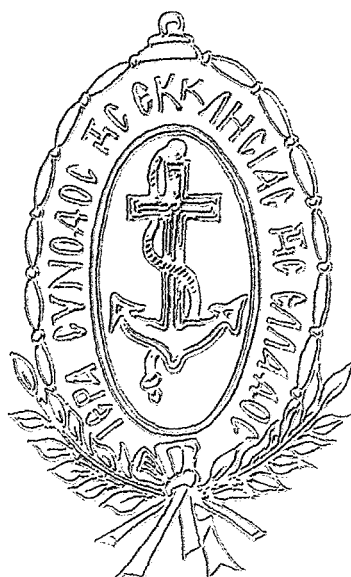

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΘ' – ΤΕΥΧΟΣ 2 – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2002
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
† **Ὁ Σαλῶνων Θεολόγος**
Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου
Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ταχτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχισυντάκτης
Εὐάγγελος Π. Λέκκος, θεολόγος, νομικὸς

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἀρχιμ. **Χρυσόστομος Σκλήφας**
Ἀρχιμ. **Νεκτάριος Παρασκευάκος**
Πρωτοπρ. **Δημήτριος Τζέρπος**

Συλλογὴ ὕλης
Ἀριστομένης **Ματσάγγας**, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Χρῆστος Καραγιάννης, Μ. Th.

Ἰω. Γενναδίου 14 - 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 010-72.18.308. Fax: 010-72.18.336
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr

Τυπογραφεῖον
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕ
Σόλωνος 98 - 106 80 Ἀθήνα. Τηλ.: 010 3661200, Fax: 010 3617791
<http://www.livanis.gr>

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἐγκύκλιος 2731 87

Ἐγκύκλιον Σημείωμα 88

Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χριστοδοῦλου,

Ὁμιλία πρὸς τοὺς Ἑλλήνες Εὐρωβουλευτὲς .. 89

Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή στὰ πλαίσια τῆς

Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ Διδασκαλίας 94

Πρωτ. Δημητρίου Β. Τζέρπου,

Νέαι ἀσματικαὶ Ἀκολουθίαι ἐγκριθεῖσαι
ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 2001 100

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΑΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΣΥΝ- ΤΑΞΕΩΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟ- ΛΙΑ ΕΚΚΛΗΣ. ΧΡΟΝΙΚΑ – ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου,

Τὸ βελιηνεὲς τῶν Διαθησοκειακῶν

Διαλόγων 101

Ε.Δ.Θ.,

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια 107

Ε.Π.Λ. (ἐπιμέλεια),

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά 112

Ἀνδρέου Ἰωάν. Φυτράκη,

Ὁρθόδοξος λειτουργικὴ παράδοσις καὶ σύγ-
χρονος ζωὴ – Ἐξ ἀφορμῆς τῶν προσφάτων Πα-
νελληνίων Λειτουργικῶν Συμποσίων, 2000 καὶ

2001 101

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κανονισμὸς λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ
Ἰδρυματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐκκλησιαστι-
κὲς κατασκηνώσεις γιὰ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες»
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ
Σπάρτης 143

Κανονισμὸς «Κέντρου ἀποθεραπείας καὶ ἀπο-
κατάστασης ἡμερήσιας νοσηλείας τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης 147

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ 153

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις πληρώσεως κενῶν θέσεων 156

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΜΙΛΙΑΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 450
 Διεκπ. 242

Ἀθήνησι τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 2002

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2731

Πρὸς
 τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Συνεδριαν Αὐτῆς τῆς 7ης ὁδεύοντος μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ε., ἀπεφάσισεν, ὅπως διοργανωθῇ καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 2002 ἡ «Ἑβδομάς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς» κατὰ τὴν Β' Ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν, ἥτοι ἀπὸ τῆς 24ης ἕως τῆς 30ῆς προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου 2002.

Σκοπὸς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ὡς ἄνω «Ἑβδομάδος» εἶναι ἡ προώθησις τοῦ διεξαγομένου ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην διὰ τὸν εὐαγγελισμόν πάντων τῶν ἔθνων καὶ τὴν ἔνταξιν αὐτῶν εἰς τὸ Σῶμα τοῦ ζῶντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως προβῇτε εἰς τὰς οὐγκεινὰς ἐνεργείας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς ἐν λόγω «Ἑβδομάδος». Δύνασθε ὡς ἐκ τούτου, ὅπως διοργανώσητε εἰδικὰς ἐκδηλώσεις, ἐκθέσεις, διαλέξεις κ.λπ., διὰ νὰ προβάλῃτε τόσον τὸ ἱεραποστολικὸν πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς, ὅσον καὶ τὸ ἐπιτελούμενον ὑπ' Αὐτῆς ἔργον. Αἱ ἐν λόγω πρωτοβουλίαι δεόν ὅπως διεξαχθῶσιν δι' ὅλων τῶν ἐνοριακῶν δραστηριοτήτων, ὅπως κύκλων μελέτης Ἁγίας Γραφῆς, Κατηχητικῶν Σχολείων, ἑσπερινῶν ἢ ἀπογευματινῶν κληρικῶν κ.λπ.

Ἰδιαιτέρως διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν καταλλήλων ἐκδηλώσεων καὶ μαθημάτων κατηχήσεως θὰ ἀποσταλῶσιν ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καθ'

ὃν τρόπον ἀποστέλλεται τὸ δελτίον τῆς Φωνῆς Κυρίου, τὰ ἑξῆς:

α) Δύο διαφορετικαὶ πεντάχρωμοι ἀφίσσαι 50x70 ἐκ. πρὸς τοιχοκόλλησιν καὶ

β) Ἑγχρωμον τετρασέλιδον διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν Ἱεραποστολήν.

Εἰς δὲ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα θὰ διδασθῶσι τὰ ὡς κάτωθι μαθήματα:

α) Εἰς τὰ Κατώτερα Κατηχητικὰ Σχολεῖα τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἀφρική» 27ον μάθημα τῆς 3B βαθμίδος τῶν κατηχητικῶν βοηθημάτων.

β) Εἰς τὰ Μέσα Κατηχητικὰ Σχολεῖα θὰ διδασθῇ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Δεῦτε λάβετε φῶς» 26ον μάθημα τῆς 4B βαθμίδος τῶν κατηχητικῶν βοηθημάτων.

γ) Εἰς τὰ Ἀνώτερα Κατηχητικὰ Σχολεῖα θὰ διδασθῇ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἰκουμενικὴ Πεντηκοστή» 14ον μάθημα τῆς 5B βαθμίδος τῶν κατηχητικῶν βοηθημάτων.

Κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτε ἄρχεται ἡ «Ἑβδομάς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς» περιαχθήσεται δίσκος πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἱεραποστολικῶν κλιμακίων τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας εἰς Ἀφρικήν καὶ Ἀσίαν. Ἐπίσης κατὰ παλαιὰν συνήθειαν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν συμμετέχουν καὶ τὰ μέλη τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων δι' οἰκονομικῆς συνεισφορᾶς.

Τὰ συγκεντρωθησόμενα ποσὰ ἐκ τοῦ εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς περιαχθησομένου δίσκου καὶ τὰ ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, παρακαλοῦμεν, ὅπως κατατεθῶσιν ἀνυπερθέτως ἕως τῆς 31.5.2002 εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμ. 146/558074-94 λογαριασμόν ὑπὸ

τὴν ἔνδειξιν «Ἀποστολικὴ Διακονία, διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν Ἱεραποστολήν» καὶ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας ὑφ' ὑμῶν εἰς διάφορα Ἱεραποστολικά Κέντρα ἢ Ἱεραποστολικούς Συλλόγους καὶ Σωματεῖα καὶ τοῦτο, ἵνα ἐνιαίως καὶ ὑπευθύνως ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἢ λείαν σοβαρὰ καὶ ὑψηλὴ ὑπόθεσις τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Παρακαλοῦμεν ἡ κατάθεσις νὰ γνωστοποιηθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον Γραφεῖον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Διὰ πληροφορίας σχετικῶς μὲ τὴν διοργάνωσιν τῆς ἐν λόγῳ «Ἑβδομάδος» δύνασθε νὰ ἀπευθύνησθε εἰς τὸ Γραφεῖον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τηλ. 0107238203, 0107112112.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Σπυρίδων.
- † Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς Δαμασκηνός.
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμος.
- † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Τίτος.
- † Ὁ Ἰωαννίνων Θεόκλητος.
- † Ὁ Γρεβενῶν Σέργιος.
- † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἱερώνυμος.
- † Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Τιμόθεος.
- † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Ἀλέξανδρος.
- † Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων Παντελεήμων.
- † Ὁ Ἀργολίδος Ἰάκωβος.
- † Ὁ Φωκίδος Ἀθηναγόρας

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Σαλῶνων Θεολόγος

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 281
Διεκπ. 160 Ἀθήνησι, 28η Ἰανουαρίου 2002

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
καὶ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διὰ τοῦ παρόντος ἐπιθυμοῦμεν ὅπως καὶ αὐθις θέσωμεν ὑπ' ὄψει ὑμῶν ὅτι τὸ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκ-

κλησίας τῆς Ἑλλάδος μηνιαῖον περιοδικὸν «Ἐφημέριος» παρουσιάζει εἰς τὰς σελίδας του φωτογραφικὸν ὕλικὸν σχετικὸν πρὸς τὰς ποικίλας δραστηριότητας τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως ἀποστέλλητε τακτικῶς πρὸς δημοσίευσιν σχετικὰς φωτογραφίας ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς ὑμετέρων ἐκδηλώσεων, ἵνα τὸ ὑπὸ τὴν πεπνυμένην ἐπιστάσιαν τοῦ οἰκείου ὑμῶν ποιμενάρχου ἐπιτελούμενον θεοφιλὲς ἔργον τεθῇ ἐπὶ τὴν λυχνίαν πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Ὄνόματος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

κατά τη διάρκεια επίσημου γεύματος προς τιμήν τους (9.2.2002)

Ἐξοχότατη κυρία Ἐπίτροπε
Ἐοίτιμες κυρίες καὶ ἐντιμότατοι κύριοι Εὐρω-
βουλευτές,

Κατὰ τὴν προηγούμενη, περσινὴ, συνάντησή μας
μοῦ δώσατε τὴ δυνατότητα νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ ὀρι-
σμένα ζητήματα σχετικά μὲ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης
καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀνα-
φέρθηκαν ἰδιαίτερα στὶς ἐλληνορωμαϊκὲς καὶ χρι-
στιανικὲς καταβολές του καὶ προβληματισθήκαμε
μαζί στὸν κίνδυνο νὰ ζήσουν τὰ παιδιὰ μας σὲ μιὰν

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Εὐρώπῃ ποὺ θὰ ἔχει ξεχάσει τὶς ρίζες της, χωρὶς δη-
λαδὴ προσανατολισμὸ καὶ ταυτότητα.

Σήμερα θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, νὰ σᾶς μιλήσω καὶ
πάλι ὄχι ἐπίσημα, ἀλλὰ μὲ τρόπο ποὺ μιλάμε ὡς
ἀδελφοὶ καὶ διάκονοι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀπὸ δια-
φορετικὴ θέσῃ ὁ καθένας μας.

Πρῶτα ἀπὸ ὅλα θέλω νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι μὲ
διακατέχει ὡς Ποιμένα πάντα ἡ συναίσθηση τῆς
εὐθύνης καὶ τῆς πνευματικῆς φροντίδας τοῦ λαοῦ
μας μέσα στὴν πορευόμενη Εὐρώπῃ. Καὶ βλέποντας
τὶς ἀτέλειές μας –μιλῶ πάντα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
τῆς Ἐκκλησίας– προσεύχομαι νὰ μᾶς ἐλεήσει ὁ Κύ-
ριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ
ἀγωνιστοῦμε νὰ μὴν ἐκκοσμικευθεῖ ἡ Ἐκκλησία, νὰ
ἀποκτήσουμε ἀγιότητα, νὰ παραμείνουμε τὸ ἅλας
τῆς κοινωνίας, νὰ ἰσχυροποιήσουμε μὲ τὴν ἀγάπη
μας τὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας στὰ δρώμενα τῆς
ἐποχῆς μας, νὰ ἐνδυναμώσουμε τὴν ἱεραποστολική
Της παρουσία στὸν σύγχρονο κόσμο.

Ὅπως γνωρίζετε ἡ Ἐκκλησία μας προσεύχεται
«ἐντὲρ τῶν ἁμαρτημάτων» τοῦ κλήρου της καὶ ὄχι
τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλὰ τῶν «ἀγνοημάτων» τοῦ λα-
οῦ. Ἀπὸ τὴ δικὴ μας λωπὸν τὴν ἀγιότητα ἐξαρτᾶται

τὸ ἥθος καὶ ἡ ποιότητα τῆς κοινωνίας. Γι' αὐτὸ κι
ἔχουμε βαρυντάτῃ εὐθύνη γιὰ τὴν κατάστασή της.
Ἔτσι ὅ,τι βλέπει ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν πορεία τῆς
Ἐνομένης Εὐρώπης ὡς μειονέκτημα, ὡς ἀτέλεια,
ὡς κίνδυνο γιὰ τὸν Πολιτισμὸ της, τὸ φορτῶνεται
στὴν πλάτη Της, γιατί γνωρίζει ὅτι φέρει σοβαρὴ
εὐθύνη. Εἶναι εὐκόλο νὰ μεταθέτουμε τὶς εὐθύνες
στοὺς ἄλλους. Εἶναι εὐκόλο νὰ κάνουμε τοὺς εἰσαγ-
γελεῖς. Ὅμως δὲν βοηθᾶμε ἔτσι τὴν εὐρωπαϊκὴ οἰκο-
γένειά μας. Ἀν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ εἴχαμε πίστη ὡς
κόκκο σιτάτεως θὰ κάναμε πραγματικὰ θαύματα
καὶ στὴν ἐποχὴ μας. Δυστυχῶς δὲν τὴν ἔχουμε.

Σεῖς, στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ καὶ στὸ Εὐρω-
κοινοβούλιο ζῆτε τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπι-
zoyn οἱ εὐρωπαϊκὲς κοινωνίες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες σὲ
ἓνα σημαντικό ποσοστὸ ἔχει χαθεῖ ἡ Πίστη στὴν ἱε-
ρότητα τῆς ζωῆς καὶ ὁ σεβασμὸς στὸν ἄνθρωπο.
Ἔσεῖς βιώνετε ἐπίσης ὅλες τὶς σοβαρὲς δυσκολίες
ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ κοινὴ πορεία τῆς Εὐρώπης.
Ἀλλὰ καὶ σεῖς φέτος εἴχατε κατ' ἐξοχὴν τὴν ἱκανο-
ποίηση τοῦ πολὺ θετικοῦ βήματος ποὺ εἶναι τὸ κοινὸ
νόμισμα στὶς χώρες-μέλη τῆς Ε.Ε. Ἔνα σχόλιο πά-
νω σὲ αὐτὸ. Μὲ τὴν καρδιά μου εὐχόμει κάποτε νὰ
ἀποκτήσει τὸ εὐρωνόμισμα πρόσωπο, ὅπως καὶ ὅλη
ἡ Εὐρώπη μας. Τίτλει νὰ φρονῶ ὅτι θὰ μπορούσε μὲ
μία σύνθεση ἢ μὲ ἓνα μοῖρασμα στὰ πολλὰ χριστο-
νομίσματα ποὺ ὑπάρχουν νὰ προβληθοῦν οἱ στα-
πανεῖς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος. Νὰ συμφωνή-
σετε ὅλοι σὲ ἓνα χαρακτηριστικὸ πρόσωπο ἀπὸ κά-
θε χώρα, ὅπως, λ.χ. στὸ Σωκράτη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα,
τὸν Γκαῖτε ἀπὸ τὴ Γερμανία, τὸν Θεοβάλτες ἀπὸ τὴν
Ἰσπανία, τὸν Πασκάλ ἀπὸ τὴ Γαλλία, τὸ Μότσαρτ
ἀπὸ τὴν Αὐστρία, τὸ Ντάντε ἀπὸ τὴν Ἰταλία, τὸ
Σαίξπηρ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία κ.λπ. Ἡ ἀσυνφωνία στὰ
κοινῶς παραδεκτὰ πρόσωπα ποὺ συνέβαλαν στὴν
εὐρωπαϊκὴ ταυτότητα δείχνει γλαφυρὰ τὴ δυσκο-
λία ποὺ ὑπάρχει ἐνενόησης καὶ δημιουργίας τοῦ
κοινοῦ προσώπου τῆς Εὐρώπης. Ὁ Προέδρος τότε

τῆς Εὐρ. Ἐπιτροπῆς κ. Ζάκ Ντελὸρ σὲ ὁμιλία του πρὸς τὶς Ἐκκλησίες στὶς Βρυξέλες, στὶς 14 Ἀπριλίου τοῦ 1992, εἶχε πεῖ: «Ἐάν δὲν καταφέρουμε στὰ ἐπόμενα δέκα χρόνια νὰ δώσουμε “μιά ψυχὴ στὴν Εὐρώπη”, νὰ τῆς δώσουμε πνευματικότητα καὶ νόημα, τότε τὸ παιχνίδι ἔχει χαθεῖ».

Εἶναι μία βασικὴ δυσκολία ἡ ἀπουσία μέχρι τώρα μιᾶς σχηματισμένης ὀντότητας ποὺ νὰ συνιστᾷ τὴν Εὐρώπη. Ἐμεῖς, οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀναγνωρίζουμε τὴν ἀναγκαιότητα νὰ βλέπουμε καὶ νὰ προχωροῦμε πάντα μπροστὰ, καὶ μάλιστα νὰ εἴμαστε πρωτοπόροι στὴν ἐξέλιξη τῆς Εὐρώπης. Ὅμως παράλληλα λέμε ὅτι πρέπει νὰ προχωρᾶμε καὶ νὰ ὑψώνουμε τὰ κλαδιά μας σὶν οὐρανό, διατηρώντας πάντα τὴν ἐνότητά μας μὲ τὶς πνευματικὲς ρίζες μας. Ἄν τὸ κάνουμε αὐτὸ θὰ παραμείνουμε στὴν παγκόσμια πρωτοπορία τοῦ πνεύματος καὶ θὰ μένουμε ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι μεταξὺ μας ἐνωμένοι. Εἴμαστε ἀνοιχτοὶ στὴν κυκλοφορία ἰδεῶν καὶ στὸ διάλογο μεταξὺ πολιτισμῶν καὶ θρησκειῶν γιατί πιστεύουμε στὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ διάσταση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔχομε τὴν πεποίθηση ὅτι προχωροῦμε μπροστὰ βασιζόμενοι ὄχι μόνο σὲ νομοθετικὲς ἢ οἰκονομικὲς παραμέτρους.

Παρατηροῦμε σήμερα τὴ διακίνηση πολλῶν καὶ διαφόρων ἰδεῶν στὴ γηραιὰ ἡπειρὸ μας. Ὁρισμένοι ποὺ θέλησαν νὰ ταξιδέψουν στὸ πέλαγος τῆς ἱστορίας χωρὶς τὰ ἐφόδια τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς καὶ Χριστιανικῆς Παράδοσης ὑποστηρίζουν ὅτι κινούνται μὲ βάση τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερία. Σημαντικώτατη καὶ ἀκέραια ὁ σεβασμὸς τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ θεόδοτο ἀγαθὸ ἡ ἐλευθερία. Καὶ γιὰ τὰ δύο χύθηκαν ποταμοὶ αἱμάτων. Ὅμως θέλει προσοχή. Ὅταν ὡς μέτρο ὅλων τῶν πραγμάτων θεωρεῖται ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες του, τότε φοβοῦμαι ὅτι ἡ ἐπίκληση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἢ τῆς ἐλευθερίας γίνεται ὄχι μόνο ἐπιλεκτικά, ἀλλὰ καὶ ὑποκριτικά. Τὸ σημαντικὸ εἶναι νὰ βλέπουμε τὸν ἄλλο ὡς πρόσωπο, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς σωτηρίας μας καὶ τὸν ἑαυτὸ μας ὡς ἔχοντα ἀδυναμίες, ποὺ δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ τὶς ἀγνοεῖ κρίνοντας τὸν διπλανό του.

Στὴ χρονιά ποὺ πέρασε τὸ Εὐρωκοινοβούλιο ἀντιμετώπισε πολλὰ καὶ κρίσιμα θέματα γιὰ τὴν κοινωνία μας, σὲ ὁρισμένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ ὅτι εἶχε δυσκολίες στὴ λήψη ἀποφάσεων (π.χ. θέματα βιοθικῆς). Ἡ ἀπόρριψη ὡστόσο τῆς Ἐκθέσεως γιὰ θέματα Βιοθικῆς καὶ Βιοτεχνολογίας ἀπὸ μέρους τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου νομίζω ὅτι δείχνει ἀφενὸς μὲν τὸ πνευματικὸ ἔλλειμμα τῆς πολιτικῆς στὰ θέματα αὐτὰ ποὺ ἐγγίζουν ὑψίστα σημεῖα τῆς ὑπαρξῆς μας, ἀφετέρου δὲ τὶς ἀντοχὲς τῆς Ἠθικῆς καὶ τῆς Δεοντολογίας, ποὺ εἶναι ἐπιηρεασμένες ἀπὸ τὶς Χριστιανικὲς Ἀρχές. Μὲ τὴν εὐκαιρία σημειῶνω στὴν ἀγάπη σας ὅτι κυρίως στὰ θέματα Βιοθικῆς, ἀλλὰ καὶ στὰ ὑπόλοιπα ποὺ ἀπτονται ἠθικῶν ἢ κοινωνικῶν ζητημάτων χρειάζεται νὰ ἀκούγεται καὶ ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας. Στὸ ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο –τὸ σημειῶνω μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση– ἔχει ἀρχίσει μία πολὺ καλὴ συνεργασία μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς Βιοθικῆς τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς ἀρμόδιας ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς. Θέματα ὅπως οἱ μεταμοσχεύσεις, ἡ γενετικὴ μηχανικὴ, ἡ εὐθανασία, ἡ κλωνοποίηση μᾶς ἀπασχολοῦν καὶ ἐμᾶς ὅπως ἐσᾶς, ὅπως καὶ τοὺς βουλευτὲς μας. Ἀλλὰ ζητήματα στὰ ὁποῖα μπορούμε νὰ συνεργασθοῦμε εἶναι στὰ σοβαρὰ προβλήματα περιοχῶν ποὺ μειονεκτοῦν στὴν ἀνάπτυξη. Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸν ἱερέα, ποὺ παραμένει μόνος αὐτὸς στὶς ἐμπεριστατες αὐτὲς περιοχὲς καὶ τὴν ὅλη δομὴ της μπορεῖ νὰ ἐρθεῖ ἀρωγὸς σὲ σᾶς καὶ νὰ μειωθοῦν οἱ ὑπάρχουσες ἀνισότητες μεταξὺ ὁρισμένων περιοχῶν τῆς Πατρίδος μας καὶ τῶν περισσοτέρων ἄλλων εὐρωπαϊκῶν περιοχῶν. Ἐπίσης ἡ ἐπιδίωξη γιὰ τὴν αειφόρο ἀνάπτυξη καὶ γιὰ τὴ διαφύλαξη τοῦ οἰκοσυστήματος βρὶσκει ἀπόλυτο συμπαραστάτη σας τὴν Ἐκκλησία. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσω τὴν ἐργασία τῆς Ἐκκλησίας πάνω στοὺς τομεῖς τοῦ ἐθελοντισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐπανεντάξεως τῶν περιθωριοποιημένων συνανθρώπων μας. Ἡ ἐπίτευξη μιᾶς στενῆς συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας μας μαζί σας εἶναι στὶς ἐπιδιώξεις μας καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι καὶ ἐσεῖς τὸ ἐπιθυμεῖτε. Μὲ τὴ δική σας ἄλλωστε συνδρομὴ ἐπραγματοποιήθησαν μέχρι τώρα τέσσερις ἀποστολὲς στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας στὴν

εδρα της Ε.Ε., για τις οποίες και σās ευχαριστούμε θερμά και πιστεύουμε ότι τὸ πρόγραμμα αὐτὸ θὰ συνεχισθεῖ ἐπ' ὠφελεία ὅλων μας.

Ἀκόμη προσθέτω πὼς ἀπὸ μία ἄλλη ὀπτική γωνία βλέπουμε τὸ ἴδιο μὲ ἐσās, ὅτι ἡ γυναίκα ἀρκετὰ ταλαιπωρήθηκε ἀπὸ τὸν ἀνδρικό ἐγωισμό καὶ πρέπει νὰ καταλάβει τὴν πρέπουσα θέση της στὴν κοινωνία. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι πρέπει νὰ σταματήσουμε νὰ φορτώνουμε ὅλα τὰ δικά μας λάθη στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸν Θεό. Ὁ Δημιουργὸς ἔπλασε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναίκα ἰσάξιους καὶ συζύγους, ὄχι τὴν γυναίκα ὑποζύγιο τοῦ ἀνδρός. Καὶ εὐλόγησε τὴν ἐργασία καὶ τῆς γυναίκας καὶ ὄχι μόνο τοῦ ἀνδρα. Ἡ Ἁγία Πρίσκιλλα ἦταν πρότυπο συζύγου, ἀλλὰ καὶ ἐργαζόμενης γυναίκας –ἐργαζόταν μαζί μὲ τὸν ἄνδρα της τὸν Ἀκύλα ὡς σκηνοποιὸς– καὶ ἀξιώθηκε νὰ ὀνομασθεῖ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν Παῦλο συνεργὸς του. Ναὶ αὐτὴ ἡ ἐργαζόμενη καὶ μεροκαματιάρα γυναίκα. Γιὰ νὰ ξαναέρθω στὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἐμεῖς δὲν τὰ στηρίζουμε σὲ μία λογικὴ ποὺ μπορεῖ νὰ προέρχεται ἀπὸ ἀτελὲς καὶ ἐμπαθὲς ἄτομο, ἀλλὰ στὴν ἀγάπη τῶν ὁλοκληρωμένων καὶ ἀρτίων ἀνθρώπων. Καὶ σās ἐρωτῶ: ἂν βλέπει ὁ ἄνδρας κατὰκοπη τὴ σύζυγό του ἀπὸ τὴν ἐργασία καὶ τὴ φροντίδα τῶν παιδιῶν καὶ ἂν τὴν ἀγαπᾷ βαθιὰ καὶ μὲ αὐτοθυσίαν θὰ τὴν φορτώσει καὶ ἄλλο μὲ τὶς παραξενιές του ἐν ὀνόματι τῶν δῆθεν δικαιωμάτων του; Κι ἀνάποδα: ἂν ἐρθεῖ ἀργὰ στὸ σπίτι ὁ σύζυγος μετὰ ἀπὸ μίαν βασιανιστικὴ ἡμέρα ἂν τὸν ἀγαπᾷ ἡ μὴ ἐργαζόμενη ἡ ἐργαζόμενη λιγότερο σύζυγος θὰ θελήσει ποτὲ ἐν ὀνόματι τῶν δικαιωμάτων της νὰ τὸν ἀφήσει νὰ ταλαιπωρηθεῖ καὶ ἄλλο στὸ σπίτι ἢ θὰ τοῦ προσφέρει ξεκούραση καὶ στοργή; Ὅλα λοιπὸν εἶναι θέματα συνεννόησης καὶ ἀγάπης καὶ ὄχι βεβαίως ἀνταγωνισμοῦ καὶ ἀγῶνα ἐπικράτησης.

Τὸ θέμα τῆς προώθησης τῆς ἰσότητος τῆς γυναίκας καὶ τῶν μὴ σὲ βάρος της διακρίσεων καὶ οἱ προσπάθειες ποὺ ἔγιναν στὸ Εὐρωκοινοβούλιο μᾶς βρίσκουν γενικά σύμφωνους, χωρὶς ὅμως ὀρισμένες ἀκρότητες ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ μία ἀντίληψη ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ποὺ τελικὰ θίγουν σημαντικὰ δικαιώματα ἄλλων ομάδων. Γενικά παρακο-

λουθῶ ὅσο μπορῶ καὶ ἐπομένως γνωρίζω καὶ ἐκτιμῶ τὶς τεράστιες προσπάθειες ποὺ καταβάλλετε εἴτε σεῖς, Κα Ἐπίτροπε, εἴτε σεῖς κυρίες καὶ κύριοι Εὐρωβουλευτὲς γιὰ νὰ περιορίσετε τὶς ἀδικίες, γιὰ νὰ ἀποτρέψετε πολέμους, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσετε τὴν εἰρήνη. Γνωρίζω ἐπίσης καὶ τιμῶ τοὺς ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων στὶς διάφορες ὑπηρεσίες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, γιὰ τὴν ἐπίτευξη ρυθμίσεων ὑποστήριξης προγραμμάτων μὲ σκοπὸ τὴν ποιότητα ζωῆς καὶ τὴν ἐξάλειψη τῶν διακρίσεων, γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς διαφθορᾶς καὶ γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης στὶς κοινωνίες τῶν κρατῶν-μελῶν. Παρακολουθῶ καὶ τὰ ὅσα γράφετε ὑποστηρίζοντας τὸ δίκαιο, τὸ αὐθεντικὸ καὶ τὸ ὠφέλιμο, μέσα στὰ πλαίσια τῆς δημοκρατικῆς διακυβέρνησης τῆς Εὐρώπης. Οἱ προσπάθειές σας αὐτὲς μοῦ δημιουργοῦν τὴν κατὰ Χριστὸν ἐλπίδα καὶ πίστη ὅτι ὁ Πολιτισμὸς, ποὺ ἔχει βάσεις τὴν Ἀθήνα, τὴ Ρώμη καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, θὰ ἐπιζήσει. Καὶ ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι σὲ πνεῦμα ἀγάπης καὶ ταπεινοφροσύνης θὰ ἐξακολουθήσουμε νὰ ζοῦμε, μὲ ἰσχυρὸ θεμέλιο τῆς ζωῆς μας τὴν Παράδοσή μας.

Τὸ διαρρεῦσαν ἔτος καὶ συγκεκριμένα ἡ 11η Σεπτεμβρίου τοῦ 2001 σημάδεψε τὴν πορεία τῆς ἀνθρωπότητας μὲ ἐκεῖνο τὸ ἀπάνθρωπο τρομοκρατικὸ κτύπημα στὴ Νέα Ὑόρκη καὶ τὴν Οὐάσινγκτον. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας δὲν περιορίζεται σὲ λόγια καταδίκης καὶ εὐχὲς νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦν τέτοιες ἀποτροπαικές πράξεις. Ἦδη τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὀργάνωσε στὶς Βρυξέλες Διαθρησκειακὴ Διάσκεψη γιὰ τὴ συνεννόηση καὶ ἀλληλοκατανόηση μεταξὺ τῶν Θρησκειῶν καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προετοιμάζει Διάσκεψη στὴν Ἀθήνα γιὰ τὴν καταδίκη τῆς τρομοκρατίας μὲ τὴν Διακήρυξη τῶν Ἀθηνῶν. Στὴ Διάσκεψη εἰσθε ἀπὸ τώρα προσκεκλημένοι μας καὶ ζητοῦμε τὴ βοήθεια καὶ συμπαράστασή σας.

Ὅπως ἀκόμη γνωρίζετε, στὴν βελγικὴ πρωτεύουσα λειτουργεῖ ἤδη τὸ Γραφεῖο μας, μὲ διευθυντὴ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο, κληρικὸ μὲ εὐρεία μόρφωση καὶ βαθιὰ θεολογικὴ κατάρτιση, ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ τὶς ἐξελίξεις καὶ

γνωρίζω ότι συνεργάζεται μαζί σας, κάτι για το οποίο και σας εύχαριστώ. Η συνεργασία μας με το αντίστοιχο γραφείο του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι αρμονική και ελπίζουμε σύντομα να έχουμε τη χαρά να συνεργαζόμαστε και με την Εκκλησία της Κύπρου, μετά την επικείμενη ένταξη της μεγαλονήσου στην Ε.Ε. Αυτή η συνεχιζόμενη σύγκληση για μās είναι σαφές ότι δεν μπορεί να μās οδηγήσει σε συμβιβαστικές λύσεις στα θέματα της Αλήθειας. Σκοπός πιστεύω όλων μας είναι να τεθούν κοινοί στόχοι για την ευρύτερη συνεργασία των ευρωπαϊκών λαών, στο πλαίσιο της οποίας θα υπάρχουν οι προϋποθέσεις για μιὰ ανεμπόδιστη έκφραση του Ορθοδόξου βιώματος. Μέχρι σήμερα η Ένωσή μας Ενώσιση πορεύεται περισσότερο τεχνολογικά και λιγότερο προς την κατεύθυνση ενός όραματος πνευματικού, το οποίο δημιουργεί τη διαφορά μεταξύ «πολίτη» και «προσώπου».

Μίλησα προηγουμένως για την 11η Σεπτεμβρίου. Από τότε διάφορα στοιχεία που ανακοινώθηκαν δείχνουν μιάν αύξηση της ξενοφοβίας στους ευρωπαϊκούς λαούς. Έμεις ως Εκκλησία προσευχόμαστε να μη λησμονήσουμε ποτέ το λόγο του Ευαγγελίου, ότι δηλαδή όλοι είμαστε παιδιά του Θεού και ότι πρέπει πάντοτε να έχουμε το νου μας σε όποιον έχει την ανάγκη μας. Είμαι Χριστιανός σημαίνει ότι είμαι ένας Σαμαρείτης, ένας δηλαδή άνθρωπος που αισθάνεται ότι είναι και δική του μέριμνα να μην νιώθει κανένας αποκλεισμένος, κανένας απόβλητος, όποιος κι αν είναι, ότι κι αν πιστεύει. Αυτό το επιβάλλει και η Εθνική μας Παράδοση και η Ευρωπαϊκή μας Συνείδηση. Για μās τους Έλληνες Ορθόδοξους η αγάπη προς τον όποιονδήποτε συνάνθρωπο και η αλληλεγγύη προς τον ξένο είναι αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητάς μας, όπως επίσης η στήριξη του χυλοταλαιπωρημένου πρόσφυγα, η πρωτασία των αδύνατων όντων – στα όποια περιλαμβάνω τα έμβρυα, τοίς βαριά κι ανίατα ασθενείς και τοίς γέροντες -, ή φροντίδα κάθε μέλους οποιασδήποτε μειονότητας. Αυτό είναι ένα από τα χαρακτηριστικά του λαού μας, ένα στοιχείο της ταυτότητάς μας. Η Εκκλησία εργάζεται για να το

κρατήσει ο λαός μας ως αντίσωμα σε κάθε ρατσιστική αντίληψη.

Το μεγάλο βεβαίως πρόβλημα σήμερα της Ευρώπης είναι η θεμελίωση της ενότητάς της πάνω στις καταβολικές της ρίζες. Σεις το έχετε ασφαλώς κατανοήσει και αγωνίζεσθε για να βγει η κοινωνία από την άκηδία. Σεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα διάφορα Fora στα όποια συμμετέχετε, εθνικά και ευρωπαϊκά, κι εμείς από τον Αμβώνα οφείλουμε να καταθέσουμε τη μαρτυρία μας ώστε να μην αλλοιωθεί και να μην υποτιμηθεί η ταυτότητα του κόσμου μας – του ευρωπαϊκού και του ελληνικού. Είμαι βέβαιος ότι η υπεράσπιση της ταυτότητάς μας είναι ταυτόχρονα και υπεράσπιση της Ευρώπης. Ίσως όρισμένοι να διερωτώνται «τί μπορούμε να κάνουμε εμείς οι λίγοι και αδύναμοι;». Η απάντηση έρχεται μέσα από την ασκητική μας Παράδοση, που μās διδάσκει ότι το κακό δεν έχει δύναμη άλλη από αυτή που του δίνει η δική μας αδυναμία. Και η δική μας αδυναμία αρχίζει μόλις έχουμε πεισθεί γι' αυτήν.

Σε αυτό το πλαίσιο τίθεται η αντίρρηση μας στις προτάσεις αποχριστιανοποίησης της Ευρώπης. Ζητώντας από την Ευρώπη και πρωτίστως από την Ελλάδα να μην υιοθετήσουν πολιτική αποχριστιανοποίησης, δεν ζητάμε τον περιορισμό της πολιτικής, ούτε βέβαια θέλουμε να εμποδίσουμε τη δυνατότητα των Κοινοβουλίων να νομοθετούν αντίθετα προς τα όσα η Εκκλησία προεβνεί. Εκείνο που θέλουμε, το μόνο που θέλουμε, είναι να μην παύει να προσδιορίζει η Ευρώπη τα όριά της, να μην παύει να προστατεύει την ενότητα της συνείδησής της. Και τα όρια αυτά είναι κατά βάση χριστιανικά. Το πνευματικό υπόβαθρο και το κεκτημένο της Ευρώπης είναι χριστιανικό και αυτό είμαι βέβαιος ότι δεν θέλουμε να το απεμπολήσουμε. Κανένα ευρωπαϊκό έθνος δεν είναι διατεθειμένο να διαγράψει τις ιστορικές του καταβολές και παραδόσεις. Πολύ περισσότερο ο ελληνικός λαός δεν είναι πρόθυμος να το πράξει. Για τα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς του δικαίως καυχάται. Και αν έρωτηθεί θα το επιβεβαιώσει.

Ἀγαπητὲς καὶ ἀγαπητοὶ μου, κυρίες καὶ κύριοι
Εὐρωβουλευτές,

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι χρειάζεται ἡ ταυτότητα
στον κάθε λαὸ τῆς Εὐρώπης. Καὶ δὲν εἶναι μόνο ἡ τα-
πεινότητά μου ποὺ τὸ πιστεύει. Εἴσαστε ὅλοι ἐσεῖς,
οἱ προεξάρχοντες τῆς Εὐρώπης. Δὲν σὰς ἀποκρύ-
πτω ὅτι χάρηκα ὅταν ἄκουσα τὸ νέο πρόεδρο τοῦ
Εὐρωκοινοβουλίου στὴν παρθενική του προσφώνη-
ση πρὸς τὸ Σῶμα νὰ ὁμιλεῖ στὴν ἐθνική γλώσσα τῆς
χώρας του, τῆς Ἰρλανδίας, γιὰ νὰ ὑπομνήσει σὲ
ὅλους μας ὅτι ἡ κάθε γλώσσα καὶ κάθε ἐπὶ μέρους
Πολιτισμὸς ἔχουν πολλὰ νὰ προσφέρουν σὲ αὐτὸ
ποὺ ὀνομάζεται εὐρωπαϊκὸ πνεῦμα. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ
ὑπεράσπιση τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας βρίσκεται σὲ
πλήρη σύνδεση μὲ τὴν ὑπεράσπιση τῆς εὐρωπαϊκῆς
μας συνειδήσης. Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ σὰς
ἀπευθύνω ἐκκλήση, ἐν ὄψει τοῦ σχεδιαζομένου νέου
Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος, νὰ ἀγωνισθῇτε γιὰ τὴ
διαφύλαξη ὄχι μόνον τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμά-
των, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικοῦ μας ἐλληνικοῦ λαοῦ, ποὺ

δὲν ἠθέλησε ποτὲ οὔτε τὴ θεοσευτικότητά του νὰ
κρύψει, οὔτε τὴν Πίστη του νὰ ἀρνηθεῖ.

Νομίζω ὅμως ὅτι μακρυγόρησα ἐνῶ τις διγές σας
σκέψεις καὶ ἐμπειρίες ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσω. Ἐχὼ
ἐντονο τὸ αἶσθημα ὅτι μιλώνοντας τοῦτες αἱ ημέρες
μὲ σὰς μιῶ μὲ Ἕλληνες πολιτικούς, αὐτὸ τοῦς ὁποί-
ους ἡ ἱστορία ζητᾷ νὰ καταθέσουν ἀκόμη μία φορὰ
τὴ μαρτυρία τους γιὰ τὸ ποιὸς καὶ πῶς εἶναι ὁ Πο-
λιτισμὸς, συνεχίζοντας μιὰ πολιτισμικὴ συμβολὴ
τῶν Ἑλλήνων στὴν Ἀνθρωπότητα, ποὺ ἀρχισε μὲ
τὸν Ὅμηρο, συνεχίστηκε μὲ τὸν Σοκράτη, ἔσωζε
νῆθηκε ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἐμπελούσθηκε ἀπὸ
τὴν Πατερικὴ σοφία καὶ ἀγιότητα. Ὅμοιόν τις φορὲς
φάνηκε ὅτι τελείωσε ἡ παρουσία τοῦ Πολιτισμοῦ
μας, ἀλλὰ ὄχι, ἦταν στὴ χόβολη τοῦ Γένους καὶ μὲ
τὴν βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἐδρασε ὡς κεντρὸς
καὶ τὴν πρώτη εὐκαιρία ἐγένε φλόγα καὶ πάλι, φλό-
γα ποὺ ζεσταίνει τις ἀνθρώπινες ψυχές τῆς Οἰκου-
μένης καὶ πιστεύω ὅτι θὰ τις ζεσταίνει ὅσο θὰ υπάρ-
χουν Ἕλληνες. Σὰς εὐχαριστοῦ ποὺ μὲ ἀκούσατε.

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ*

Εἶναι ἀναγκαῖο, νομίζω, νὰ διευκρινίσω ἀπὸ τὴν ἀρχή: διαπολιτισμικὴ ἀγωγή δὲν μπορεῖ οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ σημαίνει ἀποδοχὴ *κάθε* ἰδιαιτερότητας. Ἄν ἀρνηθοῦμε αὐτὴ τὴν προϋπόθεση, ὁδηγοῦμεθα στὴν ἀποδοχὴ τῆς δημόσιας μαστίγωσης, τῆς ἀποκοπῆς τοῦ χειριοῦ τοῦ κλέφτη, κ.ο.κ.

Ἡ ἄποψη ποὺ θεωρεῖ τὴν ἀποδοχὴ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ ξένου ὡς ἱκανὴ καὶ ἀναγκαία συνθήκη γιὰ τὴ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή, δὲν ὁδηγεῖ παρὰ μόνον στὴ γκετοποίηση, στὴ συγκέντρωση τῶν πληθυσμιακῶν ὁμάδων σὲ περιοχὲς ἢ γειτονιὲς ὅπου θὰ μποροῦν νὰ ζοῦν ἀκολουθώντας τὰ ἥθη καὶ ἐθιμὰ

ἀγωγή. Διότι ἡ ἀγωγή δὲν εἶναι know how, δὲν εἶναι ἡ ἐκμάθηση κάποιων γνώσεων ποὺ θὰ ἐντάξουν τὸν μαθητευόμενο στὸν παραγωγικὸ μηχανισμό, μὲ στόχο τὴν ἀπόδοση. Ἄν πάλι σήμαινε ἀπλῶς ἀπόρριψη, τότε ἐπίσης δὲν θὰ ἦταν ἀγωγή. Διότι ἀγωγή δὲν εἶναι ἡ ἐκφώνηση στρατιωτικῶν παραγγελμάτων καὶ ἐντολῶν, ποὺ ὑποχρεώνουν τὸ ἄτομο νὰ θάψει τὸν ἑαυτό του, μὲ στόχο νὰ λειτουργεῖ συγχρονισμένα καὶ μεθοδικὰ στὴν ὑπηρεσία τοῦ συνόλου.

Ἀγωγή σημαίνει σὲ παίρνω ἀπὸ κεῖ ποὺ βρίσκῃσαι καὶ σὲ πηγαίνω (ἄγω) κάπου ἄλλου, σὲ ἓνα ἐπίπεδο ποὺ τὸ γνωρίζω καὶ σὲ μαθαίνω νὰ τὸ θεωρεῖς κι ἐσύ ὡς ἀνώτερο. Ἡ ἀγωγή εἶναι *καλλιέργεια*, εἶναι *κουλτούρα* – γιὰ νὰ θυμίσω τὴν ἀκριβῶς ἀντίστοιχη λατινικὴ λέξη. Ποιὸς ὅμως ὁρίζει ὅτι τὸ ἐπίπεδο ποὺ ἔχω εἶναι κατώτερο; Ποιὸς ὁρίζει ὅτι τὸ ἐπίπεδο ἐκεῖνο εἶναι ἀνώτερο καὶ ὄχι τὸ ἄλλο; Ποιὸς ὁρίζει ὅτι ὑποχρεοῦμαι ἢ πάντως θὰ πρέπει νὰ ἀλλάξω ἐπίπεδο; Ἡ κοινωνία. Ἡ ἀγωγή λοιπὸν εἶναι οὐσιαστικὰ κύριος φορέας *ἐκκοινωνισμοῦ*.

Κοινωνία βεβαίως δὲν εἶναι ἀπλὰ καὶ μόνον ὁ «*ξενιστὴς λαός*», –ὅπως μὲ θλίψη μου βλέπω νὰ ἀποφαίνονται ὀρισμένοι θεωρητικοὶ τῆς διαλύσεως–, ἀλλὰ ἓνας λαὸς ποὺ *συμμερίζεται* καὶ ἄρα θεωρεῖ *κοινές* τὶς ἀξίες τὶς ὁποῖες διασώζει, μεταφέρει καὶ διαπλάθει ἡ γλώσσα του, καθὼς καὶ ὅ,τι ἀναγνωρίζει ὡς πίστη, ἱστορία καὶ παράδοσή του.

Ἔχουμε τὴν τάση νὰ θεωροῦμε Παράδοση τὴν ἐμμονὴν ἢ ἔστω τὸν σεβασμὸ στὸ χθές. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν εἶναι ἔτσι. Ἡ Παράδοση δὲν εἶναι νοσταλγία ἐξιδανικευμένου τρόπου ζωῆς, οὔτε καθήλωση σὲ μορφὲς καὶ ἀξίες τοῦ παρελθόντος. Εἶναι ἡ διάσωση ἑνὸς *κόσμου* μέσα στὸν ὁποῖο οἱ μέτοχοί της ζοῦν καὶ δημιουργοῦν. Εἶναι κυρίως διδασχὴ τοῦ *πῶς καὶ γιατί νὰ δημιουργεῖς*. Κι ἀφοῦ διδάσκει τὸ δημιουργεῖν, εἶναι ἀναγκαίως ἀνοιγμὰ στὸ μέλλον. Δὲν δημιουργοῦμε γιὰ πεθαμένους ἀλλὰ γιὰ ζωντανούς

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

τους χωρὶς ἠθικὴ ἢ νομικὴ παρέμβαση. Ὁδηγεῖ, δηλαδή, στὴν κατασκευὴ ἑνὸς εἶδους δούλων, ποὺ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τί κάνουν ὅταν γυρνοῦν ἀπὸ τοὺς χώρους δουλειᾶς στὶς γειτονιὲς τους.

Ἔτσι, ἡ θεωρία τῆς πλήρους καὶ ἄκριτης ἀποδοχῆς τοῦ ξένου, ἐνῶ παρουσιάζεται ὡς ἀντιρατσιστικὴ καὶ ἄκρως φιλελεύθερη, στὴν πραγματικότητα εἶναι βαθύτατα ἀπάνθρωπη ἔκφραση ἑνὸς κυνικοῦ κοινωνικοῦ ρατσισμοῦ.

* * *

Ἄς ἐπαναλάβω λοιπὸν ὅτι ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή δὲν μπορεῖ οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ σημαίνει ἄκριτὴ ἀποδοχὴ *κάθε* ἰδιαιτερότητας.

Ἄν σήμαινε ἀπλῶς ἀποδοχὴ, τότε δὲν θὰ ἦταν

* Ὁμιλία στὴν ἐκδήλωση ποὺ ὁργάνωσε ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν (30.1.2002) στὰ Ἐκπαιδευτήρια «Ἡ Θεομήτωρ» (Ἡλιούπολη).

σήμερα, καὶ γι' αὐτοὺς ποὺ θὰ εἶναι ζωντανοὶ αὔριο.

Παράδειγμα ἡ σπορά: δὲν εἶναι μόνον ὁ χώρος καὶ οἱ τεχνικὲς ποὺ μᾶς κληροδοτοῦνται –καὶ πάντως εἶναι μεταβλητά–, ἀλλὰ κυρίως ὅτι ἡ σπορά εἶναι ἔκθεση στὸ χρόνο καὶ στὸν καιρὸ, εἶναι μέριμνα, ἐπιστασία, πρόβλεψη, προσμονή. Εἶναι ἀναμφισβήτητα *διακινδύνευση* – καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ θαυμαστό: ἡ Παράδοση δίνει καὶ τὸν τρόπο ἀντιμετώπισης τοῦ κινδύνου, εἰσάγοντάς μας στὸ *ἥθος τῆς πείρας*, διδάσκοντάς μας τὴν ἐγκαρτέρηση, τὴν προσευχή.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὴν παρασκευὴ κρασιοῦ, λαδιοῦ κ.λπ., ὅπως ἐπίσης μὲ κάθε μορφὴ δημιουργίας: ἀπὸ τὴν τεχνικὴ ἕως τὴν τέχνη, ἀπὸ τὴ χειρωνακτικὴ ἕως τὴν πνευματικὴ, ἡ δημιουργία εἶναι πάντοτε σκληρὴ ἀσκηση καὶ ἐγκαρτέρηση.

* * *

Ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦτο, τὸ ὁποῖο μᾶς δείχνει τὴν ἀγωγή ὡς μιὰ διαδικασία ἐκκοινωνισμοῦ, ὡς *δικασία ἔνταξης μέσα σὲ δεδομένο περιέχον*, τίθεται τὸ ἐρώτημα: ποίος μπορεῖ νὰ εἶναι οἱ ἀρχές στὶς ὁποῖες ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ;

Ἡ κρατοῦσα ἀντίληψη, ἀκόμη κι ὅταν δὲν τὸ ὁμολογεῖ εὐθέως, προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχει τὴν ἔνταξη μὲ βάση τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ εἶναι τὸ μοντέλο ποὺ ἀκολουθεῖ ἡ ἀμερικανικὴ πολυπολιτισμικὴ ἐκπαίδευση. Ὑποτίθεται ὅτι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ διασφαλίζεται ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν σύνολη πολιτισμικὴ ταυτότητα τοῦ μαθητῆ. Στὴν πραγματικότητα ὁμως, καθὼς θὰ ἐπιχειρήσω νὰ σᾶς δείξω, τὸ μοντέλο αὐτὸ ὁδηγεῖ σὲ ἀδιέξοδο.

Σὲ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ μοντέλου π.χ., καταργεῖται ἡ προσευχὴ στὸ σχολεῖο, τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν (ὅπως κι ἂν αὐτὸ γίνεται) ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴ μὴ συνδέουσα μὲ τίς ρίζες θρησκευολογία, ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν σχολικὴ αἴθουσα ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, κ.ο.κ. Ἀκόμη καὶ τὰ βιβλία ἱστορίας ξαναγράφονται ἔτσι ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ προβολὴ τῶν ἀρετῶν καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς φυλῆς ἢ τοῦ ἔθνους. Στὰ ἴδια αὐτὰ πλάισια γίνονται πολλὰ, τὰ

ὁποῖα εἶμαι βέβαιος ὅτι σᾶς εἶναι γνωστά.

Ἕνας καλόπιστος παρατηρητὴς, ὥστόσο, θὰ πρέπει νὰ θέσει τὸ ἐρώτημα: πόσο πράγματι πολυπολιτισμικὴ εἶναι αὐτὴ ἡ ἀγωγή; Τὸ ὅτι ὁ μαθητὴς ποὺ χθὲς λεγόταν «μαῦρος» ὀνομάζεται σήμερα «Ἀφροαμερικανός», εἶναι στὰ σοβαρὰ προόδοι; Ὅλοι ὅσοι ξέρουμε δυὸ στοιχεῖα γιὰ τὴ λειτουργία τῆς γλώσσας, ξέρουμε ὅτι μιὰ λέξη ἐκφράζει περιφρόνηση ἀπὸ τὴ συναισθηματικὴ φόρτιση μὲ τὴν ὁποία ἐκφέρεται καὶ ὅχι ἀπὸ τὸ σημαννόμενό της. Δὲν ἔχει ὑβριστικὸ σημαννόμενο ἡ λέξη «μαῦρος», καὶ δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ ἐμποδίσετε τὴ λέξη «Ἀφροαμερικανός» νὰ ἐκφράζει πολὺ πιὸ ἔντονα τὴν περιφρόνηση τὴν ὁποία ὑποτίθεται πὼς ἔχει ἡ λέξη «μαῦρος». Δὲν ἔχει τίποτε ὑβριστικὸ τὸ σημαννόμενο τῆς λέξης Ἀλβανός, κι ὁμως τὴν ἀκούω συχνὰ νὰ λέγεται μὲ ὕφος ποὺ παραδελώνει τὸν βάρβαρο, τὸν ληστή, τὸ ἀδίστακτο κτῆνος.

Ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς θυμίσω ὅτι ἡ ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα «Ἐλευθερία», ἂν θυμᾶμαι καλά, πρὶν δεκαετίες ἐπετέθη μὲ ὀκτάστηλο κύριο ἄρθρο τῆς κατὰ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου. Ἦθελε νὰ τὸν ἀποκαλέσει *τενεκέ*. Ἀλλὰ ἐπειδὴ αὐτὸ θὰ εἶχε ποινικὲς συνέπειες, ἔβαλε τίτλο «Ὁ λευκοσίδηρος». Θὰ μοῦ πεῖτε, ἐξαορτάται τί ἔγραφε τὸ ἄρθρο. Ἐ, λοιπόν, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο, ἐκεῖ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ κεῖμενο, δὲν ὑπῆρχε τίποτε. Ἕνας λευκὸς χώρος, ποὺ ἔπιανε περίπου τὴ μισὴ πρώτη σελίδα τῆς ἐφημερίδας, τότε μεγάλου σχήματος. Στὸ ὑποτίθεται τέλος τοῦ ἀρθροῦ, ἔγραφε μόνον: «αὐτὰ, Μακαριώτατε». Δὲν νομίζω πὼς ἔχει ὑπάρξει στὴν ἐλληνικὴ γλώσσα πιὸ σκληρὴ καὶ ὑβριστικὴ ἐπίθεση κατὰ Ἀρχιεπισκόπου, ἀπὸ αὐτὸ τὸ κενὸ μισῆς σελίδος μὲ τὸν τίτλο «Ὁ λευκοσίδηρος».

Δὲν εἶναι λοιπὸν μόνον τὸ σημαννόμενο μιᾶς λέξης, ἀλλὰ ἡ συναισθηματικὴ τῆς φόρτιση αὐτὸ ποὺ προσβάλλει. Ἐκεῖ λοιπὸν πρέπει νὰ στρέψουμε τὴν προσοχή μας, στὴν οὐσία τοῦ προβλήματος, στὸ γιατί ἔχουμε περιφρόνηση γιὰ τὸν ἄλλον, γιατί εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ ὑποτιμῶσουμε τὸν ἄλλον – εἴτε ξένος εἶναι αὐτός, εἴτε ὁμοεθνὴς ἀλλὰ ἐπαρχιώτης, εἴτε ἀπὸ τὴν ἴδια πόλιν ἀλλὰ πτωχός. Αὐτὴ ἡ φοβερὴ φράση ποὺ εἶχε λεχθεῖ γιὰ ἕναν ἀνάπηρο, τὸ «γιὰ

δὲς κουστουμί ὁ σακάτης!», φανερώσει μὲ ἐνάργεια τὴν ἀρρώστια τῆς ψυχῆς μας ποὺ καλούμεθα νὰ ἀντιμετωπίσουμε.

Ἡ στήριξη τῆς πολιτικοπολιτικῆς ἀγωγῆς στὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου γεννᾷ *ψευδαίσθηση* τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἄλλου. Ὁ Κολόμβος παύει νὰ τιμᾶται ὡς ἐθνικὸς ἥρωας, γιὰ νὰ μὴ θίγονται οἱ Ἰνδιάνοι. Τὸ ὅλοιον σημαίνει ὅτι καὶ ἐδῶ, μὲ τὴν ἴδια λογικὴ, πρέπει ἴσως νὰ πόνουμε νὰ τιμώμε τοὺς Σουλιῶτες γιὰ νὰ μὴ προσβληθοῦν ὅσοι μαθητὲς θεωροῦν τὸν Ἀλῆ Πασᾶ ἥρωα τῆς φυλῆς των. Ἐξ ἄλλου, ὁ Ἀφροαμερικανὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦταν μαῦροι ἀφρικανοί, κι ἂν παρουσιάσεις ἓνα ἀγαλμα ἀρχαίου Ἕλληνα γιὰ νὰ ἀποδείξεις τὸ λάθος του, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σὲ καταγγεῖλει ὡς ρατσιστὴ.

Πέραν αὐτῶν, ποὺ φαίνονται κομικά ἀλλὰ εἶναι ἐκπαιδευτικὴ πραγματικότητα στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, *ἡ στήριξη τῆς ἀγωγῆς στὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι φρενάκη* καὶ γιὰ ἄλλους λόγους, ἴσως λιγότερο εὐδιάκριτους. Τί νόημα ἔχει ἡ ἀποσιώπηση τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ μιὰν ἀγωγή ποὺ πάντως σὲ ἐντάσσει σὲ μιὰ κοινωνία διαμορφωμένη μὲ χριστιανικὲς ἀρχές; Θὰ δεχθοῦμε νὰ φορέει μπουρκα ἢ γυναικα του; Θὰ δεχθοῦμε τὴν ἀπαγόρευση ἐκπαίδευσης τῶν κοριτσιῶν; Θὰ δεχθοῦμε τὴν πολυγαμία καὶ τὸ δικαίωμα νὰ χωρίζει τὴ γυναῖκα του μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἡ θρησκεία καὶ ἡ παράδοσή του ὁρίζουν;

Ξέρετε πάρα πολὺ καλά ὅτι ἡ ἐκπαίδευση σημαίνει μύηση στὴν γραμματεία, κι ὅτι αὐτὸ γίνεται ὄχι μόνον γιὰ νὰ μάθει τὴ γλῶσσα ἢ γιὰ νὰ ἀποκτήσει αἰσθητικὴ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐγκολπωθεῖ τὶς ἀρχές καὶ τὴν ὅλη ἀνθρωπογνωσία ποὺ ἡ γραμματεία ἐκφράζει. Τί νόημα λοιπὸν ἔχει νὰ τὸν ποῦμε «Ἀφροαμερικανὸς» ἂν πρόκειται νὰ τὸν ὑποχρεώσουμε νὰ διαβάξει Σαίξπηρ καὶ Δάντη, ἢ ὅποιονδήποτε λευκὸ, ὅποιονδήποτε θεμελιωκᾶ ξένον του; Τί νόημα ἔχει νὰ τοῦ λέμε ὅτι σεβόμαστε πλήρως τὴν κουλτούρα του ἐνὸς τοῦ ὑποχρεώσουμε νὰ διαβάξει Ὅμηρο καὶ Σοφοκλῆ καὶ Ἑλύτη; Ἡ μήπως σκεπτόμαστε ἐπὶ σοβαρᾶς βάσεως νὰ διδάσκουμε καὶ τὴ γραμματεία τῶν ξένων μαθητῶν μας;

Διερωτῶμαι, τί νόημα ἔχει νὰ οβήσουμε τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο πρὸς τιμὴν τοῦ Κολόμβου, ἀφοῦ πάντως στὴν κοινωνία ποὺ ὁ Κολόμβος μετέφερε τοῦ ἐπιβάλλουμε νὰ ζήσει; Ποιὰν ἀλήθεια θὰ ἐκφράζει ἡ ἀπόφαση νὰ καταργήσουμε τὴν ἐορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου γιὰ νὰ μὴ θίγονται οἱ Τοῦρκοι πολῖτες μας καὶ ξένοι μας, ὅταν στὴν κοινωνία ποὺ προέκυψε ἀπὸ τὴν 25η Μαρτίου τοὺς ὑποχρεώσουμε νὰ ζοῦν, κι ὅταν ὅλοι οἱ δρόμοι μας εἶναι γεμάτοι μὲ τὰ ὀνόματα καὶ τὴν μνήμη τῶν ἡρώων ποὺ ἡ Ἐθνεγεροία ἀνέδειξε, Ἡ μήπως θὰ εἰσηγηθοῦμε τὴν ἀλλαγὴ τῶν ὀνομάτων τῶν δρόμων καὶ πλατειῶν μας; Ἐν τέλει, τὸ ἐρώτημα εἶναι: *θὰ γίνει ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή ὄχημα γιὰ τὸ ξερίζωμα τῆς ψυχῆς τοῦ ἔθνους, γιὰ τὴν κατάργηση τῆς μνήμης του;*

Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ στοχασθεῖτε τί ἀποκαλύπτει τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῶ δείχνουμε ὅτι σεβόμαστε δὴθεν τὴν ἰδιαιτερότητα τῶν ξένων μαθητῶν, ἐξαπολύονται ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ πολιτισμοῦ μας μὲ σκοπὸ νὰ μετατρέψουμε τὶς χώρες καταγωγῆς τους, τὶς πατρίδες τους καὶ τοὺς πολιτισμούς τους, σὲ κακέκτυπα τοῦ δικοῦ μας κόσμου.

Διάβασα πρόσφατα σὲ ἓνα ρεπορτάζ τὰ ἀκόλουθα: Στὸ Διαπολιτισμικὸ σχολεῖο τοῦ Παλ. Φαλήρου, «Ἐκατὸν ἓνα παιδιὰ ἀπὸ 26 χώρες τὶς ἡμέρες αὐτὲς γιορτάζουν, ἀποδεικνύοντας ὅτι τὸ μήνυμα τῶν Χριστουγέννων εἶναι κοινὸ γιὰ ὅλους. Μπορεῖ οἱ μαθητὲς νὰ μὴν εἶναι ὅλοι χριστιανοί, ἀλλὰ ἀπέδειξαν ὅτι τὸ μήνυμα τῶν ἡμερῶν εἶναι κοινὸ γιὰ ὅλους».

Εἶναι δυνατόν νὰ λέγεται αὐτὸ στὰ σοβαρά, ὅποιοδήποτε κριτήριό καὶ ἂν ἔχουμε; Ἀντιλαμβανόμαστε πόσο ἄδριοι πρέπει νὰ ᾖμαστε ὅλοι, δάσκαλοι καὶ δημοσιογράφοι, γιὰ νὰ λέγονται τέτοιες κουβέντες; Ἐχουμε ἄραγε συνείδηση πόσο ἀλλοιώνουμε τὴν ψυχούλα τοῦ παιδιοῦ ὅταν τὸ βάζουμε νὰ γιορτάζει μαζί μας τὰ Χριστούγεννα, ἰσχυρίζόμενοι ψευδῶς (κι ἂν ὄχι ψευδῶς τότε ἡλιθίως) ὅτι εἶναι ἀπλὰ «ἡ ἐορτὴ τῆς εἰρήνης»; Ἐνδιαφερόθηκα ἄραγε νὰ ἐορτάζουμε κι ἐμεῖς τὸ Μπαϊράμι, ἰσχυρίζόμενοι ὅτι εἶναι ἀπλὰ ἡ «ἐορτὴ τῆς χαρᾶς»; Νομίζουμε λοιπὸν ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἐκφράζουν τὸ

σεβασμό τους πρὸς τὴν πολιτισμικὴ ταυτότητα τῶν Ἰνδιάνων ἐφορτάζοντας τὴ Νύχτα τῶν πνευμάτων τῶν νεκρῶν, τὴν ὁποία μάλιστα μετέτρεψαν σὲ νύχτα Ἀποκριάτικης μασκαράδας; (Ἀναφέρομαι στὴν ἐορτὴ Halloween / χαλοουγουνήν). Ἔχουμε, ἀλήθεια, ἀναρωτηθεῖ πόσο ξεκουφωμένος πρέπει νὰ ᾖ καὶ ὁ λόγος καὶ οἱ ψυχές μας, γιὰ νὰ ἰσοπεδώνουμε τὰ πάντα, νομίζοντας ὅτι ἔτσι τὰ τιμοῦμε;

* * *

Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή εἶναι ἀναμφίβολα φενακὴ ὅσο στηρίζεται στὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Ὡστόσο, παραμένει ἀκέραιη ἡ ὑποχρέωση ποὺ ἔχουμε νὰ προστατεύσουμε τὸν μαθητὴ, νὰ τοῦ ἀποδώσουμε τὴν ἀξιοπρέπεια ποὺ δικαιούται χωρὶς νὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ τὴ διεκδικήσει, νὰ τοῦ ἐπιτρέψουμε νὰ αἰσθάνεται ἕνας ἄνθρωπος ξένος ἀλλ' ὄχι ἀποξενωμένος, ὄχι ἀπορριπτόμενος ἀπὸ τὴν κοινωνία μας. Παραμένει ἡ εὐθύνη μας νὰ τοῦ δείξουμε ὅτι δὲν εἶναι μειονέκτημά του τὸ ὅτι γεννήθηκε μέσα σὲ ἕνα πολίτισμό διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν δικό μας.

Πιστεύω ὅτι μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ αὐτὸ τὸ χρέος ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή, μόνον ἐφ' ὅσον στηριχθεῖ στὴν Ὁρθόδοξη πίστη, στὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν ἐπὶ αἰῶνες πρακτικὴ τῆς.

Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη διδασκαλία, ὁ ἄνθρωπος ὀντολογικῶς εἶναι ὅλος πρόσωπο. Τὸ σῶμα του εἶναι σημεῖον καὶ ἐπιφάνεια τοῦ προσώπου, καὶ ὄχι κατὰ ξένο, ὄχι φυλακὴ τῆς ψυχῆς του. Ἡ Ὁρθοδοξία βλέπει στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ τὴν καθολικότητα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου: «Θεότητος γὰρ ἡμεῖς καὶ ἀνθρωπότητος τοιαύτην κηρύττομεν ἕνωσιν, ὡς ἐννοεῖν ἕν πρόσωπον ἀδιαίρετον καὶ τὸν αὐτὸν Θεὸν τε εἰδέναι καὶ ἄνθρωπον», τονίζει ὁ Θεοδώρητος ὁ Κύριος. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴ συνάντηση Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου δηλώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας ὅτι τώρα «βλέπομεν ... δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι. τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον» [Α' Κορ. 13. 12].

Ακριβῶς ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὀντολογικῶς πρόσωπο ἀνεξάρτητα ἀπὸ ἡλικία, κοινωνικὴ θέση, φυλετικὴ καταγωγή ἢ φύλο, ἡ Ὁρθόδοξη διδασκα-

λία θεωρεῖ ὅτι κάθε ἄνθρωπος μέσα στὴν ἀνεπανάληπτη μοναδικότητά του εἰκονίζει σύνολη τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος τὸ διέτύπωσε μὲ τὸν ἑξοχο δικό του τρόπο: «Δὲν περιφρονῶ κανένα πρόσωπο, γιὰτὶ κάθε πρόσωπο εἶναι ἄξιο μεγάλης προσοχῆς ὡς πλάσμα τοῦ Θεοῦ... Δὲν ἀντικρύζω τὸν κύριο ἢ τὸν δοῦλο, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο, γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ οὐρανὸς ἀνοίξε, ὁ ἥλιος λάμπει, τὸ φεγγάρι ἀνατέλλει, ὁ ἀέρας γεμίζει τὰ πάντα, ἡ θάλασσα ἀπλώνεται ἀπέραντη, γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένε ἀνθρώπος. Ὁ Κύριός μου σφαγιάστηκε καὶ ἔχυσε τὸ αἷμα του γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ποιὸς εἶμαι ἐγὼ ποὺ θὰ περιφρονήσω τὸν ἄνθρωπο;» [47.2 1029].

Ἡ προσωποκεντρικὴ θεολογικὴ διδασκαλία τῆς πίστεως μας, ὁδήγησε στὸν πλήρη σεβασμὸ τοῦ ἄλλου, στὸν σεβασμὸ πρὸς τὴν προσωπικὴ ἰδιαιτερότητα: «οὔτε μία πᾶσιν ὁμοίως ἐπιτηδεῖα ὑπάρχει τροφῆ, οὔτε χριστιανοῖς εἰς βίος ἀρμόδιος», λέει ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς [M 95, 1381c].

Ἔτσι βλέπουμε ὅτι στὸ ἱεραποστολικὸ τῆς ἔργου, δηλαδὴ τὴν ὥρα ποὺ διδάσκει, ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐλληνικότητά της. Στους λαοὺς ποὺ διδάσκει, μιλάει τὴ γλῶσσα τους, καὶ φροντίζει κυριολεκτικῶς νὰ μεταφράζει τὴ χριστιανικὴ πίστη μέσα στὸν κόσμον τῆς γλώσσας τους. Βλέπουμε τὴν ἐντελῶς ἀντίθετη πορεία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας: διδάσκοντας χριστιανισμό στὰ βαρβαρικὰ φύλα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐπέβαλε τὴ δική της, τὴ λατινικὴ γλῶσσα.

Οἱ δύο αὐτοὶ τρόποι διδασκαλίας εἶχαν τὶς συνέπειές τους στὴ διαμόρφωση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἔσυρε ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης στὴ δική της κουλτούρα. Ἀντίθετα, ἡ Ὁρθοδοξία ὁδήγησε στὴν ἐμφάνιση καὶ στηρίξη τῆς ἐθνικῆς ὀντότητας καὶ ἰδιοπροσωπίας τῶν λαῶν τῆς Βορειοανατολικῆς Εὐρώπης.

Ὁ μεγάλος Ρώσος φιλόσοφος τῆς ἱστορίας καὶ θεολόγος Γεώργιος Φεντόφφ θεωρεῖ τραγικὸ σφάλμα τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Ρῶσοι καὶ οἱ Σλάβοι γενικὰ διδάχθηκαν τὸν χριστιανισμό στὴ γλῶσσα τους καὶ ὄχι στὴν ἐλληνικὴ, γιὰτὶ ἔτσι δὲν ἀπέκτησαν τὸ κίνητρο νὰ μποῦν μέσα στὸν κόσμον τῆς ἐλληνικῆς γραμμα-

τείας. «Πόσο διαφορετική θὰ ἦταν ἡ μοίρα τῆς Εὐρώπης», γράφει, «ἂν τοὺς αἰῶνες πού ἡ Δυτική Εὐρώπη μιλοῦσε ὅλη λατινικά, ἡ Βορειοανατολική Εὐρώπη μιλοῦσε ὅλη ἑλληνικά!» (G. P. Fedotov, *The Russian Religious Mind: Kievan Christianity*, Cambridge Mass., 1946, 38-39]. Ὁ κορυφαῖος θεολόγος π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, ἀπαντώντας ἔδειξε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ λάθος, ἀλλὰ γιὰ ἄξια προσοχῆς ἐφαρμογὴ τῆς θεολογίας τοῦ προσώπου στὸν τρόπο διδασκαλίας καὶ ἱεραποστολῆς. Ἐπισημαίνει καὶ αὐτὸς ὅτι τὸ ρωσικὸ πνεῦμα ζημιώθηκε, κι ὅτι θὰ ἔταν πολὺτιμη ἡ θητεία του στὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα ἔστω γιὰ τόσους αἰῶνες ὅσους καὶ τὰ γοτθικὰ φύλα θῆτευσαν στὴ λατινικὴ κουλτούρα, ἀλλὰ τονίζει τὴν ὑπεροχὴ τῆς διδασκαλίας πού στηρίζεται στὸν πλήρη σεβασμὸ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἄλλου, τοῦ ξένου μαθητῆ [G. Florovsky, *The Problem of Old Russian Culture*, *Slavic Review*, 21.1, σ. 14].

* * *

Βέβαια, ἡ ἱεραποστολὴ εἶναι καὶ αὐτὴ μία ἀγωγή. Κατὰ συνέπειαν, ἐντάσσει ἐπίσης τὸν ἄνθρωπο κάποιου, τὸν ὁδηγεῖ ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο βρίσκεται σὲ ἓνα ἄλλο, ἀνώτερο. Ὡστόσο, δὲν στηρίζεται σὲ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἢ σὲ ἄλλη νομικοπολιτικὴ φόρμουλα. Στηρίζεται στὴν πίστη ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε παῖδιά τοῦ Θεοῦ, εἴμαστε ἀδελφία. *Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἀντι-καθίστανται ἀπὸ τὴν διακονία τοῦ ἀνθρώπου.*

Στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας, ἡ ἔνταξη σὲ ἓνα ἄλλο ἐπίπεδο δὲν ἐκφράζει αἰσθημα ὑπεροχῆς ἢ ὑπεροψία. Ὑπεροχὴ δὲν ἐκφράζει, διότι καθὼς γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, ἵνα μὴ εἴς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φουσιούσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. τίς γὰρ σὲ διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;» [Α' Κορ. 4, 6-7]. Καὶ θέλοντας νὰ δείξει ὅτι δὲν ἔχεις ἐσὺ λόγον νὰ νιώθεις ὑπερήφανος ἐναντι τοῦ ἄλλου, τονίζει: «οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός... θεοῦ γάρ

ἐσμεν συνεργοί, θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομὴ ἐστε» [Α' Κορ. 3, 7 καὶ 9].

Ἀσφαλῶς, τὰ ἀδελφία ἔχουν μεταξύ τους διαφορές, κάποτε μάλιστα πολὺ ἔντονες. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς μᾶς ἐξήγησε ὅτι ἄλλο τάλαντο δίνει ὁ Θεὸς στὸν ἓναν, ἄλλο στὸν ἄλλον. Ἡ διδασκαλία τῆς Ὁρθοδοξίας ἀρνεῖται τὴν ἰσοπέδωση, ἀρνεῖται τὴ λήθη καὶ τὴν ἀποσιώπηση τῶν διαφορῶν στὸ ὄνομα μιᾶς τάχα ἀντιρατσιστικῆς ἰδεολογίας. Τουναντίον, ἐπιμένει ὅτι οἱ διαφορές πρέπει νὰ γίνονται γνωστὲς καὶ νὰ ἐνισχύονται, διότι ἀποτελοῦν ἐκφάνσεις τῆς ἰδιοπροσωπίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἔθνους του.

Ὡστόσο, ἡ διδασκαλία μας δὲν ἀφήνει νὰ αὐτονομηθεῖ ἡ διάκριση τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν, δὲν ὁδηγεῖ σὲ γραμμὴ ἀντιπαράθεσης. Γι' αὐτό, παρόλα τὰ διδάσκει: «Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν» [Α' Κορ. 12, 4]. Τὶς διαφορές μας λοιπὸν δὲν θέλουμε νὰ τις ἀπαλείψουμε, οὔτε νὰ τις ἐγκαταλείψουμε.

Ἀναγνωρίζουμε ὅτι εἶναι χάρισμα Θεοῦ ἡ ἰδιοπροσωπία μας, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ γνώση μᾶς ὑποχρεώνει νὰ καταλάβουμε ὅτι καὶ ὁ ἄλλος ἔχει χαρίσματα, σεβαστὰ ἐπίσης, διότι ἐκ Θεοῦ ἐπίσης.

Ἡ διατήρηση καὶ ἐνίσχυση τῆς ἰδιοπροσωπίας δὲν εἶναι ἐθνικισμός, οὔτε βέβαια ρατσισμός. Δὲν εἴμαστε μόνον ἐμεῖς πρόσωπα, δὲν εἴμαστε μόνον ἐμεῖς λαὸς μὲ ἱστορία, δὲν ἔχουμε μόνον ἐμεῖς λαμπρὴ παράδοση καὶ γραμματεία. Ἡ ἀναγνώριση τοῦ ρόλου τῆς ἰδιοπροσωπίας προϋποθέτει καὶ συνεπάγεται τὴν ἀναγνώριση καὶ τὴν ἀπόδοση τιμῆς στὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἄλλου ἔθνους. Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἑλλάδα προφύλαξε κι ἔθρεψε τὴν ἰδιοπροσωπία μας, τὴν ἴδια ὥρα πού ἡ σερβικὴ Ὁρθοδοξία ἐχτιζε τὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ γείτονος. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀντίφαση σ' αὐτό: «ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη», λέει ὁ Παῦλος [Γαλ. 2, 8].

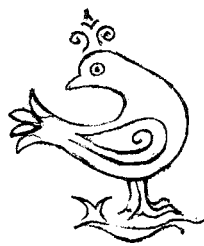
Στὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Σχολὴ τῆς Σμύρνης μαθήτευσε ὁ Δωσίθεος Ὁμπράνοβιτς, ὁ δημιουργὸς τῆς νεωτέρας σερβικῆς γραμματείας. Οἱ πρωτοστάτες τῆς νεώτερης Βουλγαρίας Ἰλαρίων Στογιάνοβιτς, Ἰβάν Ντομπρόφσκι καὶ Γεώργιος Ρακόφσκι σπούδασαν στὰ σχολεῖά μας τῆς Ἀνδρου, τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν Ἰωαννίνων. Κι ἄλλα παραδείγματα θὰ μπορούσε νὰ φέρει ὁ ἱστορικός, γιὰ νὰ δείξει πὼς ἡ Ἑλληνορθόδοξη παιδεία στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, στὰ χρόνια δηλαδὴ ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἀγωνιζόταν μὲ τὴν ψυχὴ νὰ σπαρταρᾷ καὶ τὸ λουρὶ στὸ στόμα, ἄνοιγε τὴν ἀγκαλιά της καὶ ἔκλεινε μέσα της ὅλο τρυφεράδα καὶ ἀγάπη ὄχι μόνο τὰ ἐλλήνικα, μὰ καὶ τὰ σερβικά καὶ τὰ βουλγαρικά, καὶ ὅλα ὅσα *λευτεριά* θέλαν – ποὺ θὰ πεῖ *ἀνθρωπιὰ* θέλαν, ποὺ θὰ πεῖ *Θεὸ θέλαν*!

Ἄν θὰ μπορούσα νὰ δείξω μὲ μιὰν εἰκόνα καὶ μόνον, ποιά εἶναι ἡ Ἑλληνορθόδοξη διδασκαλία, ποιό τὸ ἦθος της, ποιὸς ὁ τρόπος της, θὰ σᾶς ἔδειχνα τὴν εἰκόνα τοῦ Νιπτήρος: ἐκεῖ, ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι βλέ-

πουμε καὶ βιώνουμε τί σημαίνει διακονία τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ πρότυπο φέρνω μπροστά σας σήμερα, καὶ τὸ κάνω ὄχι γιὰ νὰ σᾶς διδάξω τίποτε, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ναί, εἴμαστε περήφανοι ποὺ εἴμαστε Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες, γιατί μ' αὐτὸν τὸν τρόπο *ξεπερνᾶμε τὰ στεῖρα σχήματα καὶ τοὺς ἀδέξιους νομικισμούς, καὶ ἀνοίγουμε τίς ψυχές μας στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀληθινοῦ, στὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο.*

Κι ἐπιτρέψτε μου νὰ κλείσω, προσευχόμενος γιὰ σᾶς, ἐπαναλαμβάνοντας τὴν εὐχὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, μὲ τὴν ὁποία παρακαλοῦσε νὰ κατευθύνετε τὸ ποίμνιο ποὺ σᾶς ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεὸς ὅπως Αὐτὸς θέλει, δηλαδὴ μὲ τὴ θέλησή σας καὶ ὄχι κάνοντας ἀγλαρία, μὲ προθυμία καὶ ὄχι γιὰ τὰ χρήματα, μὴ καταδυναστεύοντας αὐτοὺς ποὺ ποιμαίνετε. «*Νήψατε, γρηγορήσατε... Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας Αὐτὸς καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει*» [Πέτρου Α', 5, 8 καὶ 10].

ΝΕΑΙ ΑΣΜΑΤΙΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΕΤΟΣ 2001

1. Ἀκολουθία εἰς ταφήν ἀβαπτίστου νηπίου χριστιανῶν γονέων.
2. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Δάνακος τοῦ Ἀναγνώστου (16 Ἰανουαρίου), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος.
3. Ἀκολουθίαι τῶν Ἁγίων Μητέρων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Νόννης τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ (5 Αὔγουστου), Ἀνθούσης τῆς Ἀντιοχείανῃς (29 Ἰανουαρίου) καὶ Ἑμμελείας τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ (10 Ἰανουαρίου), ποιηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Φωτίου Τζελέπη δρ. Θ. καὶ ὑποβληθεῖσαι πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας.
4. Ἀκολουθία εἰς τὴν Σύναξιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπωνομαζομένης Μυρτιωτίσσης, (10 Ἰουλίου) ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παπαχρήστου, Θεολόγου-Μουσικοδιδασκάλου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας.
5. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους, ἐπισκόπου Περιθεωρίου (3 Μαΐου), συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης.
6. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων Μαρτύρων Τιμοθέου καὶ Μαύρας (3 Μαΐου), ἀγνώστου ὕμνογράφου, ἔκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1769 ὑπὸ Ἱερομονάχου Ἰωαννικίου Κόνδαρη, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος.
7. Ἀκολουθία Κανόνος εὐχαριστηρίου εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν (1 Ἰουνίου), ἀγνώστου ὕμνογράφου, ψαλλομένη εἰς ἁΐδιον μνήμην τῆς παντελοῦς ἀπαλλαγῆς τῆς Νήσου Λευκάδος ἀπὸ τῆς πανάλους νόσου ἐπὶ ἔτους 1754, ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος.
8. Ἀκολουθία τῶν ἐν Μετεώροις διαλαμπάντων ὁσίων πατέρων ἡμῶν (Δ' Κυριακὴ τοῦ Πάσχα), συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σταγῶν καὶ Μετεώρων.
9. Ἀκολουθία τῶν ὁσίων πατέρων καὶ αὐταδέλφων Μαξίμου καὶ Ἰωάσαφ, κτιτόρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ρουσάνου Μετεώρων (7 Αὔγουστου), συντεθεῖσα ὑπὸ Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σταγῶν καὶ Μετεώρων.
10. Ἀκολουθία Παρακλητικοῦ κανόνος εἰς ἅγιον Βασίλειον Ἀγκύρας συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Χαράλαμπος Μπούσια, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος.
11. Ἀκολουθία πάντων τῶν ἐν Μητροπόλει Θεσσαλιώτιδος διαλαμπάντων ἐξαρίθμων ἁγίων (Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ), συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Χαράλαμπος Μπούσια καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος.
12. Ἀκολουθία ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Ἀνδρομάχου (12 Ὀκτωβρίου), συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος.
13. Ἀκολουθία ἁγίου Ἰωσήφ ἐπισκόπου Τιμισοάρας Ρουμανίας (15 Σεπτεμβρίου), συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου Πορφυρίου Σιμωνοπετρίτου καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Σ.Ε. Θείας Λατρείας
Πρωτ. Δημήτριος Β. Τζέρπος, δρ. Θ.

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
— ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
— ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
— ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Συντάξεως

ΤΟ ΒΕΛΗΝΕΚΕΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΛΟΓΩΝ

5. Διαφορετικό θρησκευτικό περιεχόμενο υπό μορφολογικές και γλωσσικές ομοιότητες

Οἱ συμμετέχοντες στοὺς διαθρησκειακοὺς διαλόγους δὲν πρέπει νὰ παραθεωροῦν ὅτι γλωσσικὲς ομοιότητες σὲ ἀντίστοιχες πτυχὲς μερικῶν Θρησκειῶν ἔχουν πολλὰς φορὲς διαφορετικὸ νόημα, διότι ὑποκρύπτουν διαφορετικὸ οὐσιῶδες περιεχόμενο με ἰδιότυπα σημεῖα ἀφετηρίας, με ξεχωριστὰ πνευματικὰ κίνητρα καὶ ἐλατήρια καὶ με ἄλλους σκοποὺς καὶ ἰδιαίτερες προοπτικὲς. Τὸ ποιητικὸ καὶ τὸ τελικὸ αἷτιο, ἡ *causa efficiens* καὶ ἡ *causa finalis* πολλῶν ὁμοίων γλωσσικῶν ἐκφράσεων σὲ διάφορες θρησκείες εἶναι συχνὰ τελείως διαφορετικὲς.

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἡ κατὰ τὸν αἰῶνα μας φιλοσοφικὴ στροφὴ στὴν κατανόησι τῆς γλώσσας (ἡ λεγομένη *linguistic turn*), ποὺ βροῖσκειται σὲ ἐξέλιξι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῆς λεγομένης Ἀναλυτικῆς Φιλοσοφίας τῆς Γλώσσας, δίδει ἐξήγησι στὸ φαινόμενο γλωσσικῶν ομοιοτήτων, ποὺ ἀναφέρονται σὲ διαφορετικὸ πνευματικὸ περιεχόμενο. Ἡ Φιλοσοφία τῆς Γλώσσας, ποὺ περιβλήθηκε καὶ καλλιτεχνικὴ μορφή στὸ γνωστὸ θεατρικὸ ἔργο «*Kaspar*», –τὸ ὁποῖο πρὶν ἐτῶν παίχθηκε με μεγάλην ἐπιτυχίαν στὴν «Νέα Σκηνή» τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου–, ἐπισημαίνει ὅτι οἱ ἴδιες καὶ παρόμοιες ἐκφράσεις σὲ διαφορετικὲς πνευματικὲς συνάψεις εἶναι δυνατό νὰ ἔχουν διαφορετικὴ σημασία. Μία κεντρικὴ ἔννοια τῆς βραδυτέρας καὶ ὠριμωτέρας φιλοσοφίας τοῦ Ludwig Wittgenstein (Βίτγκενσταϊν) εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ «παιγνιδιοῦ τῆς γλώσσας» (*Sprachspiel*), ποὺ σημαίνει ὅτι οἱ ἐκφραστικὲς μορ-

φές τοῦ λόγου προέρχονται ἀπὸ ξεχωριστὰς ἐκάστοτε βιωματικὰς καταστάσεις καὶ συναρτῶνται πρὸς ἰδιαίτερα ὑποκείμενα θεμέλια καὶ πρὸς ἰδιαίτερον ὑπερκείμενον ὀρίζοντα καὶ περιβάλλοντα πνευματικὸ χῶρο. Ἡ σημασία μιᾶς λέξεως, μιᾶς προτάσεως κ.λπ. συνδέεται κατὰ μέγα μέρος με τὴ «χρῆσι» (*Gebrauch*) τῆς, ἡ ὁποία εἶναι συνυφασμένη με κάποιο βιωματικὸ ὄλο. Ἐπομένως θὰ ἀποφύγωμε κάθε μεθοδολογικὸ ἐρασιτεχνικὸ καὶ ἐρμηνευτικὸ διλετταντισμὸ, ἐὰν μελετήσωμε καὶ ἀξιολογήσωμε κάθε μορφολογικὸ καὶ γλωσσικὸ σημεῖο ἐπαφῆς μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ ἄλλων Θρησκειῶν ὅχι ὡς μεμονωμένη πνευματικὴ ἐκφρασι, ἀλλ' ὡς τμῆμα μιᾶς ὁλότητος, μέσα στὴν ὁποία ἡ ἐκφρασις αὐτὴ ἐντάσσεται ὀργανικῶς. Ὁ Ἀριστοτέλης τόνιζε ὅτι τὸ ὄλο προηγείται τοῦ μέρους καὶ ὅτι τὰ μέρη εἶναι ὑποτεταγμένα στὸ ὄλο καὶ κατανοοῦνται μόνον ὀρώμενα μέσα στὰ πλαίσια καὶ στὶς συναρτήσεις αὐτῶν. Ἐπομένως ἡ ὀρθὴ ἐρμηνευτικὴ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θρησκειολογικῆ κατανόησις ἔρχεται ἐκ τῆς θεωρήσεως τοῦ ὅλου, τὸ ὁποῖο προσδιορίζει τὰ μέρη καὶ θέτει τὴ σφραγίδα τοῦ σ' αὐτά. Αὐτὸ τὸ βιωματικὸ ὄλο εἶναι ἡ αἰτία ποὺ συντελεῖ ὥστε πολλὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων Θρησκειῶν νὰ φαίνονται μὲν στὰ μάτια καὶ νὰ ἤχουν στ' αὐτιά καθ' ὅμοιον τρόπο, ἀλλὰ νὰ ἔχουν διαφορετικὸ περιεχόμενο καὶ ἄλλο νόημα.

Ὡστε ἡ Ἐρμηνευτικὴ, ποὺ ἐπικουρεῖται ἀπὸ τὴν Ἀναλυτικὴ Φιλοσοφία τῆς Γλώσσας, μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι δὲν εἶναι δυνατό νὰ κατανοήσωμε πλήρως τὸ περιεχόμενο τῶν γλωσσικῶν διατυπώσεων τῶν διαφόρων Θρησκειῶν, ἐὰν δὲν γνωρίζωμε τίς ρίζες καὶ τὸν ὀρίζοντα τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως καὶ πνευματικῆς ταυτότητος ἐκάστης ἐκ τῶν Θρησκειῶν αὐτῶν καὶ ἐὰν δὲν συλλαμβάνωμε πλήρως τὴν βιωμένη ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς τῆς «οὐσία», ἡ ὁποία κρύπτεται κάτω ἀπὸ τίς λέξεις. Κατὰ βαθυστόχαστον

καὶ πρωτοποριακὸ τρόπο ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἔχει προβάλλει τὴν πεμπτουςία τῆς Ἀναλυτικῆς Φιλοσοφίας τῆς Γλώσσας, ὅταν ἔλεγεν: Ἡ οὐσιώδης «φύσις τὰς λέξεις εἰς ἑαυτὴν ἔλκουσα μεταβάλλει. Καὶ γὰρ οὐ πρότεροι τῶν οὐσιῶν αἱ λέξεις, ἀλλ' αἱ οὐσίαι πρῶται καὶ δεύτεραι τούτων αἱ λέξεις» (Μ. Ἀθανασίου, *Κατὰ Ἀρειανῶν λόγος Β'*, 3: Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. 30, σ. 181).

6. Ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ περιεχομένου τοῦ Χριστιανισμοῦ

Ἡ παραθεώρησις τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων τῆς οὐσίας τοῦ περιεχομένου τῶν Θρησκειῶν καὶ τῶν γλωσσικῶν διατυπώσεων αὐτοῦ θὰ σήμαινε κατὰ κανόνα τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀποτυχία ὁποιουδήποτε διαθρησκειακοῦ διαλόγου, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ περιοριζόταν στὰ πρακτικὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ ζητήματα τῆς δικαιοσύνης καὶ παγκόσμιας εἰρήνης, ἀλλὰ θὰ ἤθελε νὰ ἐξελιχθῇ σὲ διαθρησκειακὸ διάλογο μεγάλου βεληνεκοῦς, ποὺ θὰ ἔκανε τὴν ἀπόπειρα τῆς οὐσιαστικῆς συγκλίσεως, προσεγγίσεως καὶ συνενώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ ἄλλες Θρησκείες. Πολὺ περισσότερο θὰ καταλήγαμε στὸ ἴδιο συμπέρασμα, ἐὰν λαμβάναμε ὑπ' ὄψιν τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰ τοῦ περιεχομένου τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ σύγκρισιν πρὸς τὸ περιεχόμενο τῶν ἄλλων Θρησκειῶν. Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ εἰδοποιὸς αὐτὴ διαφορὰ; Θεωροῦντες τὴν καταπολέμησιν τοῦ ὄρου «Θρησκεία» ὡς ἐξεζητημένη καὶ ἄστοχη σκιαμαχία, ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ φέρῃ σύγχυσιν στίς τάξεις τῶν πιστῶν Χριστιανῶν, πρέπει νὰ προβάλλωμε τὴν ἐπιγραμματικὴν διατύπωσιν τοῦ πρώτου Διευθυντοῦ τοῦ παρόντος περιοδικοῦ Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μία ἀπλῶς ἐκ τῶν Θρησκειῶν, ἀλλ' «ἡ» Θρησκεία, «ἡ μόνη δηλαδὴ ἐξ ὁλοκλήρου καλύπτουσα τὴν ἔννοιαν τῆς Θρησκείας, καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος, ἡ μόνη πραγματοποιοῦσα τὴν ἰδέαν αὐτῆς» εἶναι «ἡ γνησία, ἡ ἀκεραία, ἡ πλήρης καὶ ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια ἀπέναντι τῆς φαινομενικῆς, κλασματικῆς, ἀτελοῦς, μετὰ πλανῶν συνυ-

φασμένης καὶ ἄρα σχετικῆς ἀληθείας τῶν λοιπῶν θρησκειμάτων» (Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, *Ἡ οὐσία καὶ τὸ βάθος τοῦ Χριστιανισμοῦ*, Ἀθήναι 1937, σ. 6).

Ποτὲ οἱ Χριστιανοὶ στὸν διαθρησκειακὸν διάλογο δὲν θὰ ἀποκρύψουν τὴν πίστιν τους ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν «ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν» (Γεν. μθ', 10), ὁ Λυτρωτῆς, στὸν Ὅποιο «κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς» (Κολ. β', 9), ὁ «πληρώσας» τὴν παγκόσμια «θεανθρωπικὴν προσδοκίαν ... διὰ τῆς ἐν τῇ παγκοσμίᾳ Ἱστορίας ἐπιφανείας τοῦ μόνου ἱστορικοῦ πραγματικοῦ Θεανθρώπου», δοθέντος ὅτι οἱ μορφές τῶν «δῆθεν λυτρωτῶν» στὰ ἐξωχριστιανικὰ θρησκεύματα εἶναι «καθαρῶς μυθικαὶ μορφαί, ἐπινοήματα τῆς ἀνθρωπίνης φαντασίας» (Λεων. Φιλίππιδου, *Σύγχρονος θρησκειολογικὴ κίνησις*, ἐν Ἀθήναις 1952, σσ. 12 ἔξ. Τοῦ ἰδίου, *Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐξ ἐπόψεως παγκοσμίου καὶ πανθρησκειακῆς*, Ἀθήναι, 1958, σ. 389). Οἱ θεῖες ἐνσαρκώσεις στίς προχριστιανικὲς Θρησκείες «δὲν εἶναι κυρίως ἐνανθρωπήσεις τοῦ Θεοῦ, καθ' ἃς συντελεῖται σάρκωσις ἐν ἀσυγχύτῳ ἐνώσει τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλ' ἀπλῆ μεταμόρφωσις· ὁ Θεὸς δηλαδὴ δὲν γίνεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ὑποδύεται τὴν μορφήν ὀρισμένου ἀνθρώπου» (Γρηγ. Παπαμιχαήλ, ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 9-10).

Ἐπομένως τὸ οὐσιώδες στοιχεῖο τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι «δὲν σώζει ὁ Θεός, ἀλλ' ὁ Θεάνθρωπος, σώζει ὁ Θεὸς ὡς Θεάνθρωπος». Αὐτὸ «ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ βάθος τοῦ Χριστιανικοῦ μυστηρίου» (Αὐτ., σ. 11). Κατὰ τίς εὐγλωττότατες διατυπώσεις τοῦ Μ. Βασιλείου, «ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομία ἀνάγκησός ἐστιν ἀπὸ τῆς ἐκπτώσεως καὶ ἐπάνοδος εἰς οἰκείωσιν τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τῆς διὰ τὴν παρακοὴν γενομένης ἀλλοτριώσεως. Διὰ τοῦτο ἡ μετὰ σαρκὸς ἐπιδημία Χριστοῦ, ἡ τῶν εὐαγγελικῶν πολιτευμάτων ὑποτύπωσις, τὰ πάθη, ὁ σταυρὸς, ἡ ταφή, ἡ ἀνάστασις, ὥστε τὸν σωζόμενον ἄνθρωπον διὰ μιμήσεως Χριστοῦ τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην υἰοθεσίαν ἀπολαβεῖν» (Μ. Βασιλείου, *Περὶ Ἀγίου Πνεύματος* 15, Migne Ἑ.Π. 32,

128). Διὰ τῆς «μεθέξεως» τῆς μυστικῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου, συσταυρωνόμαστε καὶ συνενταφιαζόμαστε μετὰ τὸν Χριστό, «ὥστε ὡςπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. στ', 4). Κατὰ τὸ χριστιανικὸ μορφωτικὸ ἰδεῶδες, ποὺ διατυπώθηκε ἀπὸ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, «Χριστῷ συνταφῆναι με δεῖ, Χριστῷ συναναστῆναι, συγκληρονομησαί Χριστῷ, υἱὸν γενέσθαι Θεοῦ, Θεὸν αὐτόν» (Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Εἰς Καισάριον ἐπιτάφιος λόγος, Migne Ἐ.Π. 35, 785).

Ἐξ αὐτῶν γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι τὸ αἰώνιο θρησκευτικὸ πρότυπο καὶ ἰδεῶδες, «Θρησκεῖν κατ' εἶδος ὅλως ἄλλο, οὐσιαστικῶς διαφορώτατος, ὅσον οὐρανὸς γῆς, τῶν λοιπῶν θρησκευμάτων, εἶναι ἀνεπίδεκτος συγκρίσεως πρὸς αὐτά, οὐχὶ διότι δὲν γίνεται ἡ σύγκρισις, ἀλλὰ διότι ἡ σύγκρισις καταδεικνύει μόνον διαφορὰς εἰς οὐσίαν, νοήματα, προϋποθέσεις...» (Λεων. Φιλιππίδου, Σύγχρονος θρησκευτολογικὴ κίνησις, σ. 14). Ὁ ἀείμνηστος θρησκευτολόγος Καθηγητὴς Λεωνίδας Φιλιππίδης προσθέτει τὴν ἐξῆς εὐγλωττὴ ὁμολογία πίστεως: Ὁ Χριστιανισμὸς ἐφάγῃ «ὡς λάμψις ἀπ' οὐρανοῦ φωτὸς ἐκθαμβωτικοῦ..., ὡς ἐκπαγλὸς ἀποκάλυψις τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ δι' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐν σαρκὶ φανερωθέντος, ὡς Θρησκεία ἀπόλυτος, ὑπερκείμενη χρόνου καὶ χώρου, ἀσύγκριτος καὶ τελειοτάτη κατ' εἶδος καὶ γένος καὶ κατὰ περιεχόμενον ἀξιών, ὡς ἥλιος ἐξ οὐρανοῦ, διαπλώσας τὸ φῶς αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἀστέρων τὴν αἴγλην καὶ τὴν δόξαν» (Λεων. Φιλιππίδου, Ἡ Ἱστορία τῶν θρησκευμάτων καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Θεολογίᾳ, Ἀθήναι, 1938, σσ. 127-128). Ὁ πατὴρ τῆς Ἐπιστήμης τῶν Θρησκευμάτων F. Max Müller ἐπισημαίνει ὅτι ἡ Συγκριτικὴ Ἱστορία τῶν Θρησκευμάτων ἀποδεικνύει τὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ «ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ πάντων τῶν Θρησκευμάτων, ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ καταστήσῃ ἐπίμαχον» (Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 130). Καὶ ὁ ἐπιφανὴς θρησκευτολόγος Nathan Söderblom διακηρύττει κατηγορηματικῶς, ὅτι «ὁ Χριστιανισμὸς ὑπερέχει ὑπὲρ πᾶσαν, καὶ τὴν ἱψηλοτέραν ἔτι, ἐξωχριστιανικὴν θρησκευτικότητα» καὶ εἶναι «ἡ κατ' ἐξοχὴν Θρησκεία» (Αὐτ., σσ. 132-133). Κατὰ τὸν Ernst Troeltsch, «ὁ Χριστιανι-

σμὸς οὐ μόνον πιστεύεται, ἀλλὰ καὶ ὄντως εἶναι ἡ ἀπόλυτος Θρησκεία» (Αὐτ., σ. 133). Στὸν Χριστιανισμό ὑπάρχει τὸ πλήρωμα τῆς ἐννοίας τῆς Θρησκείας (Ernst Troeltsch, Die Absolutheit des Christentums und die Religionsgeschichte, Tübingen 1929, σσ. 6 ἐξ.).

Ἡ πίστις αὕτη στὸ ἀποκλειστικὸ Ἀπόλυτο τοῦ Χριστιανισμοῦ προσδιορίζει τὸ βεληνεκές τῶν διαθρησκειακῶν διαλόγων, οἱ ὅποιοι, γιὰ νὰ εἶναι ἐπιτρεπτοί, δὲν πρέπει νὰ θεμελιώνονται στὴν μονιστικὴ Φιλοσοφία τῆς Θρησκείας, ἡ ὁποία συνδέεται μετὰ τὴν ἰδεολογία τῆς «Παγκοσμιοποιήσεως» τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Ἡ φιλοσοφία αὕτη, ποὺ βροῖσκει ἐρείσματα σὲ ἀπόψεις μερικῶν φιλελευθέρων –ἀκόμη καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν– θεολόγων, στρέφεται ἐναντίον τοῦ «φο(υ)νταμενταλιστικοῦ πλουραλισμοῦ» τῶν πολλῶν θρησκευμάτων, ποὺ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν διεκδικεῖ τὴν ἀπόλυτὴ αὐθεντία καὶ ἀποκλειστικότητα, ἐπομένως καὶ ἐναντίον τοῦ ἔχοντος ἀπόλυτες ἀπαντήσεις Χριστιανισμοῦ, καὶ προβάλλει τὴν οὐσιώδη ἐνότητα ὅλων τῶν Θρησκειῶν. Κατὰ τὴν θρησκευτοφιλοσοφικὴ αὕτη ἀντίληψις ἡ πίστις σ' ἓνα Θεὸ ἢ σὲ μιὰ ἀνώτερη δύναμις προϋποθέτει τὴν ἐμφάνισις τρόπου τινὰ πολλῶν Χριστῶν Λυτρωτῶν καὶ πολλὰς ἰσοτίμες θείες ἀποκαλύψεις. Τὸ ἓνα θεοὸ φῶς ἐμφανίζει στὸ πρῶτο τῶν διαφορῶν πολιτισμῶν ποικιλία χρωμάτων.

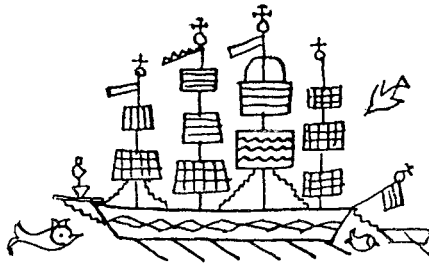
Ἡ συγκρητιστικὴ καὶ ἰσοπεδωτικὴ γιὰ τὶς Θρησκείες ἀποψις αὕτη εἶναι ἀσυμβίβαστη πρὸς τὴν χριστιανικὴν παράδοσι, ἡ ὁποία οὐδέποτε εἶναι δυνατόν νὰ ἀνεχθῇ τὴν ἄρνησις ἢ ἔστω καὶ ἀποσιώπησις τοῦ ἀποκλειστικοῦ Τριαδοκεντρικοῦ καὶ Χριστοκεντρικοῦ χαρακτήρος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀκόμη καὶ αὕτη ἡ «παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν» μονοθεϊστικὴ Θρησκεία τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, παρὰ τὰ ἤδη μνημονευθέντα σημεῖα ἐπαφῆς μεταξὺ τῆς ἰουδαϊκῆς καὶ χριστιανικῆς λατρείας, δὲν εἶναι δυνατόν ἀπὸ χριστιανικὴ σκοπιά νὰ θεωρηθῇ ἰσοτίμη πρὸς τὸν Χριστιανισμό. Ὡς ἔχει εὐστόχως ἐπισημάνει ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς Παναγιώτης Τρεμπέλας, ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ λάβῃ τὸ χριστιανικὸ Βάπτισμα (εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ

Ἁγίου Πνεύματος), «ἐὰν ὑπετίθετο, ὅτι ἐγίνετο προσήλυτος τῆς νέας πίστεως καὶ εἰς οὐδέν θά ἴσχυε τὸ ἀρχιερατικὸν χρῶμα αὐτοῦ, ὅπως περιβάλη αὐτὸν διὰ δικαιωμάτων μεγαλυτέρων τῶν ἄλλων νεοφωτίστων, τῶν ποιμαινομένων ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων. Σαφὴ λοιπὸν τὰ ὅρια, τὰ διαχωρίζοντα τὴν μίαν λατρείαν ἀπὸ τῆς ἄλλης, καὶ ἀνιπτέρβλητοι οἱ φραγμαῖοι, οἱ παρεμποδίζοντες τὴν σύγχυσιν τῶν δύο λατρειῶν, ἀφοῦ ὁ ὑπέρτατος λειτουργὸς τῆς παλαιότερας οὐδὲν προσεπορίζετο δικαίωμα ἐκ... τῆς νέας λατρείας, ἀλλ' ὑπεχρεοῦτο ὡς πᾶς βέβηλος νὰ ἐκκινήσῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατωτάτην τοῦ κατηχουμένου

βαθμίδα καὶ ἀποθέτων τὸ ἀρχιερατικὸν ἐφόδον ἀποκηρύξῃ... τὸ παρελθὸν “ἡγούμενος σκύβαλα εἶναι”, ἅτινα ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ Ναοῦ ἦσαν αὐτῷ κέρδη, καὶ μετανοῶν νὰ δεχθῇ τὸ βάπτισμα καὶ νὰ ἐνταχθῇ ὡς νήπιον ἐν Χριστῷ εἰς τὴν νεοσύστατον τοῦ μεγάλου Ποιμένος ποιμνὴν».

Ἀλλὰ γιὰ τοὺς διαθηρσκειακοὺς διαλόγους σὲ συνάρτησι τόσοσιν μὲ τὸ ζήτημα τῆς εἰρηνικῆς συννιτάρξεως καὶ κοινῆς κοινωνικοπολιτιστικῆς δράσεως τῶν Θρησκείων, ὅσων καὶ μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἱεραποστολῆς, ἃς ἐπιτραποῦν μερικὲς ἀκόμη παρατηρήσεις, τίς ὁποῖες θὰ κάμωμε στὸ ἐπόμενο ἄρθρο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ὁ πόλεμος στο ὄνομα τῆς Θρησκείας

Ὅπως ποικιλοτρόπως ἐπισημάνθηκε ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε., ἡ Α.Θ. Παναγιώτης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος στὴν ὁμιλία Του κατὰ τὴν ἑναρξὶ τῆς Διαθρησκειακῆς Συναντήσεως, ποὺ ὁργανώθηκε στὶς Βρυξέλλες ἀπὸ τὸ Σεπτὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, διεκήρυξεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Τὰ γνωστὰ τραγικὰ γεγονότα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου γεννοῦν τὴν ἀπαίτηση νὰ ἀνακαλύψουμε σὲ ὅλους τοὺς λαοὺς τὸν εἰρηνικὸ καὶ φιλειρηνικὸ Θεὸ καὶ νὰ διαλύσουμε τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὴν αἱματοχυσία. Ἐμεῖς καὶ οἱ Θρησκεῖες, ποὺ ἐκπροσωποῦμε, κατηγοροῦμεθα πὼς φέρομε τὴν εὐθύνη γιὰ τὶς καταστροφικὲς καὶ αἱματηρὲς συγκρούσεις τῶν ἀνθρώπων. Κατηγοροῦμεθα πὼς ὀδηγοῦμε τοὺς πολιτισμοὺς στὴν αἱματοχυσία καὶ στὸν ἀνταγωνισμό γιὰ τὴν κυριαρχία. Ὁ πόλεμος στο ὄνομα τῆς Θρησκείας εἶναι κατὰ τῆς Θρησκείας».

Παρόμοιες ἐπισημάνσεις ἔγιναν ἀπὸ ἡγέτες διαφόρων Θρησκειῶν καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ ὁργανωθεῖσα Διαθρησκειακὴ ἐκδήλωσι στὴν Ἀσσίζη τῆς Ἰταλίας, ἡ ὁποία ἐκδήλωσις δημιούργησε ὀδυνηρὲς ἐντυπώσεις ἔνεκα τῆς ὑποτιμητικῆς γιὰ τοὺς λοιποὺς θρησκευτικοὺς ἡγέτες ἐπανόδου τοῦ προσκαλέσαντος Πάπα στὴν χρῆσι ἐπιδεικτικῆς πρωτοκαθεδρίας ἀντιθέτως πρὸς τὴν παράδοσι τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, ἡ ὁποία εἶχε δημιουργηθῇ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν ἀειμνήστων Πάπα Παύλου τοῦ ΣΤ' καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα.

Ἐκκλησία καὶ Κόσμος κατὰ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας

Κατὰ τὸν καθιερωμένο ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὴν Αἴθουσα τῶν Τελετῶν τοῦ ὁρχαιοτέρου Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἑλλάδος, στὸν ὁποῖο παρέστη ὁ Μακ. Ἀρχιε-

πίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ κύριος ὁμιλητὴς Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου κ. Βλάσιος Φειδᾶς παρουσίασε τὶς ἀντιλήψεις τῶν Τριῶν Φωστήρων τῆς Τρισηλίου Θεότητος περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κόσμου.

Οἱ ἀντιλήψεις αὐτές, τὴ διαμόρφωσι τῶν ὁποίων παρουσίασε ὁ κ. Φειδᾶς μὲ χρῆσι τῆς ἱστορικογενετικῆς μεθόδου, ἔχουν αὐτονοήτως τὶς ρίζες τους καὶ ἀνάγουν τὴν ἀρχὴν τους στὴ διδασκαλία τοῦ Κυρίου, ποὺ δίδαξε τὸ «γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. η', 32), καὶ στὶς διακηρύξεις τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸν ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Χρυσόρῃμονα, ὑπῆρξεν «ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος», «ἡ γλῶττα τῆς Οἰκουμένης», ὁ πείσας «βαρβάρους φιλοσοφεῖν», ὁ «πάντα μεταρρυθμίσας τὰ ἐν τῇ γῇ», ὁ «βαστάσας τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων». Ὅπως θὰ προσέθετε ὁ ἀείμνηστος πρῶτος Διευθυντὴς τοῦ παρόντος περιοδικοῦ Καθηγητὴς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Γρηγόριος Παπαμιχαήλ, ὁ Ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐνεκέντρισε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καλλιέλαιον».

Τὸ ἑλληνοχριστιανικὸ ἰδεῶδες

Ἰδιαίτερος πρέπει νὰ ἐπισημάνωμε ὅτι ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, κατὰ τὴν σχετικὴ προσφώνησί του γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, προέβη ἄλλη μιὰ φορὰ σὲ θαρραλέα δημοσίᾳ ὁμολογία πίστεως, εἰπὼν εὐγλωττως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Γιατὶ συνορτάζονται Παιδεῖα καὶ Τρεῖς Ἱεράρχες;... Ἡ δική μου ἐκτίμηση εἶναι ὅτι ὁ συνορτασμὸς ὄχι μόνον δὲν εἶναι συμπτωματικὸς ἢ προϊὼν ἰδεολογήματος, ἀλλὰ εἶναι συσχετισμὸς οὐσίας, ἀπόρροια βαθύτερης πνευματικῆς καὶ πο-

λιτισμικῆς σχέσης, σχέσης ταυτότητας καὶ ἱστορικῆς συνειδήσεως αὐτῆς τῆς χώρας.

Θεωρῶ ὅτι ὁ συνεορτασμός πηγάζει ἀπὸ μιὰ σαφὴ πολιτισμικὴ παραδοχὴ καὶ ἐκδοχὴ τῆς Παιδείας μας: ὅτι ἡ ἐλληνικὴ Παιδεία στηρίχθηκε σὲ δύο παιδευτικούς ἄξονες, στὸν **ὀρθολογισμό** καὶ στὴν **ὀρθοδοξία**. Μὲ ἄλλους ὅρους, στηρίχθηκε: στὴ σπουδὴ τῆς ἐλληνικῆς **ὀρθολογικῆς σκέψης**, ὅπως θεμελιώθηκε στὰ μεγάλα κείμενα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς διανοήσεως, καὶ στὴ σπουδὴ τῆς χριστιανικῆς **ὀρθόδοξης πίστεως**, ὅπως θεμελιώνεται στὴ διδασκαλία τῆς **Κ. Διαθήκης** καὶ ἐρμηνεύεται στὰ μεγάλα κείμενα τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, στὰ κείμενα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ ἐλληνικὴ σύλληψη τῆς Σχολικῆς Ἑκπαίδευσης συνδυάζει ἀπὸ παλιὰ δύο παιδευτικὲς ἀρχές: **τὴν ἐλληνικότητα καὶ τὴν χριστιανικὴν πίστιν**, ὅ,τι ὀνομάστηκε **ἐλληνοχριστιανικὸ ἰδεῶδες**. Πρόκειται γιὰ ἓνα ἰδεῶδες ποὺ δὲν ἀμφισβητήθηκε βεβαίως, ὅταν τὸ ὑποστήριξε ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κοραῖ καὶ τοὺς Διδασκάλους τοῦ Γένους, ἱερωμένους τοὺς περισσότερους (τὸν Εὐγένιο Βούλγαρη, τὸν Νεόφυτο Δούκα, τὸν Ἀνθίμο Γαζῆ, τὸν Κωνσταντῖνο Οἰκονόμο, τὸν Νεόφυτο Βάμβα κ.ἄ.), οὔτε ὅταν τὸ ὑποστήριξαν ὁ Μακρυγιάννης, ὁ Κολοκοτρώνης καὶ ἄλλοι ἀγωνιστές.

Τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἐλληνοχριστιανικὸ ἰδεῶδες χρησιμοποιεῖτο προπαγανδιστικὰ ἀπὸ τοὺς δικτάτορες τῆς Ἑπταετίας, δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀμφισβήτησιν αὐτοῦ, διότι «τά πάντα, εἶναι γνωστό, μποροῦν νὰ στρεβλωθοῦν καὶ νὰ ἀπαξιωθοῦν, ἂν ἀποτελέσουν ἀντικείμενο σκοπιμότητων καὶ προκάλυμμα διαφορετικῶν προθέσεων. Σήμερα εἶναι, νομίζω, πλέον καιρὸς ἡ λέξις ἐλληνοχριστιανικὸς νὰ «ἀποχαρακτηρισθεῖ» πολιτικὰ καὶ ἰδεολογικά, μὲ ἐξαίρεση τίς ἱστορικὲς ἀναφορὲς στὴν περίοδο τῆς Ἑπταετίας, καὶ νὰ ἐπανακτῇ τὸ πρωτογενὲς καὶ οὐσιαστικὸ ἐννοιολογικὸ καὶ σημασιολογικὸ περιεχόμενό της, ποὺ εἶναι ἡ ἀναφορὰ στὸ δίπολο **ἐλληνικότητας καὶ Χριστιανισμοῦ**, κλασικοῦ ἐλληνικοῦ **ὀρθολογισμοῦ** καὶ χριστιανικῆς **ὀρθοδοξίας**.

Πρέπει πατερικὰ κείμενα νὰ διδάσκονται στὰ σχολεῖα

Στὴ συνέχεια τῆς προσφωνήσεώς του ὁ Πρύτανης κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ἀφοῦ υπέμνησε τὴν πολὺπτυχὴ ἐλληνικὴ μόρφωσιν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μὲ πυκνὸ ἐπιγραμματικὴν ὑφῆν λόγου, προσέθεσε γιὰ τοὺς οἰκουμενικοὺς αὐτοὺς διδασκάλους τὰ ἑξῆς:

«Μὲ τὴ θητεία τους στὰ ἐλληνικὰ γράμματα δὲν ἀπαρνήθηκαν τὴν ἴδια τους τὴν ὑπαρξιν, τὴ χριστιανικὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποία ταυτίστηκαν καὶ τὴν ὁποία ὑπερασπίστηκαν καὶ στερέωσαν μὲ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τους. Οὔτε ὅμως πρόδωσαν τὴν καλλιέργειαν ποὺ ἀπέκτησαν ἀπὸ τὴν ἀναστροφὴν τους μὲ τὸν ἐλληνικὸ στοχασμό. Αὐτοὶ ἦταν ποὺ τόλμησαν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἀνάγκην ἐπαφῆς τοῦ Χριστιανοῦ, ἰδίως τῶν νέων, μὲ τὴν ἐλληνικὴν παιδείαν, μὲ τὰ ἐλληνικὰ κείμενα: “καὶ ποιηταῖς καὶ λογοποιοῖς καὶ ρήτορσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν ἂν μέλλῃ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὠφέλειά τις ἔσσεσθαι”. Ὁ Μ. Βασίλειος δὲν διστάζει νὰ πεῖ γιὰ τὸν Ὅμηρον: “πᾶσα μὲν ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρετῆς ἐστὶν ἔπαινος, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς τοῦτο φέρει”. Καὶ χρειάζεται θάρρος γιὰ νὰ χαρακτηρίσει κανεὶς ὡς ἀπληροφόρητους, ὡς “κακῶς εἰδότες”, ὅσους θεωροῦν “τὴν ἔξωθεν (παιδείαν, δηλ. τὴν θύραθεν, τὴν ἐλληνικὴν) ὡς ἐπίβουλον καὶ σφαλερὰν καὶ Θεοῦ πόρρῳ βάλλουσαν” καὶ νὰ λέει ἀπαξιωτικὰ “οὐκ οὖν ἀτιμαστέον τὴν παιδείαν (ἐννοεῖ τὴν ἐλληνικὴν), ὅτι τοῦτο δοκεῖ τισιν».

» Ἄν γεφυρώθηκε τὸ χάσμα ἀνάμεσα στὴν ἀπέχθεια τῶν νεοφώτιστων Χριστιανῶν πρὸς τὴν εἰδωλολατρίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ ἀσεβῆ ἐλληνικὰ γράμματα (“Ἕλλην, μὴ τὸ ξεχνᾶμε σήμαινε “εἰδωλολάτρης”, τὸ ἴδιο ὅπως καὶ ἡ λέξις ἐθνικός) καὶ στὴν, ἀπὸ τὴν ἄλλη μερίαν, περιφρόνησιν τῶν Ἑλλήνων γιὰ τοὺς ἀπαιδευτοὺς Χριστιανούς, αὐτὸ ἔγινε μόνον χάρις στὴ σθεναρὴ στάση, τὸ κύρος καὶ τὴν πρακτικὴν τῶν τριῶν Μεγάλων ἐλληνοσπουδασμένων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας...

» Ἡ θέσις τῶν τριῶν μεγάλων πνευματικῶν μορφῶν καὶ διδασκάλων τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας ἦταν προῖόν μιᾶς βαθύτερης εἰλικρινοῦς βιωματικῆς κα-

τάφασης πρὸς τὸν **Θεό**, πρῶτα καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, μετὰ τὴν τριαδικὴν χριστιανικὴν τοῦ σύλληψης, πρὸς τὸν **ἄνθρωπο**, τὸ τέλει δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ **πνεῦμα**, ποὺ κατ' ἐξοχὴν συνδέει τὸν ἄνθρωπο μετὰ τὸν Δημιουργό του, καὶ πρὸς τὴν **καλλιέργεια** τοῦ πνεύματος μέσα ἀπὸ τὰ διδάγματα τῆς ὁρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς γνώσεως καὶ τὴν ἀσκήση τῆς κρίσεως καὶ τῆς γλωσσικῆς ἐκφράσεως ἀκόμη, ἡ ὁποία –γιὰ τοὺς τρεῖς μεγάλους διανοητὲς Χριστιανοὺς– περνάει μέσα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ κείμενα. Ἔτσι, στὴ διδασκαλία τῶν Μεγάλων αὐτῶν Πατέρων ἡ **ὁρθολογικὴ σκέψη τῆς Δύσεως** συνδυάστηκε καὶ συμφιλιώθηκε μετὰ τὴν **ὁρθοδοξία τῆς Ἀνατολῆς**, μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας στὸν ἀνατολικὸ χῶρο, ἐνῶ **ὁ οἰκουμενικὸς χαρακτήρας** τῆς χριστιανικῆς πίστεως κάλυψε καὶ καλύπτει Ἀνατολὴ καὶ Δύση.

»Μπορῶ μετὰ ἀπὸ αὐτὲς τίς σκέψεις νὰ μὴν ἐπαναλάβω, ἔστω καὶ ὡς φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἶναι τραγικὸ σφάλμα νὰ μὴ διδάσκονται στὰ σχολεῖα μας ἐπιλεγμένα ἀποσπάσματα κειμένων τῶν μεγάλων αὐτῶν μυσταγωγῶν τῆς Παιδείας μας;».

Ἡ «διαπολιτισμικὴ ἀγωγή»

Μετὰ ἀφορμὴν τὸν ἐορτασμὸ τῆς μνήμης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν ὠργάνωσε εἰδικὴν ἐκδήλωσιν πρὸς χάριν τῶν ἐκπαιδευτικῶν σὲ μεγάλη αἴθουσα τῶν λαμπρῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς «Θεομήτορος». Κατὰ τὴν ὁμιλίαν Του στὴν ἐκδήλωσιν αὐτὴ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐπεσήμανε τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ἀποξενωμένης ἀπὸ τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα «πολιτοπολιτισμικῆς ἀγωγῆς».

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ μοντέλου αὐτῆς π.χ. καταργεῖται ἡ προσειχὴ στὸ σχολεῖο· τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν (ὅπως κι ἂν αὐτὸ γίνεται) ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν μὴ συνδέουσα μετὰ τίς ρίζες Θρησκευολογία· ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν σχολικὴν αἴθουσαν ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ· ἀκόμη καὶ τὰ βιβλία Ἱστορίας ξαναγράφονται ἔτσι ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ προβολὴ τῶν ἀρετῶν καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς φυλῆς ἢ τοῦ ἔθνους.

Ἐπομένως «ἡ στήριξη τῆς πολυπολιτισμικῆς ἀγωγῆς στὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου γεννᾷ ψευδαίσθηση τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἄλλου... Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή θὰ γίνῃ ὄχημα γιὰ τὸ ξεριζώμα τῆς ψυχῆς τοῦ ἔθνους, γιὰ τὴν κατάργηση τῆς μνήμης του». Ἡ ἀγωγή θὰ ἔχῃ γνήσιο οἰκουμενικὸ χαρακτήρα «μόνον ἐφ' ὅσον στηριχθεῖ στὴν ὁρθόδοξον πίστην, στὴ διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ στὴν ἐπὶ αἰῶνες πρακτικὴν τῆς».

Ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 2002 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης εἶναι ὁ πρῶτος ἀπὸ τὴν ἵδρυσιν αὐτῆς κληρικὸς Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Στὴν ὁμιλίαν του, τὴν ὁποία ἐξεφώνησε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισήμου ἀναλήψεως τῶν προεδρικῶν του καθηκόντων καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ νέου Ἀντιπροέδρου τῆς Ἀκαδημίας κ. Γρηγορίου Σκαλκέα, ὁ Σεβ. Ἅγιος Περγάμου, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στὶς θετικὰς σχέσεις Ἐπιστήμης καὶ Θεολογίας, ἐπεσήμανε δειγματοληπτικῶς μερικὰ σύγχρονα προβλήματα, στὰ ὁποία θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ στρέψῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἡ Ἀκαδημίας. Πρωτίστως ἡ Ἀκαδημία πρέπει νὰ περιφρουρήσῃ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τοὺς ἐπαιτειλοῦντες αὐτὸν κινδύνους ἐκ τῆς Γενετικῆς Μηχανικῆς καὶ τῆς Βιοτεχνολογίας. Ἐπειτα ἡ Ἀκαδημία πρέπει νὰ ἐνδιαφεροθῇ γιὰ τὴν συστηματοποίησιν τῶν πρωτοβουλιῶν, ποὺ ἀποβλέπουν στὴν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, στὶς ὁποῖες, ὡς γνωστόν, πρωτοστατεῖ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μετὰ πρωτοπόρο τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Τρίτον πρέπει νὰ προβληθοῦν οἱ ὁρθοὶ σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, δοθέντος ὅτι ἡ δευτέρα ἔχει δεχθῇ τίς ἐπιδράσεις τῆς πρώτης. Τέλος ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος ἐπεσήμανε τὴν ἀνάγκη ἀξιοποιήσεως τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἀκαδημίας πρὸς προστασίαν καὶ προβολὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Εὐχόμεθα, ὅπως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, κατὰ τίς ὁποῖες ὁ διεθνῶς γνωστὸς Σεβ. Ἱεράρχης θὰ ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας, καταστή-

ὕπ' αὐτοῦ φανερόν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐντελέχεια ἡ ὁποία θὰ ἐμψυχώνει τὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς χώρας.

«Ἡ ὁμορφιά ἀπὸ χριστιανικὴ σκοπιά»

Τὸ «Ἐκκλησιαστικόν, Ἐπιστημονικόν καὶ Μορφωτικόν Ἰδρυμα Γρηγοριάδου», στὸ ὁποῖο Πρόεδρος εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαῖος, ὠργάνωσε τὴν 21η Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ὁμιλία, ποὺ ἐγινε στὴ Μεγάλῃ ΑἹθουσα Διαλέξεων τοῦ Μεγάρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας στὴν Ἀθήνα μὲ θέμα «Ἡ ὁμορφιά ἀπὸ χριστιανικὴ σκοπιά».

Ἡ ὁμιλία αὐτὴ κατέληξε ὡς ἐξῆς: «Ὁ ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς, ποὺ συγκεφαλαιώνει τὴν Αἰσθητικὴ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ὅλων τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μὲ πλατωνίζουσα γλῶσσα, ποὺ ἀναφέρεται ὅχι σὲ ἀπρόσωπες ιδέες, ἀλλὰ στὸν προσωπικὸ Θεὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τονίζει ὅτι τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου στὸ ὄρος Θαβώρ, ὅπως καὶ κάθε ἐπίγειο κάλλος, συμβολίζει τὸ “ἀρχέτυπον” κάλλος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο εἶναι «ἀπόρητον, ἄκτιστον, ἄπλετον, ἄπειρον, ἀπεριόριστον, ἀναλλοίωτον» (Migne Ἐ.Π. 150, 1232).

Γι' αὐτὴν τὴν Ὁραιότητα τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἐξυμνεῖται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ μὲ μερικὲς ὑπερβολές ἀπὸ τὴ λεγομένη «Σοφιολογία» Ρώσων στοχαστῶν, ὁ ἀείμνηστος φιλορθόδοξος Καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιον τῆς γερμανικῆς πόλεως Marburg Ernst Benz (Μπέντς), στὸ βιβλίο του «Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» (Der Geist und das Leben der Ostkirche) ἔχει τονίσει τὰ ἐξῆς: «Στὸ μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνήκει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι μόνῃ αὐτὴ διεφύλαξε τὴν ιδέα τῆς ὠραιότητος τοῦ Θεοῦ καὶ οὐδόλως παύει νὰ τὴν ἐξυμνῇ στίς προσευχὰς καὶ στοὺς ὕμνους τῆς».

Τὰ Βραβεῖα 2001 τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Χριστιανικῶν Γραμμάτων

Μὲ τὴν παρουσία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ.

Χριστοδούλου ἐγινε στὴν ΑἹθουσα Τελετῶν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ἡ ἀπονομὴ τῶν Βραβείων 2001 ἀπὸ τὴν «Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία Χριστιανικῶν Γραμμάτων», ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη, ὑπὸ τὴ φωτισμένη δρᾶσι τοῦ Προέδρου αὐτῆς λογοτέχνου κ. Νίκου Θ. Ἀρβανίτη καὶ τῶν διακεκριμένων στελεχῶν καὶ φορέων τοῦ ἀκτινοβόλου ἔργου τῆς, συντελεῖ στὴν καλλιέργεια, ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ.

Κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκδήλωσι δόθηκαν Διπλώματα Τιμῆς Γραμμάτων καὶ Παιδείας στὸν Ὁμότιμο Καθηγητὴ κ. Γεώργιο Γαλίτη καὶ Μουσικῆς Δημιουργίας στὸν κ. Μιχάλη Ἀδάμη· Βραβεῖα Μελετῶν Νέου Ἑλληνισμοῦ στὸν Καθηγητὴ κ. Κάρολο Μητσάκη, Λογοτεχνίας στὸν κ. Ἰ. Μ. Χατζηφώτη, Ποιήσεως στὴν κ. Νίκη Λαδάκη-Φιλίππου καὶ στὸν κ. Ἄρη Χαραλαμπάκη, Λογοτεχνίας στὴν κ. Τατιάνα Ἀβέρωφ, Δοκιμίου στὴν κ. Χρυσούλα Τσικριτσῆ-Κατσανάκη, Μυθιστορίας στὸν κ. Πάρι Σταμέλο, Βιογραφίας στὸν κ. Τάκη Κατσουλίδη, Ἑλληνορθόδοξων Γραμμάτων στὸν κ. Γ. Παπαδημητρόπουλο, Ἱστοριογραφίας στὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Μιλτιάδη Σιδερίδη, Λογοτεχνίας γιὰ νέους στὴν κ. Σοφία Φίλντιση, Ποίησης γιὰ παιδιὰ στὴν κ. Ρένα Καρθαίου, Πολιτισμικῆς Προσφορᾶς στὴν κ. Λίζα Ἐβερτ, Δημοσιογραφικῆς Δεοντολογίας στὸν κ. Ν. Ι. Μέρτζο, Πνευματικῆς Δημιουργίας στὴν κ. Ρόη Παπαγγέλου, Ποιητικῆς Ἀνθολογίας στὸν κ. Γρηγόρη Κατσαλίδη καὶ Ἐκδοτικῆς Δραστηριότητος στίς Ἐκδόσεις «Ἀγκυρα».

Ἀληθινὸς καὶ ὄχι ἐπιφανειακὸς φεμινισμὸς

Ἡ δημοσιευθεῖσα στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» καὶ ὡς Ἀνάτυπο κυκλοφορηθεῖσα ἐκτενὴς μελέτη τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτου Ι. Μπούμη ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου καὶ τὰ ἀποτελέσματά του» (Σὲ τί συνίσταται τὸ Μυστήριον) (Ἀθῆναι 2000-2001, σσ. 1-72) διακρίνεται γιὰ τὴν πρωτότυπὴ ἔξαρσιν τοῦ γνησίου φεμινιστικοῦ χαρακτήρος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Μυστηρίου.

Οἱ σύμφωνες πρὸς τὴν Ἀγία Γραφή καὶ τὴν πατερικὴ καὶ λειτουργικὴ παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας θέσεις τοῦ κ. Μπούμη θὰ ἦταν δυνατό νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς: Συμφώνως πρὸς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ (ε', 23-32), στὸ μυστήριο τοῦ γάμου ὁ ἄνδρας ἀπεκδύεται, θυσιάζει, χάνει τὴν κυριαρχία του καὶ τὴν τυραννία του ἐπάνω στὴ γυναῖκα ποὺ ἀσκοῦσε μὲ τὸ δικό του θέλημα καὶ μὲ τοὺς δικούς του νόμους. Ἐλευθερώνει αὐτὴν ἀπὸ τὴν δική του δοιλεία, τὸ δικό του θέλημα καὶ κυριαρχία καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν κυριαρχία ἐνὸς ἄλλου πιθανοῦ μὴ πιστοῦ Χριστιανοῦ ἢ καὶ παρανόμου ἀνδρός (τῆς).

Εἰδικότερα μὲ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου ὁ ἄνδρας Χριστιανὸς μὲ τὸ νὰ καθίσταται κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας, ὅπως ὁ Χριστὸς εἶναι κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, σημαίνει ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μεταφέρει καὶ νὰ μεταδίδῃ καὶ στὴ γυναῖκα του, ὅπως καὶ στὸν ἑαυτό του, ἐκεῖνα (λόγους, ἀρχές, ἐντολές), τὰ ὅποια ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας (πρὸβλ. Ἰω. 14, 16-17) ἀποκάλυψε διὰ μέσου θεοπνευστῶν ἀνδρῶν στοὺς ἀνθρώπους, ὄχι δικά του νομικὰ ἐπινοήματα. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ καὶ ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα καθίστανται καὶ πάλι ὁμότιμοι καὶ ισότιμοι, ὁμόδουλοι καὶ ὁμόξυγοι στὸν Χριστὸ καὶ στὸ θέλημά Του καὶ στὴν ἀλήθειά Του. Ὑποτάσσονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μὲ τὸ νὰ ὑποτάσσωνται καὶ οἱ δύο στὸν εὐαγγελικὸ Νόμο καὶ στὸν αὐθεντικὸ ἐρμηνευτὴ τοῦ εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ Νόμου, «... ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 5, 21). Ἕνας τέτοιος ἐρμηνευτὴς εἶναι οἱ ἀποφάσεις τῶν ἀλαθῆτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τὰ δόγματα τῆς πίστεως καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες ζωῆς...

Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τὸ ὅτι μὲ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου, μὲ τὸ ὅποιο παρέχεται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἐπισφραγίζεται καὶ ἐπισφαλίζεται ἡ ἐν Χριστῷ συμφωνία τῶν δύο συζύγων, ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία τοῦ ἀνδρογύνου καὶ εἰδικότερα τῆς γυναίκας,

αἰρομένων καὶ τῶν δυσμενῶν γι' αὐτὴν ἐπιπτώσεων τῆς μεταπτωτικῆς καταστάσεως. Μὲ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου πραγματικά ἔχομε τὸν ἀληθινὸ καὶ ὄχι ἓνα ἐπιφανειακὸ φεμινισμό. Αὐτὸν τὸν φεμινισμό ὀφείλουν νὰ θέλουν καὶ νὰ ἐπιδιώκουν οἱ Χριστιανὲς γυναῖκες τῆς ἐποχῆς μας.

«Ψυχαγωγία – Ὁρα Εὐθύνης»

Σὲ μιὰ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία οἱ προβαλλόμενοι ιδίως ἀπὸ τὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα τρόποι ψυχαγωγίας ἔχουν ἐκχυδαῖσθῃ κατὰ τρόπον ἀπαράδεκτο, τὸ ἐφετεινὸ 42ο Παιδαγωγικὸ Συνέδριο τοῦ Τομέως Ἐπιστημόνων τοῦ ἀκτινοβόλου Συλλόγου Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Δράσεως «Ὁ Μέγας Βασίλειος», μὲ θέμα «Ψυχαγωγία – Ὁρα Εὐθύνης», ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν ἐπίκαιρο.

Ἔτσι τόσον στὴν Ἀθήνα, ὅσον καὶ στὴ Θεσσαλονίκη πολλὲς ἑκατοντάδες ἐκπαιδευτικῶν καὶ γονέων διδάχθηκαν ἀπὸ τίς τρεῖς ἐμπειροστατωμένες εἰσηγήσεις: α) «Ἡ ψυχαγωγία ὡς πρόβλημα τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ ἐλεύθερου χρόνου», ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιο Κρουσταλάκη β) «Πῶς ψυχαγωγοῦνται οἱ νέοι σήμερα» ἀπὸ τὴν φιλόλογο Καθηγήτρια κ. Μαρία Θεοχαρίδου καὶ γ) «Ἡ ψυχαγωγία ὑπὸ ἐποψιν νευροψυχιατρικῆς» ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ τῆς Νευρολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Σταῦρο Μπαλογιάννη.

Οἱ Εἰσηγήσεις αὐτὲς παρουσίασαν ἐνδιαφέρουσες ρεαλιστικὲς πτυχές τοῦ θέματος, προέβαλαν τίς σχετικὲς ἐπιστημονικὲς παιδαγωγικὲς θέσεις καὶ ἱατρικὲς ἀπόψεις καὶ κατέθεσαν πρακτικὲς δεοντολογικὲς προτάσεις, οἱ ὁποῖες συμπληρώθηκαν καὶ ἀπὸ καταληκτικὴ ὁμιλία σὲ κατανυκτικὸ ἔσπερινό. Τὴν ἑναρξὶ τοῦ Συνεδρίου ἐκήρυξεν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου.

Ε.Δ.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 14ης Ἰανουαρίου 2002

Συνήλθε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀπὸ 9ης ἕως 11ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., στὴν τακτικὴ κατὰ μῆνα Συνεδρία τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὶς Συνεδριάσεις:

Α. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ἀφου εὐχήθηκε στοὺς Σεβασμιωτάτους Συνέδρους «πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ ἀγαθοδωρίαν διὰ τὸν ἀνατείλαντα νέον χρόνον τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ» ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

Γιὰ τὸ ἀπὸ 5.12.2001 ἀπαντητικό, πρὸς τὰ ἀποσταλέντα κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 2001 ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος Γράμματα, ἔγγραφο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Γιὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὸν Ἐξοχώτατο Ὑπουργὸ Παιδείας κ. Πέτρο Εὐθυμίου στίς 19.12.2001, καὶ γιὰ τὰ διαμειφθέντα κατ' αὐτήν.

Γιὰ τὴν ἐπίσκεψη ποὺ δέχτηκε ἀπὸ τὸν Ἐκπρόσωπο τῆς Ἰρανικῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἐπανάλαβε παλαιότερη πρόσκληση τῆς Κυβερνήσεως του γιὰ νὰ ἐπισκεφθεῖ ὁ Μακαριώτατος τὸ Ἰράν.

Γιὰ τὴν ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη ποὺ δέχτηκε ἀπὸ τὸν Ὑφυπουργὸ Ἐξωτερικῶν ἐπὶ θεμάτων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἀποδόχμου Ἑλληνισμοῦ κ. Κωνσταντῖνο Μαγκριώτη.

Γιὰ τὴν ἀφίξη στὴν Ἀθήνα τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου τὸ Σάββατο 12.1.2002, ὡς ἐπισήμου προσκεκλημένου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης ὁ Μακαριώτατος ἀνέπτυξε ἐνώπιον τῶν Μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. εἰδικὴ Εἰσήγηση ἐπὶ τοῦ Συνοδικοῦ Συστήματος στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εἶχε τοὺς ἑξῆς τρεῖς βασικοὺς ἄξονες:

α) Τὴ Συνοδικότητα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως,

β) Τὶς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τὶς Ἐκκλησια-

στικὰς Ὑπηρεσίαις στὸ κέντρο καὶ στὴν περιφέρεια καὶ

γ) Τὴ λειτουργία καὶ τὴν ἀποδοτικότητα τῶν ἐνοριῶν, δεδομένου ὅτι ἡ Ἑνορία ἀποτελεῖ τὸ κύτταρο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Β. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ συγκεκριμένως τὴν Τετάρτη 9.1.2002, τιμήθηκαν μὲ τὴν ἀπονομὴ τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου τοῦ καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

α) Ἡ κ. Ἀναστασία Ἀγγελοπούλου γιὰ τὸ πλούσιο κοινωνικὸ καὶ φιланθρωπικὸ ἔργο τῆς ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν συμβολὴ τῆς στὴν ἀγορὰ τοῦ κτιρίου τῶν Γραφείων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς Βρυξέλλες μὲ τὴν προσφορὰ σημαντικοῦ ποσοῦ στὴν μνήμη τοῦ συζύγου τῆς Δημητρίου.

β) Ὁ κ. Τάσος Γριτσόπουλος, πολυγραφότατος ἱστορικὸς συγγραφέας, γιὰ τὴν προσφορὰ του στὴν ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν Τουρκοκρατία καὶ τὴ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας στὴ στήριξη τοῦ Γένους καὶ

γ) Ὁ κ. Γεώργιος Κ. Σκούρας παλαίμαχος διακεκριμένος δημοσιογράφος γιὰ τὴν προσφορὰ του, ἀπὸ τὴν ἐπαγγελματικὴ του ἐπαλξη, στὴ χώρα μας καλῶν ὑπηρεσιῶν γιὰ τὴν προαγωγὴ ἐθνικῶν μηνυμάτων.

Γ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

Νὰ μὴν ἀπαντήσῃ στὸ ἀπὸ 5.12.2001 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀλλὰ νὰ ἰσχύσῃ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου 2001 περὶ ἐφαρμογῆς ἐνός «moratorium» γιὰ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὶς δύο Ἐκκλησίες.

Νὰ μὴ συμμετέχει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν Διαθρησκειακὴ διάσκεψη τῆς Ἀσιζης.

Νὰ ἐκφρασθεῖ ἡ εὐαρέσκειά τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο γιὰ τὴν προσφορὰ του στὴν Βιβλιοθήκη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δεκατριῶν βιβλιοδετημένων τόμων ἐκ τῶν συγγραμμάτων του.

Νὰ ἀνατεθεῖ στὸν Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Νικόλαο Μπρατσωτῆ ἡ ἐκπόνηση Εἰσηγήσεως γιὰ τὴν θέση καὶ τὴν ἀξία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴν Ἱστορία τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Νὰ ἐκφράσει τὴν εὐαρέσκειά της πρὸς τὸν Θεολόγο κ. Νικόλαο Βασιλειάδη μέλος τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ὁ Σωτὴρ» γιὰ τὸ ἔργο του «Ερμηνεία τῆς Παλιᾶς Διαθήκης».

Δ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν της ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε:

Τὸν προκαταρκτικὸ πῖνακα Ὑποψηφίων Κληρικῶν γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τους στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων.

Τὸ ὀριστικὸ πρόγραμμα τῆς διεθνούς ἡμερίδος γιὰ τὸν ἐγκεφαλικὸ θάνατο, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ στὶς 16 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. στὸ Κεντρικὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Πανεπιστημίου Πειραιῶς.

Τὸ Ἀναλυτικὸ πρόγραμμα γιὰ τὸ Σεμινάριο με τίτλο «Εμβρυϊκὴ ἐξέλιξη-Αναπαραγωγικὲς τεχνικὲς», ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου ἕως 12 Μαρτίου ἐ.ἔ.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἡμερίδος γιὰ τὴν εὐθανασία, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ στὶς 18 Μαΐου ἐ.ἔ. στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Νοσοκομείου ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ στὴ Θεσσαλονίκη.

Ε. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε ἐπίσης με θέματα τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., με διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικὸ, διορισμοὺς μελῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων Ἱερῶν Μητροπόλεων κ.λ.π.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 28ης Ἰανουαρίου 2002

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς δικαστικῆς ὑποθέσεως ἐν Γερμανίᾳ, τῆς σχετικῆς με τὸ φαινόμενο τοῦ νεοσατανισμοῦ, ἡ ὁποία ἀπασχόλησε ἐντόνως τὰ ΜΜΕ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνακοινώνει τὰ ἀκόλουθα:

1. Πολλάκις ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἐπισημάνει τὴν ὑπαρξὴ καὶ δραστηριότητα στὴν πατρίδα μας πα-

ραθηρσκευτικῶν ὁμάδων (σεκτῶν), οἱ ὁποῖες, ἐν ὀνόματι μιᾶς δῆθεν «πίστεως» διαπράττουν ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, τῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς περιουσίας ἀτόμων καὶ ἀπειλοῦν τὸ κοινωνικὸ σύνολο γενικότερα.

Ἡ Ἐκκλησία, προκειμένου νὰ ἐνημερωθεῖ σωστά τὸ Ὁρθόδοξο Πλήρωμα, ἔχει ἀναφερθεῖ ἐπανελημμένως στοὺς κινδύνους καὶ στὴν ἀπειλὴ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὰ «ἐγκληματικὰ δόγματα» τῶν ὁμάδων αὐτῶν καὶ ἔχει ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν καὶ δι' ἐπιστολῶν πρὸς τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς κατὰ Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1999 καὶ προσφάτως κατὰ Ἰούνιον τοῦ 2001.

2. Οἱ ὁργανώσεις αὐτὲς ἐπικαλοῦνται τὶς ἀτομικὲς ἐλευθερίες καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ποὺ κατοχυρώνονται ἀπὸ τὰ Συντάγματα τῶν Κρατῶν Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ τὶς Διεθνεῖς Συμβάσεις. Ὡστόσο οἱ ἴδιες αὐτὲς ὁργανώσεις παραβιάζουν τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ δημιουργοῦν πληθῶρα οἰκογενειακῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων.

3. Στὴν «ἐγκληματικὴ δραστηριότητα» πολλῶν σεκτῶν ἀναφέρονται Ψηφίσματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου (22.5.1984, 29.2.1996, 17.3.1998) καὶ Συστάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (1178/1992 καὶ 1412/1999), με τὰ ὁποῖα καλοῦνται οἱ Χῶρες Μέλῃ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως νὰ λάβουν μέτρα προστασίας τῶν νέων κυρίως ἀνθρώπων, ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ αὐτή. Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνεται ἡ ἀνάγκη νὰ μὴ «καταστήσουν τὴ χορήγηση τοῦ θρησκευτικοῦ καθεστώτος αὐτόματη» στὶς ὁμάδες αὐτὲς.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ προκαλοῦνται συζητήσεις γιὰ τὴν κατάργηση τοῦ περὶ προσηλυτισμοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος σημειωτέον εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα καὶ τὴν Συνθήκη τῆς Ρώμης (βλ. ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΑΔ 25.5.1993 καὶ 28.2.1998), ἃς ληφθοῦν ἐγκαίρως οἱ ὀρθὲς ἀποφάσεις ὥστε νὰ τεθῇ φραγμὸς στὶς ἀθέμιτες καὶ ὑπουλες προπαγάνδες τῶν ἐγκληματικῶν ὁμάδων. Ἰδιαιτέρως οἱ προπαγάνδες αὐτὲς ἀσκοῦνται μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν νέων με ψυχοφθόρα ἐντυπα, ζημιογόνα παιχνίδια καὶ σατανιστικὰ μουσικὰ συγκροτήματα.

4. Ἡ Ἐκκλησία, με τὸ ποιμαντικὸ ἔργο Της καὶ με τὰ ἀρμόδια ὄργανά Της, ὅπως εἶναι ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων καὶ τὰ κατὰ τόπους Γραφεῖα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἀλλὰ καὶ με Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις καὶ σχετικὲς ἐκδόσεις,

ἐρχεται νὰ ὀριοθετήσῃ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἀλλὰ καὶ νὰ συμπαρασταθῇ στὰ εὐσυμπάθητα θύματα τῶν ὁργανώσεων αὐτῶν καὶ στὶς οἰκογένειές τους.

Ὅμως, γιὰ ἄλλη μιὰ φορά καλεῖ τὴν Πολιτεία νὰ προστατεύσῃ μὲ τὰ ἀρμόδια ὅργανά της τοὺς πολῖτες, τὴν κοινωνία, τὸν πολιτισμό μας καὶ τὴν παράδοσή μας ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴ δραστηριότητα τῶν ἀδίστακτων αὐτῶν ομάδων, ὅπως ἔχουν ἤδη πράξει ἄλλες Εὐρωπαϊκὲς χώρες μὲ τὴν σύσταση ἐιδικῶν Ἐπιτροπῶν, προβλεπομένων ἀπὸ ἀποφάσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

5. Εἰδικότερα γιὰ τὶς σατανιστικὲς τελετὲς καὶ τὰ κρούσματα ἱεροσυλίας, βίας καὶ ἐγκληματικῆς συμπεριφορᾶς, ποὺ κατὰ καιροὺς ἐμφανίζονται διεθνῶς καὶ στὴν Πατρίδα μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν σατανισμόν καθ' ἑαυτόν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὑπομνήσκει στὰ πιστὰ τέκνα της ὅτι, κατὰ τὴν διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὁ σατανᾶς εἶναι ἓνας ἡττημένος ἐχθρὸς. Ὁ ἐπίβουλος αὐτὸς ἐχθρὸς δὲν ἔχει ἐξουσία πάνω στὸν ἄνθρωπο καὶ ἰδιαίτερα στὸν πιστὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ὥστε νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ Διαβόλου.

Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τὰ πιστὰ τέκνα Της νὰ βιώνουν τὴν Εὐαγγελικὴ ζωὴ καὶ νὰ θωρακίζονται μὲ τὴν Χάρη τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, ὥστε, «ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως ... πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι» (Ἐφεσ. 6, 16) καθιστάμενα ἄτρωτα στὶς ἐπιβουλὲς ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 2002

Σχετικῶς μὲ τὰ σημερινὰ δημοσιεύματα ποὺ ἀναφέρονται στὸ θέμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνακοινώνονται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ὀργανισμὸς Ρυθμιστικοῦ Σχεδίου Ἀθηνῶν, ὑπαγόμενος στὸ ΥΠΕΧΩΔΕ, προετοίμασε σχέδιο διατάγματος μὲ τίτλο «Προστασία τοῦ θαλασσίου μετώπου τοῦ Σαρωνικοῦ», ὅπου σ' αὐτὸ περιλαμβάνονται, ἐκτὸς ἄλλων, χώροι ἰδιοκτησίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς σχεδίου πόλεως, οἱ ὁποῖοι δεσμεύονται μὲ διάφορους χαρακτηρισμούς π.χ. χώροι ἀναψυχῆς, πάρκα, ἀνάπλα-

ση Ἀττικοῦ τοπίου, κ.λπ. Οἱ χώροι αὐτοί, προεβλέποντο βάσει τῶν σχεδιασμῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐδῶ καὶ πολὺ καιρὸ καὶ σὲ συμφωνία μὲ μία σειρά Ὑπουργείων (καὶ τῶν ἰδίων τῶν Ὑπουργῶν) γιὰ τὴν κατασκευὴ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κοινωφελῶν ἔργων, ὅπως εἶναι ἡ δημιουργία νοσοκομείου στὴν Ἀνατολικὴ Ἀττικὴ καὶ συγκροτήματος Σχολείων στὴ Βάρη, ἡ ἀξιοποίηση γιὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς ἐκτάσεως στὸ Καβούρι, ἡ ἀξιοποίηση καὶ ἀνάπτυξη τοῦ ὀρφανοτροφείου στὴ Βουλιαγμένη κ.λπ.

Οἱ σχεδιασμοὶ αὐτοί, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ξεκίνησαν μὲ τὴν προτροπὴ τῆς πολιτείας, ἐρχεται τώρα μιὰ ἄλλη κρατικὴ ὑπηρεσία (ΟΡΣΑ) καὶ μὲ τὶς προτάσεις της, διὰ τοῦ σχεδίου διατάγματος, τοὺς καταργεῖ καὶ τοὺς ἐξαφανίζει. Καὶ δὲν καταργεῖ μόνο τοὺς προηγουμένους σχεδιασμούς, ποὺ ἦταν μιὰ προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τεράστιο κοινωνικὸ ὄφελος, ἀλλὰ φαλκιδεύει καὶ τὰ τελευταῖα ἐναπομείναντα περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς ἀποζημίωση, αὐθαίρετα κι ἐτσιθελικά. Ἡ Ἐκκλησία δὲ μπορεῖ νὰ δεχθεῖ αὐτὴ τὴ συμπεριφορὰ. Οἱ ἱστορίες αὐτὲς ἔχουν ἐπαναληφθεῖ κατὰ καιροὺς, ἡ περιουσία τῆς Ἐκκλησίας ἔχει καταληστευτεῖ καὶ αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ συνεχιστεῖ.

Ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ΕΚΥΟ, θὰ καταφύγει σὲ κάθε ἐνδικο μέσο, ἐνῶ ὑπέβαλε ἤδη τὶς ἐνστάσεις της στὸν ΟΡΣΑ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Φεβρουαρίου 2002

Συνῆλθε σήμερα σὲ τακτικὴ Συνεδρία ἡ Διάρκῃς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Γενομένης προσευχῆς ἐνεκρίθησαν οἱ Πράξεις Συνοδικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Ἐκ τῆς Συνεδρίας ἀπουσίαζε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνός.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Διάρκους Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὰ ἑξῆς θέματα:

1. Γιὰ τὶς ἐνθρονίσεις καὶ τὴν ἀνάληψη καθηκόντων ὑπὸ τῶν νέων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν

Σύρου κ. Δωροθέου, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου καὶ Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν κατὰ τόπους Ἀρχῶν καὶ μεγάλου πλήθους εὐσεβοῦς λαοῦ.

2. Γιὰ τὴν δῆλωση τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης κ. Φ. Πετσάλνικου, ὅτι δὲν ὑφίσταται θέμα ἐπιβολῆς ὡς ὑποχρεωτικοῦ τοῦ πολιτικοῦ γάμου. Ὁ Μακαριώτατος ἔκρινε τὴ δῆλωση αὐτὴ ὡς θετικό στοιχεῖο.

3. Γιὰ τὴν συνεργασία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Ν. Χριστοδουλάκη γιὰ ἐκκρεμῆ θέματα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὰ ἔργα αὐτῆς γιὰ τὴν ἐνταξί τους στὸ Γ' Κοινοτικό Πλαῖσιο Στήριξης.

4. Γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ πρέσβεως τῆς Λιβύης στὸν Μακαριώτατο, ὅπου ἐτέθη καὶ τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους στὴν Παιανία. Ὁ Μακαριώτατος ἐτόνισε ὅτι, ναι μὲν νὰ ἀνεγερθῇ ἓνα τέμενος γιὰ τίς λατρευτικὲς ἀνάγκες τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ δὲν μπορούμε νὰ κατανοήσουμε τὰ σχέδια μερικῶν γιὰ ἀνέγερση καὶ λειτουργία ἰσλαμικοῦ Κέντρου.

Ἀνεκοινώθη ἐπίσης ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας κ. Σάββας θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 14 ἕως 20 προσεχοῦς μηνὸς Μαΐου. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου ἀπὸ 20 ἕως 30 Σεπτεμβρίου ἐ.ε.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος παρουσίασε Πρόγραμμα - Πρόταση τῆς ἀρμοδίας ὑποεπιτροπῆς συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴν πολιτιστικὴ Ὀλυμπιάδα, ἡ ὁποία ἀπεφασίσθη νὰ υποβληθῇ στὴν ἀρμόδια ἐπιτροπὴ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

Ἡ ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Διαθρησκειακὴ Συνδιάσκεψη τῶν Ἀθηνῶν ὑπέβαλε στὴν Ἱερὰ Σύνοδο Πρόγραμμα πραγματοποιήσεως τῆς Συνδιασκέψεως ἡ ὁποία πρόκειται νὰ λάβει χώρα στὴν Ἀθήνα κατὰ τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Σεπτεμβρίου. Στὴν Συνδιάσκεψη αὕτη θὰ συμμετάσχουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν τριῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, Χριστιανισμοῦ, Ἰσλαμισμοῦ καὶ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ κύριο θέμα θὰ εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν θρησκειῶν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς τρομοκρατίας.

Συνεζητήθησαν ἐπίσης ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ τῆς 6ης Φεβρουαρίου 2002

Μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ ἐκκλησιαστικὴ λαμπρότητα ἐτελέσθησαν καὶ ἐφέτος οἱ ἐορτὲς στὴ μνήμη τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μεγάλου τοῦ καὶ προστατοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Χθὲς, Τρίτῃ 5 Φεβρουαρίου τελέσθηκε Πανηγυρικός Ἐσπερινὸς στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν - Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Σκληφας, Β' Γραμματεὺς - Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἐσπερινοῦ τιμήθηκαν γιὰ τὴν μακρὰ καὶ καλλίκαρπο προσφορά τους στὴν Ἐκκλησίαν οἱ:

Πανοσιολογιώτατοι Ἀρχιμανδρίτες: α) κ. Τιμόθεος Θανόπουλος, β) κ. Παῦλος Καββαδίας, γ) κ. Καλλίστρατος Λυράκης, δ) κ. Ἀλέξιος Ξένος καὶ ε) κ. Πολύπαρπος Ματζάρογλου, οἱ Αἰδεσιμολογιώτατοι Πρωτοπρεσβύτεροι α) κ. Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης καὶ β) κ. Γεώργιος Κρητικός, οἱ Ἐλλογιμώτατοι Καθηγητὲς α) κ. Ἀνδρέας Θεοδώρου καὶ β) κ. Μάρκος Ὁρφανὸς ἀπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ α) κ. Αἰμίλιος-Αντώνιος Ταχιάος, β) κ. Στέργιος Σάκκος καὶ γ) κ. Νικόλαος Ζαχαρόπουλος ἀπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ οἱ Μουσικολογιώτατοι Ἱεροψάλτες α) κ. Χαρίλαος Ταλιαδῶρος καὶ β) κ. Βασίλειος Κατσιφής.

Σήμερα, Τετάρτῃ 6 Φεβρουαρίου, στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ. Μ. Πεντέλης, μετὰ τὸν Ὁρθρο καὶ τὴ Συνοδικὴ Θ. Λειτουργία, στὴν ὁποία προσεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος –συλλειτουργοῦντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου καὶ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλεξάνδρου– πραγματοποιήθηκε στὸ Διορθόδοξο Κέντρο ποῦ εὑρίσκεται στὸ χώρο τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης ἡ καθιερωμένη κατὰ τὴν ἡμέρα αὕτη σύσκεψη τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τοὺς Καθηγητὲς καὶ τοὺς λοιποὺς διδάσκοντες στίς Θεο-

λογικές Σχολές τών Πανεπιστημίων Ἀθηνών καί Θεσσαλονίκης. Τῆς Συσκέψεως προΐστατο ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνών καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Θέμα τῆς ἐφετινῆς συσκέψεως ἦταν: «Ὁ Πατριάρχης Φώτιος καί ὁ Σλαβικός κόσμος» καί εἰσηγητής ὁ καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί Κοσμήτωρ αὐτῆς κ. Ἰωάννης Ταρνανίδης.

Ὁ κ. Ἰω. Ταρνανίδης, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στήν προσωπικότητα, τὸ ἔργο καί τὴν ἱεραποστολική προσφορά τοῦ Μεγάλου Φωτίου στὸν Σλαβικὸν κόσμον καί ὑπογράμμισε τὸν καθοριστικὸ καί πρωτεύοντα ρόλο του στὸν σκληρὸ ἀγῶνα τῶν ἱεραποστόλων ἐναντι τῆς ἐπιθετικῆς πολιτικῆς τῶν Λατίνων, μεταξὺ ἄλλων τόνισε ὅτι στὰ χρόνια τῆς πατριαρχίας τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου οἱ Σλαβικοὶ λαοὶ δέχονται πολλὰ καί λίαν σημαντικὰ κύματα ὀρθοδόξου πνεύματος καί διδασκαλίας ἀπὸ πλειάδα βυζαντινῶν ἱεραποστόλων. Ἀποτέλεσμα ἦταν οἱ λαοὶ αὗτοί νὰ υἱοθετήσουν τὴν Ὀρθοδοξία καί νὰ προσδεθοῦν ἄρρηκτα στὸ ἄρμα τῆς Βυζαντινῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Παραδόσεως. Ἀπὸ τὰ σημαντικότερα στοιχεῖα τοῦ ἀνοιγματος τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους πρὸς τοὺς Σλαβικοὺς λαοὺς ἦταν ἡ συμβολὴ τοῦ Φωτίου στήν ἀπόφαση γιὰ μετάφραση τῶν λειτουργικῶν κειμένων στὴ γλῶσσα τους, γεγονός που ἀπέβη βαθύς συντελεστής στὴ μεταστροφή τῶν Σλάβων στὴν Ὀρθοδοξία, καθὼς ἤρθαν σὲ ἄμεση βίωση τοῦ λυτρωτικοῦ μηνύματος τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴ διατύπωση τοῦ Θείου Λόγου στὴν Σλαβικὴ γλῶσσα. Τὸ «Νομοκανονικόν», ἔργο μὲ τὸ ὁποῖο διευθετοῦντο τὰ κανονικὰ καί δικητικὰ ζητήματα τῶν Ὀρθοδῶν Σλαβικῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἓνα μόνο ἀπὸ τὸ σοβαρότατο καί πλουσιότατο συγγραφικὸ του ἔργο. Ὁ Καθηγητὴς εὐχήθηκε τὸ μήνυμα τοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Φωτίου νὰ ἀποτελέσει σημεῖο συνάντησης καί ἐνότητας τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καί Ὀρθοδοξίας, σημεῖο ἀσφαλὲς γιὰ τίς σχέσεις Ἀνατολῆς μὲ τὴ Δύση.

Στὴ συνέχεια ἔκαναν παρεμβάσεις ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμος, ὁ κ. Παν. Καρακάσης, Πρέσβης στὴν Διεύθυνση Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τοῦ ΥΠΕΞ, ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνών κ. Κωνσταντῖνος Σκουτέρης, ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Βασίλειος Φανουρ-

γάκης, οἱ Καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτης Χριστινάκης καί κ. Δημήτριος Γόνης, καί ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Καλαμπόκας.

Συνοψίζοντας ὁ Μακαριώτατος τὰ λεχθέντα καί λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν πολυσχιδὴ προσωπικότητα τοῦ τιμωμένου Ἀγίου Φωτίου ἀναφέρθηκε σὲ τέσσερα σημεία, τὰ ὁποῖα ἀποτελέσαν σημεῖο ἀναφορᾶς μετὰ τὴ σημερινὴ σύσκεψη τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν Πανεπιστημιακῶν Διδασκάλων τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν –Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης– ἐπισημαίνοντας ὅτι:

Α) Ἡ σχέση τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν Πολιτεία πρέπει νὰ ἐδράζεται στὴ συναλληλία καί στὸν ἀμοιβαῖο σεβασμὸ. Ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρει στὴ λεγόμενη ἐξωτερικὴ πολιτικὴ.

Β) Χαρακτηρίζοντας τὴ γλῶσσα ὡς δομικὸ στοιχεῖο τῆς ἰδιοπροσωπείας καί τῆς ἰδιαιτερότητας τοῦ κάθε λαοῦ ὑποστήριξε ὅτι πρέπει νὰ σταματήσει ἡ ἐξαθλίωσή της καί οἱ ὑπεύθυνοι ἀναλαμβάνοντας τίς εὐθύνες τους νὰ τὴν προστατεύσουν.

Γ) Ἀναφερόμενος στὶς σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς μὲ τὴν Δύση ὑποστήριξε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποστασιοποιηθοῦμε οὔτε νὰ παραδίδουμε τὰ πάντα. Νὰ εἴμεθα ἀνοιχτοὶ σὲ κάθε διάλογο ἀφοῦ γνωρίζουμε ὅτι ἐμεῖς εἴμεθα οἱ θεματοφύλακες τῆς ἀλήθειας.

Δ) Κάνοντας λόγο γιὰ τὸν ἰσλαμικὸ ἐπεκτατισμὸ στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη ἐπισήμανε ὅτι ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν ἑτερότητα τοῦ κάθε λαοῦ, τὰ δικαιώματα τῶν μειονοτήτων, ἀλλὰ δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐκχωρήσει τὰ δικά της δικαιώματα στὸ βωμὸ τῶν ὁποίων «ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων» τῶν ἄλλων. Ὑποχρέωση μας εἶναι, εἶπε ὁ Μακαριώτατος, ἐναντι τῶν ἐξωτερικῶν ἐρεθισμάτων, νὰ ἐνισχύσουμε τὸν Ἑλληνορθόδοξο Πολιτισμὸ, γιὰ αὐτὸς εἶναι ἡ δύναμή μας. Ἄν τὸν ἀπεμπολίσουμε δὲν θὰ εἴμαστε ἄξιοι τῆς παραδόσεώς μας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 6ης Φεβρουαρίου 2002

Ὁλοκληρώθηκε χθὲς τὸ ἀπόγευμα στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο Βιοϊατρικῆς Ἠθικῆς καί Δεοντολογίας στὸ ἀγιορείτικο Μετόχι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ

Κυρίου στὸν Βύρωνα τὸ Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο γιὰ τὴν Εὐθανασία, ποὺ διοργάνωσε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν ἀπονομὴ τίτλων παρακολούθησης στοὺς ὁγδόντα συμμετέχοντες ἰατροὺς, νοσηλευτές, νομικοὺς καὶ θεολόγους.

Τὸ Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν 27η Νοεμβρίου 2001 ἕως καὶ τὴν 5η Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. καὶ περιελάμβανε ἑπτὰ τρίωρες συναντήσεις κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων ἀνέπτυξαν εἰσηγήσεις διακεκριμένοι καθηγητές, ἐπιστήμονες καὶ κληρικοί. Τὸ θέμα τῆς εὐθανασίας ἀνέλυσαν στὶς διαφορὰς πτυχές του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἱερόθεος, ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, Παν. Ἀρχιμανδρίτης π. Νικόλαος Χατζηνικολάου, ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Ἀν. Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἀδαμάντιος Αὐγουστίδης, Ψυχίατρος, ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Σταῦρος Κοφινᾶς, Ψυχολόγος, ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Γεώργιος Μαντζαρίδης, ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Γεώργιος Δαῖκος, ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Ἀντιπρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀντώνιος Κουτσελίνης, ἡ Καθηγήτρια τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Μαρία Γιάλα, ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης κ. Σταῦρος Μπαλογιάννης, ὁ Ἀν. Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτης Μπεχράκης, ἡ Ἀν. Καθηγήτρια τῆς Νοσηλευτικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Χρυσάνθη Πλατῆ, ὁ Ἐπ. Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Ἀθανάσιος Ἀβραμίδης, ὁ Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Απόστολος Γεωργιάδης, ἡ Καθηγήτρια τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Βουλευτὴς κ. Ἀννα Ψαρούδα-Μπενάκη, ἡ Ἐπ. Καθηγήτρια τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰσμήνη Κριάρη-Κατράνη, ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐ.τ. κ. Γεώργιος Βελλῆς, ἡ Ἐπ. Καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Δημοσιογράφος κ. Ἀννα Παναγιωταρέα, ἡ Συγγραφέας κ. Μάρω Βαμβουνάκη καὶ ἡ Ἡθοιογὸς κ. Ὀλivia Λαζαρίδου.

Τὴν ἐρχόμενη Τρίτη 12 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. ξεκινᾷ τὸ δεῦτερο Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο, ποὺ διοργα-

νώνει ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς γιὰ τὴν Ἑμβρυικὴ Ἐξέλιξη καὶ τὶς Ἀναπαραγωγικὰς Τεχνικὰς, τὸ ὁποῖο θὰ διαρκέσει μέχρι καὶ τὴν 12η Μαρτίου ἐ.ἔ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Εθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Ἰωάννη Μαγκριώτη στὸν Μακαριώτατο

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμε-
ρα στὶς 11 τὸ πρωὶ σὲ ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τὸν νέο Ὑφυπουργὸ Ἐξω-
τερικῶν, ἀρμόδιο καὶ γιὰ θέματὰ τῶν Ἐκκλησιῶν κ. Ἰωάννη Μαγκριώτη. Στὴ συνάντηση, ποὺ διήρκεσε περίπου ἑνενήντα λεπτά, ἐγίνε ἐυρύτερη ἀνασκό-
πηση τῶν θεμάτων ποὺ ἀνάγονται στὴν ἀρμοδιό-
τητα τοῦ Ὑφυπουργοῦ, ὁ ὁποῖος ζήτησε τὴν πα-
ρουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὰ προγράμ-
ματα φιλοξενίας τῶν ἐλληνοπαίδων τοῦ ἐξωτερι-
κοῦ, ποὺ ἐφαρμόζει τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν γιὰ
τοὺς θερινοὺς μῆνες, σὲ συνάφεια μὲ τὴν προο-
πτικὴ τοῦ 2004. Ἐπίσης ἐγίνε συζήτηση καὶ γιὰ τὸ
ρόλο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὰ Βαλκάνια.

Ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς
Ἑλλάδος εἶναι πρόθυμη νὰ συμβάλει, ὅπως τοῦτο
πράττει μέχρι σήμερα, στὴν ἐπιτυχία τῶν ὡς ἄνω
προγραμμάτων ποὺ ἀποβλέπουν στὴν ὑποστήριξη
τῶν πνευματικῶν ἐρεισμάτων τῆς Ὁμογένειας καὶ
στὴν προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ποὺ θὰ ἐνδυναμώσουν
τὸ ἐλληνορθόδοξο στοιχεῖο στὸ ἐξωτερικόν.

Ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν, ἐξερχόμενος τοῦ
Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου δήλωσε, μετὰξὺ ἄλλων,
τὰ ἑξῆς: «Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συζήτησής μας ἀνα-
φερθήκαμε ἰδιαίτερα στὴ συνεργασία τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν
ὅσον ἀφορᾷ στὶς διεθνεῖς τῆς πρωτοβουλίες. Ἡ
Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει μία διεθνή αὐτόνομη
παρουσία, καὶ εἰδικότερα στὸν κοινωνικὸ τομέα ἡ
συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἔχει βαρύνουσα σημασία».
(21.12.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου

Τὴν προσεχὴ Κυριακὴ 30 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. καὶ ὥρα 8 π.μ., θὰ τελεσθεῖ στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. Πρόκειται γιὰ μία ἀρχαιοπρεπὴ Θεία Λειτουργία ποὺ τελεῖται, συνήθως δύο φορές τὸ χρόνο, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου (23/10), καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν Κυριακὴ μετὰ τὰ Χριστούγεννα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη ἡ Ἁγία Τράπεζα μεταφέρεται στὸ κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ ἐκεῖ τελεῖται τὸ Ἱερὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Οἱ πιστοὶ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία νὰ συμμετέχουν στὴν ἀρχαιοπαράδοτη αὐτὴ Θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία δεσπάζει ἡ λιτότητα, τὰ πρωτοχριστιανικὰ λατρευτικὰ στοιχεῖα, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἐπιβλητικὴ λειτουργικὴ τάξη.

Στὶς 5 τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας θὰ τελεσθοῦν στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς τοῦ *Χριστοῦ Γέννας*.

(27.12.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Βράβευση τοῦ π. Γερβασίου Ραπτοπούλου ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τίμησε χθὲς τὸ ἀπόγευμα, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς καθιερωμένης Πανηγυρικῆς Συνεδρίας της, τὸν Πανοσολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη π. Γερβάσιο Ραπτόπουλο μὲ τὸ Χάλκινο Μετάλλιο τῆς Γ' Τάξης τῶν Ἡθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν σὲ ἀναγνώριση τοῦ θεάρεστου ἔργου ἀγάπης ποὺ ἐπιτελεῖ τὰ τελευταῖα 23 χρόνια.

Ὁ π. Γερβάσιος Ραπτόπουλος Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κασσανδρείας καὶ ὑπεύθυνος τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολικῆς Ἀδελφότητος «Ἡ Ὁσία Ξένη», ἔχει ἀποφυλακίσει μέχρι σήμερα περισσότερους ἀπὸ 6.500 Ἕλληνες καὶ ἀλλοδαποὺς κρατουμένους σὲ ἐλληνικὲς φυλακές, ἀλλὰ καὶ Ἕλληνες κρατουμένους σὲ φυλακὲς τῆς ἀλλοδαπῆς, ἐξαγοράζοντας τὶς ποινὲς τους ἢ καταβάλλοντας γιὰ λογαριασμό τους μικροοφειλὲς στὶς ὁποῖες εἶχαν καταδικαστεῖ καὶ δὲν ἦταν οἱ ἴδιοι σὲ θέση, λόγω οἰκονομικῆς ἀδυναμίας, νὰ ἐξοφλήσουν.

Τὴν ὅλη προσπάθεια συντονίζει ἡ «Διακονία Ἀποφυλακίσεως Ἀπόρων Κρατουμένων καὶ Φυγοποιῶν», τὴν ὁποία ἔχει δημιουργήσει ὁ π. Γερβάσιος Ραπτόπουλος καὶ ἡ ὁποία ἐνημερώνεται σχετικὰ ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς ὑπηρεσίες τῶν φυλακῶν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ Ἀστυνομικὰ Τμήματα ποὺ ἀναζητοῦν ἀπορροὺς φυγόποινους. Μέχρι στιγμῆς ἔχει διατεθεῖ συνολικὰ ποσὸ ἄνω τῶν 300 ἐκατομμυρίων δραχμῶν, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν καλὴ προαίρεση πιστῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

(28.12.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Τελετὴ κοπῆς πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

«Εὐχομαι ὑγεία καὶ εὐτυχία σὲ ὅλους μας γιὰ τὴ νέα χρονιά καὶ ὁ Θεὸς νὰ φωτίζει ἰδιαίτερα τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ὥστε νὰ προσαρμόζουν τὶς θελήσεις τους στὰ συμφέροντα τῶν λαῶν. Σὲ μία κρίσιμη ἐποχὴ, μετὰ μάλιστα τὸ ἀπάνθρωπο τρομοκρατικὸ χτύπημα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου, ἡ δικαιοσύνη προβάλλει ὡς ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης, ἐνὼ ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὴ δύναμη ποὺ φέρνει κοντὰ τοὺς ἀνθρώπους».

Στὶς ἐπισημάνσεις αὐτὲς κατέληξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τελετῆς κοπῆς τῆς Πρωτοχρονιάτικης Βασιλόπιτας γιὰ τὸ προσωπικὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ποὺ πραγματοποιήθηκε σήμερα στὶς 12 τὸ μεσημέρι στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο, παρουσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Π. Εὐθυμίου, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Δημ. Ἀβραμόπουλου, τοῦ Εὐρωβουλευτῆ κ. Ἱ. Μαρίνου, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα Θρησκευμάτων κ. Ἱ. Κονιδάρη καὶ ἄλλων πολιτειακῶν παραγόντων, μελῶν τῆς πανεπιστημιακῆς κοινότητος καὶ λοιπῶν ἐπισήμων.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ χαιρετισμοῦ του ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στοὺς ἑξὶ βασικοὺς τομεῖς δράσης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἀρχικὰ ἔκανε λόγο γιὰ τὸν διοικητικὸ τομέα ποὺ λειτουργεῖ μὲ ἀποτελεσματικότητα ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβυτέρου π. Θωμᾶ Συνοδινοῦ, Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Στὴ συνέχεια ἐξῆρε τὶς σπουδαίες καὶ καρποφόρες

δράσεις τοῦ τομέα τῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, ποῦ στέκεται ἀρωγὸς καὶ συμπαρ-
στάτης σὲ ὅλους τοὺς ἐμπερίστατους ἀδελφούς
μας, ἐνῶ ὑπογράμμισε τὴ σημασία τῆς πολυεπίπε-
δης δραστηριότητος τοῦ Γραφείου Νεότητος, ποῦ
συντονίζει καὶ ἐποπτεύει τὸ νεανικὸ ἔργο τῶν ἐνο-
ριῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς μὲ ἰδιαίτερη ἐμφαση
στὴν κατήχηση καὶ τὴν ἐπικοινωνία μὲ τὴν νεολαία
μας. Ὁ Μακαριώτατος μίλησε γιὰ τὶς ἀξιόλογες προ-
σπάθειες τῆς Διεύθυνσης Ποιμαντικῆς Ἔργου καὶ
ἰδιαίτερα στάθηκε στὸ Ἰδρυμα Ψυχοκοινωνικῆς
Ἀγωγῆς καὶ Στήριξης «ΔΙΑΚΟΝΙΑ», ποῦ βρίσκεται
στὸ πλευρὸ τῶν χρηστῶν τοξικῶν οὐσιῶν, ἀλλὰ καὶ
τῶν πασχόντων ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τοῦ AIDS. Ὁ Προ-
καθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας προανήγγει-
λε μάλιστα τὴ δημιουργία καὶ λειτουργία, ἐντὸς τοῦ
Ἰανουαρίου 2002, μετὰ τρία καὶ πλέον ἔτη συστη-
ματικῆς μελέτης καὶ προετοιμασίας, Συμβουλευ-
τικῶν Σταθμῶν πρόληψης γιὰ τὰ ναρκωτικά, ἀρχικὰ
ὑπὸ τὴν μορφή πιλοτικῆς προγράμματος σὲ δύο
ἐνορίες, μὲ τὴ συμμετοχὴ 40 καταρτισμένων πρὸς
τοῦτο νέων κληρικῶν καὶ ἰσάριθμων λαϊκῶν ἐθελον-
τῶν. Τέλος, ἐπισήμανε τὴ σημασία τοῦ ἔργου ποῦ
ἐπιτελεῖται γιὰ τὴ στήριξη τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογέ-
νειας, καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἀγαμῆς μητέρας καὶ τῆς κα-
κοποιημένης γυναίκας, ἀπὸ τὸ Κέντρο Στήριξης
Οἰκογένειας, τὸ ὁποῖο μάλιστα εἶναι, μετὰξὺ ἄλλων,
ὑπεύθυνο καὶ γιὰ τὴ λειτουργία 61 Σχολῶν Γονέων
σὲ ἰσάριθμες ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὁ Μακαριώτατος εὐχαρίστησε τὸν Ὑπουργὸ
Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, «γιατὶ ἔρχε-
ται πάντοτε ἀρωγὸς στὶς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
μὲ τὶς ἀποφάσεις ποῦ λαμβάνει», τὸν Δήμαρχο Ἀθη-
ναίων γιὰ τὴν πολύτιμη συμβολή του στὸ ἔργο τῆς
Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοὺς Δημάρχους
ποῦ προσφέρουν τὴν ἀρωγὴ τους στὶς ἐνορίες τῆς
Ἀρχιεπισκοπικῆς Περιφέρειας, τοὺς πολυάριθμους
ἐθελοντές, καθὼς καὶ τὸ προσωπικὸ τῆς Ἱερᾶς
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

(31.12.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ

πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμε-
ρα στὶς 6 τὸ ἀπόγευμα στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγα-
ρο σὲ ἐπίσκεψη τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο, ποῦ πραγματοποιεῖ ἐπίσημη
ἐπίσκεψη στὴ χώρα μας, προσκεκλημένος τῆς ἑλλη-
νικῆς κυβέρνησης.

Τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς συ-
νόδευαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κρήνης
καὶ Πρόεδρος Σικάγου κ. Ἰάκωβος, ὁ Θεοφιλέστα-
τος Ἐπίσκοπος Νητρόιτ κ. Νικόλαος, ὁ Αἰδεσιμο-
λογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἀλεξ Καρλοῦ-
τσος, Διευθυντὴς τῆς «Ἠγεσίας τῶν Ἑκατό», ὁ Αἰ-
δεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Νικόλα-
ος Μπαχάλης, ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος π. Νε-
κτάριος Μόροου, ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος π.
Παντελεήμων Παπαδόπουλος, ὁ κ. Ἀντρίου
Ἀθηνς, Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἀποδήμου
Ἑλληνισμοῦ, ὁ κ. Ἀλεξ Σπανός, διακεκριμένος ἐπι-
χειρηματίας καὶ ἀρωγὸς στὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιε-
πισκοπῆς Ἀμερικῆς, ὁ κ. Μιχάλης Ζαχάρης, Ἀντι-
πρόεδρος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Συμβουλίου τῆς
Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, ὁ Καθηγητὴς Δρ.
Γεώργιος Πιλίτσης, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Παι-
δείας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, ἡ κ. Ἑλέ-
νη Χούζακ, ἡ Πρεσβυτέρα κ. Νίκη Στεφανοπούλου,
Διευθύντρια Τύπου γιὰ τὰ Μ.Μ.Ε. τῶν Η.Π.Α., ὁ κ.
Σταῦρος Παπαγερμανός, Ἐκπρόσωπος Τύπου γιὰ
τὰ ἑλληνικὰ Μ.Μ.Ε. καὶ ἡ κ. Ἀλίκη Κιούριαν, ἰδιαί-
τερα γραμματεὺς τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπίσκεψης, ποῦ διήρκεσε
περίπου ἐνενήντα λεπτά, ἔγινε, σὲ ἰδιαίτερα ἐγκάρ-
διο κλίμα, ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων γιὰ θέματα ποῦ ἀφο-
ροῦν στὶς δύο Ἐκκλησίες, ἀλλὰ καὶ ἀναφορὰ στὶς
ἀγαστὲς σχέσεις μετὰξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ
Ἀμερικανικοῦ ἔθνους. Μάλιστα, οἱ δύο ἐκκλησια-
στικοὶ ἡγέτες ἀναφέρθηκαν ἰδιαίτερα στὸ ἀπάν-
θρωπο τρομοκρατικὸ χτύπημα τῆς 11ης Σεπτεμ-
βρίου 2001, καταδικάζοντας τὴν ἔξαρση τῆς τρο-
μοκρατίας καὶ ὑπογραμμίζοντας τὴν τεράστια ση-
μασία ποῦ ἔχει ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἡ ἑλληνικὴ μας πα-
ράδοση στὴ σύγχρονη ἐποχὴ πρὸς τὴν κατεύθυν-
ση τῆς ἐνίσχυσης τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀγάπης
μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς ἐπισήμανε χα-
ρακτηριστικὰ ὅτι τὸ ἀποτρόπαιο χτύπημα ὁδήγησε
σὲ μιὰ πρωτοφανῆ ἔκρηξη ἀγάπης, στοργῆς καὶ συ-

μπαράστασης πρὸς τοὺς πληγέντες ἀδελφούς μας καὶ ἀναφέρθηκε μάλιστα σὲ παραδείγματα αὐτοθυσίᾳς ἀπλῶν ἀνθρώπων, ποὺ συγκλόνισαν τὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη. Ἐπιπρόσθετα, εὐχαρίστησε ὅλους ὅσοι συνέβαλαν καὶ συμβάλλουν στὴν προσπάθεια ἀνοικοδόμησις τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸ Μανχάταν.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε, μετὰ ἀλλων, ὅτι ἡ Δύση στηρίζει πολὺ στὴν πνευματικότητα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς καὶ τόνισε ὅτι τὸ χτύπημα κατέδειξε γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τοὺς στενοὺς δεσμοὺς ἀλληλεγγύης μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Περαιτέρω, ἀναφέρθηκε στὸ δίπολο Ὁρθοδοξίας καὶ Ἑλληνισμοῦ, «μὲ τὸ ὅποιο γεννηθήκαμε καὶ μεγαλώσαμε, στηρίζοντας σὲ αὐτὸ τὶς ἐλπίδες μας», ἀλλὰ καὶ στὴν ὑπερηφάνεια ποὺ αἰσθάνεται γιὰ τὶς προσπάθειες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν ὁμογενῶν μας νὰ τονίζουν τὴν ἐθνικὴ μας ταυτότητα μέσω καὶ τῶν καταλυτικῶν παρεμβάσεων τους καὶ νὰ προβάλλουν τὶς θέσεις τῆς πατρίδας μας στὴν Ἀμερικανικὴ Διοίκηση καὶ κοινὴ γνώμη.

Σὲ δηλώσεις του πρὸς τοὺς δημοσιογράφους μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπίσκεψης, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας συνεχάρη τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς γιὰ τὸ σπουδαῖο πνευματικὸ, κοινωνικὸ καὶ ἐθνικὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖ καὶ σημείωσε ὅτι γιὰ μία ἀκόμη φορὰ ἐπιβεβαιώθηκαν οἱ στενοὶ δεσμοὶ ποὺ συνδέουν τὶς δύο Ἐκκλησίες. Ἐπίσης ἀναφέρθηκε στὴν μακρὰ γνωριμία, φιλία καὶ συνεργασία ποὺ χαρακτηρίζει τὴ σχέση του μὲ τὸν Σεβασμιώτατο.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ φιλοξενία του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ θερμὰ αἰσθήματα ποὺ κατ' ἐπανάληψη ἔχει δεῖξει πρὸς τὴν ὁμογένεια, ἐνῶ τόνισε ἰδιαίτερα τὴν ἀνάγκη τῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας στὸ σύγχρονο γίγνεσθαι. «Σὲ μιὰ ἐποχή, ὅπως ἡ σύγχρονη, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τεράστιες προκλήσεις καὶ ραγδαίες μεταβολές σὲ ὅλα τὰ πεδία, καὶ σὲ ἓνα πολυπολιτισμικὸ περιβάλλον», τόνισε ὁ Σεβασμιώτατος, «ἡ Ὁρθοδοξία παίζει τεράστιο ρόλο, διότι προσφέρει τὶς σταθερές, ποὺ εἶναι ἓνας προσανατολισμὸς στὶς αἰώνιες ἀξίες τῆς Πίστεως, ἓνα ἄνοιγμα προοπτικῆς πρὸς τὸν κόσμον ὅλο, πέραν τοῦ στενοῦ

μας περιβάλλοντος, μιὰ ὑπέρβαση τῆς ὕλικότητος καὶ τῆς δέσμευσής μας στὸ χρόνο, στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ὄντως ἀποτελοῦν ζωτικὸς πνεύμονες ὅχι ἀπλῶς γιὰ μιὰ ἐπιβίωση, διότι αὐτὸς ὁ ὅρος εἶναι πάρα πολὺ κακὸς γιὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ γιὰ μιὰ πλούσια ἀνάπτυξη ζωῆς στὸ σύγχρονο κόσμον». Καὶ συνέχισε: «Ἐμεῖς, στὴν Ἀμερικὴ, αἰσθανόμαστε σὲ κατάσταση ἀποστολῆς, γιὰ αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ προορισμὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, νὰ προσφέρει τὸ μήνυμα τῆς Πίστεως στὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ εἶναι πάντοτε σὲ μιὰ κατάσταση αὐθυπερβάσεως γιὰ νὰ μεταδώσει αὐτὸ ποὺ πρέπει σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον καὶ νὰ μὴν τὸ περιορίσει σὲ στενὰ ὅρια».

Ἀπαντώντας τέλος σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίμαχη ἐκπομπὴ τοῦ ἀμερικανικοῦ τηλεοπτικοῦ δικτύου CBS, «60 minutes», γιὰ τὸ θέμα τῆς τρομοκρατίας, ὁ Σεβασμιώτατος ὑπογράμμισε ὅτι ὑπῆρξε ἐντονότατη ἀντίδραση ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς μας, καθὼς ἡ Ἑλλάδα παρουσιάζεται μὲ λάθος εἰκόνα. Καὶ σημείωσε: «Προσπαθοῦμε μὲ πολὺ κόπον νὰ ἀναιρέσουμε τὶς λανθασμένες προβολές ποὺ ἀφοροῦν στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ κάνουμε ὅχι ἀπλᾶ μὲ τὴν καρδιά μας, ἀλλὰ ἐπὶ θυσίᾳ, προκειμένου νὰ παρουσιάζεται τὸ σωστὸ, τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀληθινὸ γιὰ τὴ φύση τοῦ ἔθνους μας».

(12.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Χειροτονία νέου Διακόνου

Στοὺς μακραίωνους δεσμοὺς ποὺ συνδέουν τὸν ἀπλὸ Ὁρθόδοξο παπὰ μὲ τὸ ποιμνίον του καθὼς καὶ στὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς σωτηρίας καὶ παραδοσιακῆς γιὰ τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων σχέσης, ἀναφέρθηκε σήμερον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἐξ ἀφορμῆς τῆς χειροτονίας εἰς τὸ βαθμὸ τοῦ διακόνου τοῦ Βενέδικτου (Βασιλείου) Παπαδόπουλου, ἐνὸς προικισμένου ἀπὸ τὸ Θεὸ νέου. Ταυτόχρονα ὁ Μακαριώτατος προέβη σὲ πατρικὲς παραινέσεις πρὸς τὸν νεοχειροτονούμενον διάκονον, ἐνῶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀσκηση αὐτοκριτικῆς γιὰ λογαριασμὸ τοῦ συνόλου τοῦ ἱεροῦ κλήρου, κατέθεσε σημαντικὰ καὶ οὐσιαστικὰ ἀπόψεις καὶ θέσεις γιὰ τοὺς σημερινούς καὶ μελλοντικούς λευίτες τῆς Ἐκκλησίας μας εὐχόμενος αὐτοὶ νὰ καθίστανται τὸ παράδειγμα

πρός μίμηση καὶ νὰ ἐφαρμόζουν στὴν πράξη τὶς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου.

«Κάθε φορά πού μου δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀποφασίσω γιὰ τὴν εἴσοδο ἐνὸς νέου στὸν πρῶτο βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης, νὰ φορέσει τὸ τίμιο ράσο καὶ νὰ συνεχίσει μιὰ μακραίωνη παράδοση φρίττω καὶ τρέμω διότι γνωρίζω ὅτι ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀπόφασή μου ἐξαρτᾶται κατὰ ἄνθρωπον τὸ δέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιὰ τὶς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν συνδέσει τὴν πίστη τους μὲ τὶς προσωπικότητές μας», εἶπε χαρακτηριστικὰ ὁ Μακαριώτατος. «Ὅταν ἐμεῖς οἱ κληρικοί –συμπλήρωσε ὁ Μακαριώτατος– εὐρισκόμαστε στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, τότε οἱ ἄνθρωποι ἐνισχύονται εἰς τὴν πίστη των. Ὅταν ἐμεῖς πίπτουμε εἴτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία εἴτε ἀπὸ τοὺς πειρασμούς τότε οἱ ἄνθρωποι κλυδωνίζονται εἰς τὴν πίστη των καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν κιβωτὸ τῆς σωτηρίας πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία».

«Σήμερα ὁ λαὸς ἀπαιτεῖ νὰ ἔχει κληρικούς ἀξιόσους τῆς ἀποστολῆς των. Σήμερα ὁ λαὸς μας τείνει καὶ πάλι τὸ χέρι του πρὸς τοὺς ἄνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἀπὸ αὐτοὺς ἀναμένει μιὰ βοήθεια, ἀβοήθητος ὢν ἐν παντί. Σήμερα τὰ περιβάλλοντα τῶν ἀνθρώπων ἔχουν ξεστρατίσει ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι γιὰ τὸ μόνο πού μοχθοῦν καὶ δείχνουν ὅτι ἐνδιαφέρονται εἶναι γιὰ τὰ υλικά ἀγαθὰ καὶ ἡ ἐξασφάλιση τῶν ποικίλων ἀνέσεων. Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ὅμως δὲν περικλείεται μόνο σ' αὐτά. Αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ νὰ φαίνονται ἀπαραίτητα ἀλλὰ ὥστόσο δὲν εἶναι αὐτὰ τὰ ὁποῖα ὑποστασιάζουν τὴν πραγματικὴ γνησιότητα τοῦ προσώπου», ἐπεσήμανε παρουσιάζοντας ταυτόχρονα τὴν ἰδανικὴ σχέση τοῦ προσώπου μὲ τὸν Θεὸ καὶ ὅτι ἡ σχέση αὕτη ὁδηγεῖ στὴ δημιουργία ἐνὸς ἰδανικοῦ κόσμου.

«Αὐτὸν τὸν κόσμο –πρόσθεσε– ἐμεῖς οἱ κληρικοί ἔχουμε καθῆκον νὰ ἐπιδεικνύουμε καὶ νὰ ὑποδεικνύουμε στοὺς ἄνθρώπους καὶ ταυτόχρονα νὰ παριστῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας τύπον καὶ ὑπογραμμόν, παράδειγμα δηλαδὴ πρὸς μίμηση. Ἐνας ζηλωτῆς ζωντανός, γνήσιος κληρικός τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος τὴν ἀμώμητον ἀλήθεια καὶ τὶς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου πρέπει νὰ παρουσιάζει στὸν σημερινὸ κόσμο χωρὶς ὑπερβάσεις καὶ ἀκρότητες. Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρικός πού ἐπιθυμεῖ ὁ λαὸς μας... Ὅλοι σήμερα ἐπιθυμοῦν καὶ ἀξιῶνουν καὶ ἀπαιτοῦν νὰ ἔχει ἡ

Ἐκκλησία μας ἐνθέρμους ζηλωτὰς, γνήσιους ἐργάτες τοῦ ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου, πιστοὺς καὶ τὰ πάντα πού ἐφαρμόζουν πρῶτα αὐτοί, τὰ ὅσα θὰ διδάσκουν στοὺς ἄλλους».

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι στὴ χειροτονία τοῦ διακόνου Βενεδίκτου ἔλαβαν μέρος καὶ οἱ Μητροπολίτες Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος καὶ Ἡλείας κ. Γερμανός, δύο Ἀρχιερεῖς πού ἔπαιξαν σημαντικὸ ρόλο στὴν ὀρθὴ πνευματικὴ καθοδήγηση τοῦ νεοῦ διακόνου. Συμμετεῖχε ἐπίσης καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σαλῶνων κ. Θεολόγος, Ἀρχιεγγραμματέας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀναλάβει τὴ σκυτάλη τῆς πνευματικῆς καθοδηγήσεως τοῦ νέου κληρικοῦ. Παρόντες ἀκόμη στὴ χειροτονία, τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν συγχωριανῶν του μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ δήμαρχο τῆς ἰδιαίτερας πατρίδας του Γαστούνης ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς του καὶ φίλοι του συμφοιτητὲς ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολή, ὅπου σπούδασε γιὰ νὰ φωνάξουν τὸ «ἄξιος» στὸν νέο κληρικό καὶ νὰ προσευχηθοῦν ὅπως «εὐαρεστεῖ Θεὸν καὶ ἀνθρώπους».

(13.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Σοφίας Ν. Ψυχικοῦ)

Πρόγραμμα Ἑνοριακῆς Συμβουλευτικῆς Ἱατρικῆς

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου τίθεται σὲ ἐφαρμογή, ἀπὸ τὴ Δευτέρα 28 Ἰανουαρίου ἐ.ε., σὲ ἑπτὰ ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρόγραμμα κοινωνικῆς προσφορᾶς μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἑνοριακὴ Συμβουλευτικὴ Ἱατρικὴ».

Τὸ ὡς ἄνω πρόγραμμα, τὸ ὁποῖο θὰ ἐφαρμοσθεῖ πιλοτικὰ ἕως τὰ τέλη Μαρτίου ἐ.ε. ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν κοινωνικῶν λειτουργῶν τῆς, ἔχει ὡς στόχο τὴν πληρέστερη ἐνημέρωση τῶν ἐνοριτῶν γιὰ γενικὰ ἱατρικὰ θέματα καὶ ἰδιαίτερα γιὰ σύγχρονα γυναικολογικὰ προβλήματα.

Κατὰ τὴν περίοδο ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος, θὰ προσφέρεται ἡ δυνατότητα στοὺς ἐνορίτες νὰ συναντῶνται ἰδιαίτερος μὲ ἐξειδικευμένο ἱατρικὸ ἐπιτελεῖο, εἴτε γιὰ νὰ ἐξετάζονται, εἴτε γιὰ νὰ ζητοῦν τὶς συμβουλές του, σὲ εἰδικὰ διαμορφωμένους γιὰ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις χώρους τῶν ἐνοριῶν.

Τὴ σχετικὴ ἐνημέρωση τῶν ἐνοριτῶν ἔχει ἀναλάβει ὁ Διευθυντὴς τῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Γενικοῦ Κρατικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν, Δρ. Παναγιώτης Παῖσιος, ὁ ὁποῖος μαζί με τοὺς συνεργάτες του, προσφέρει ἐθελοντικῶς τὶς ἐπιστημονικὲς ὑπηρεσίες του.

Τὸ πρόγραμμα θὰ ξεκινήσει ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ Ἀγίου Δημητρίου τοῦ ὁμώνυμου Δήμου, με κεντρικὸ θέμα «Πρόληψη στὰ γυναικολογικὰ ζητήματα» (28/1), καὶ θὰ συνεχισθεῖ στὶς ἐνορίες Ἀγ. Νικολάου Χαλανδρίου (11/2), Ἀγ. Παρασκευῆς Ἡλιουπόλεως (27/2), Ἀγ. Σπυρίδωνος Σταδίου (6/3), Ἀγ. Αἰκατερίνης Πετραλῶνων (11/3), Προφ. Ἡλία Ἀγ. Παρασκευῆς (20/3) καὶ Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἀχαρνῶν (27/3).

Παράλληλα με τὴν ἐνημέρωση στὶς ἐνορίες, θὰ πραγματοποιηθεῖ καὶ εἰδικὸ πρόγραμμα ἱατρικῶν ἐπισκέψεων, στὶς Στέγες Γερόντων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸν κ. Παῖσιο καὶ τοὺς συνεργάτες του.

(15.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Βάπτιση νηπίων στὶς Γυναικεῖες Φυλακὲς Κορυδαλλοῦ

Πέντε νήπια ποὺ μεγαλώνουν στὶς Γυναικεῖες Φυλακὲς Κορυδαλλοῦ, ἀφοῦ οἱ μητέρες τους εἶναι κρατούμενες σὲ αὐτές, βάπτισαν σήμερα στὶς 12.30 τὸ μεσημέρι στὸ παρεκκλήσιό τῶν φυλακῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος καὶ ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης κ. Προδρόμου Ἀσημιάδη, τῆς Διευθύντριας καὶ τῆς Ὑποδιευθύντριας τῶν Γ.Φ.Κ. κ.κ. Αἰκ. Σαρησάββα καὶ Εἰρ. Κακασῆ, τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν κ.κ. Χατζὴ καὶ Λιάπη καὶ τῆς Ἀρχιφύλακος τοῦ Καταστήματος κ. Χαραμαντᾶ.

Ἀνάδοχοι τῆς Μαρίας-Ἀκριβῆς Μπασιλάρη, τῆς Παρασκευῆς Σαμπάνη, τῆς Σοφίας-Χρυσάνθης Ὁγλοῦ, τῆς Αἰκατερίνης Σουλεϊμάν καὶ τοῦ Χρήστου Widnalage (ἀπὸ τὴ Σρί Λάνκα) ἦταν ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν κ. Δημήτριος Παξινὸς –ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέλαβε τὴ σχετικὴ πρωτοβουλία μετὰ ἀπὸ παράκληση τῶν κρατουμένων μητέρων– καὶ οἱ δικηγόροι-μέλη τοῦ Συλ-

λόγου κ.κ. Γ. Μπουλουῦκος, Γ. Δεβελέκος, Θ. Μπριάννης, Εὐ. Γαλεντζᾶς, Π. Ἀνδρικόπουλος, Ἀ. Καλούδη καὶ Γ. Νίκας.

Μετὰ τὴν τέλεση τοῦ Ἱεροῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας συνεχάρη τοὺς δικηγόρους τοῦ Δ.Σ.Α. γιὰ τὴν πρωτοβουλία τους καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ δείχνουν στὰ παιδιὰ, ἀλλὰ καὶ τὴ Διεύθυνση τῶν Φυλακῶν καὶ τὶς Κοινωνικὲς Λειτουργοὺς γιὰ τὸ ἔργο τους, ἐνῶ εὐχαρίστησε θερμῶς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Νικαίας κ. Ἀλέξιο. Ἐπεσήμανε μάλιστα ὅτι «ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσε τὸν θεσμό τοῦ ἀναδόχου, ὁ ὁποῖος εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο ὁ ἐγγυητὴς ἀπέναντί Της καὶ ὑπόλογος ἐναντι τοῦ Θεοῦ». Ἀπευθυνόμενος δὲ στοὺς ἀναδόχους, τοὺς κάλεσε νὰ φροντίζουν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ μεριμνοῦν γιὰ τὴ χριστιανοπρεπὴ μορφωσὴ τους, ὥστε ὅταν θὰ μεγαλώσουν νὰ γνωρίζουν τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μας, προκειμένου νὰ εἶναι συνειδητὰ μέλη Της. Εὐχήθηκε τέλος στὶς μητέρες τῶν παιδιῶν «πολὺ σύντομα νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ βγαίνοντας νὰ κοιτάξουν τὴν οἰκογένειά τους ... γιατί ἡ μητέρα καὶ τὸ παιδί συνδέονται με πολὺ στενοὺς δεσμοὺς καὶ ἡ ἐπιρροή τῆς μητέρας στὸ χαρακτήρα τοῦ παιδιοῦ εἶναι καταλυτικὴ γιὰ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του». Καὶ κατέληξε: «Δὲν θὰ θέλαμε τὰ παιδιὰ αὐτὰ νὰ συνειδητοποιήσουν μεγαλώνοντας ὅτι ἐδῶ μέσα γεννήθηκαν ἡ πέρασαν τὰ νηπιακὰ τους χρόνια, γιατί ὁ ἄνθρωπος ἔχει γεννηθεῖ καὶ πλαστεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος πνευματικὰ καὶ ὕλικά. Πάντοτε ὑπάρχουν περιθώρια μετανόας καὶ πάντοτε ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ὁ ἄνθρωπος νὰ ξεκινήσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ ζωὴ του».

Σὲ δηλώσεις του πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. ὁ Μακαριώτατος, ἀφοῦ χαρακτήρισε τὴν τελετὴ «πολὺ συγκινητικὴ, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο συχνές», σημείωσε: «Εἴχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἀπευθύνουμε λόγια παρηγορίας καὶ ἐνισχύσεως πρὸς τὶς μητέρες τῶν παιδιῶν καὶ νὰ εὐχηθοῦμε νὰ πάνε γρήγορα στὰ σπίτια τους γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀσχοληθοῦν με τὴν ἀνατροφή καὶ τὴ διαπαιδαγώγησή των. Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι πάντοτε κοντὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ πάσχει, καὶ ἐδῶ, στὶς φυλακὲς αὐτές, γίνεται ἓνα σημαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας παράλληλα με τὶς προσπάθειες τῶν σωφρονιστικῶν ὑπαλλήλων».

Ἀπὸ τὴν πλευρά του ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ.Α. κ. Παξινός, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο, τὸν Σεβ. Νικαίας καὶ τὴ Διεύθυνση τῶν Γ.Φ.Κ., ὑπογράμμισε: «Αἰσθανόμαστε πάρα πολὺ συγκινημένοι καὶ ἀντιλαμβανόμαστε τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης μας καὶ τῶν ὑποχρεώσεων μας ἔναντι τῶν παιδιῶν. Ὡς δικηγόροι-πολίτες προσπαθοῦμε νὰ ἐπιτελοῦμε τὸ χρέος μας ὅσο μποροῦμε καλύτερα».

Ἀπαντώντας σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικὰ μὲ τὶς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης κ. Φιλ. Πετσάλλινου σὲ ἀπογευματινὴ ἐφημερίδα, ὁ Μακαριώτατος τόνισε ὅτι «συνιστοῦν ἓνα θετικὸ βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ὁμαλοποίησης τῶν σχέσεων μεταξὺ κυβέρνησης καὶ Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες εἶχαν διαταραχθεῖ ἐξαιτίας τοῦ προβλήματος τῶν ταυτοτήτων». Καὶ συνέχισε: «Ἐχουμε τὸνίσει κατ' ἐπανάληψη ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν ἔχει κλείσει. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία παραμένει ἀνοικτὸ. Ἐχουμε μαζί μας τὰ 3 ἑκατομμύρια τῶν ὑπογραφῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐμπιστεύθηκαν αὐτὴ τὴ δύναμη. Πέραν ὅμως τούτου καὶ ἐμεῖς θέλουμε νὰ ὑπάρξει ἓνα κλίμα βελτίωσης τῶν σχέσεων μὲ τὴν Πολιτεία καὶ γνωρίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ τοποθέτηση τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Πρὶν ἀπὸ μέρες, κατὰ τὴν ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψή μου στὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Π. Εὐθυμίου, εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα του, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, περίπου τὰ ἴδια πράγματα ποὺ λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶναι ἓνα πολὺ θετικὸ βῆμα, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἀξιοποιηθεῖ καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς μὲ τὸν καλύτερο δυνατό τρόπο». Ἀπαντώντας σὲ ἄλλη ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικὰ μὲ τὸ ἐνδεχόμενο συνάντησής του μὲ τὸν Πρωθυπουργὸ ὁ Μακαριώτατος σημείωσε: «Εἶναι πολὺ νωρὶς γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι κάτι ὁρατὸ στὸν ὀρίζοντα. Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ οὐσία τοῦ πράγματος, δηλαδὴ νὰ ὑπάρξουν καλὲς σχέσεις μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας».

(18.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

**Ἀποχαιρετιστήρια ἐπίσκεψη τοῦ Σεβ.
Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου
στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν**

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ

Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμε-
ρα στὶς 4 τὸ ἀπόγευμα στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγα-
ρο σὲ ἐπίσκεψη τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο, ποὺ ὁλοκλήρωσε τὴν ἐπί-
σημη ἐπίσκεψή του στὴ χώρα μας, προσκεκλημέ-
νος τῆς ἐλληνικῆς κυβέρνησης.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης, ποὺ διήρκε-
σε περίπου σαράντα λεπτά, ἐγένετο σὲ ἰδιαίτερα
ἐγκάρδιο κλίμα ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων γιὰ θέματα ποὺ
ἀφοροῦν στὶς δύο Ἐκκλησίες. Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκο-
πος Ἀμερικῆς ἀπηύθυνε μάλιστα σχετικὴ πρό-
σκληση στὸν Μακαριώτατο νὰ ἐπισκεφθεῖ ἐπίσημα
τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς κατὰ τὸ προσεχὲς
ἔτος 2003. Ὡς καταλληλότερος χρόνος πραγμα-
τοποίησης τῆς ἐπίσκεψης προτάθηκε ἀπὸ τὸν Σε-
βασμιώτατο ἡ περίοδος τῆς ἀνοιξης. Ὁ Μακαριώ-
τατος εὐχαρίστησε τὸν Σεβασμιώτατο, ἀποδεχό-
μενος τὴν πρόσκληση. Οἱ δὲ λεπτομέρειες ὡς πρὸς
τὸν ἀκριβὲς χρόνο καὶ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τῆς
ἐπίσκεψης ἀποφασίσθηκε νὰ καθορισθοῦν κατόπιν
κοινῆς συνεννόησης.

(18.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

**Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου
στὸ 6ο Γυμνάσιο Γαλασίου**

Τὸ 6ο Γυμνάσιο Γαλασίου ἐπισκέφθηκε σήμε-
ρα στὶς 10 τὸ πρωὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος,
κατόπιν πρόσκλησης ἐκπαιδευτικῶν καὶ μαθητῶν.

Μετὰ τὴν τελετὴ κοπῆς τῆς Πρωτοχρονιάτικης
Βασιλόπιττας ὁ Μακαριώτατος, ἀπευθυνόμενος
πρὸς τοὺς μαθητὲς, ἀναφέρθηκε στὶς παγίδες καὶ
τὶς «νάρκες» τῆς σύγχρονης κοινωνίας, τὶς ὁποῖες
θὰ κληθοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν στὸ δρόμο τῆς ζωῆς
ποὺ ἀνοίγεται μπροστά τους. «Ὁφείλουμε νὰ σᾶς
προφυλάξουμε, καθὼς αὐτὸς ὁ δρόμος εἶναι ναρ-
κοθετημένος» ἐπισήμανε χαρακτηριστικὰ ὁ Προ-
καθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, συμβουλεύ-
οντας τοὺς μαθητὲς νὰ ἀποκτήσουν τὰ κατάλληλα
πνευματικὰ ἐφόδια, προκειμένου νὰ μπορέσουν νὰ
ξεπεράσουν κάθε δυσκολία ποὺ θὰ συναντήσουν.
Τοὺς προέτρεψε μάλιστα νὰ γυρίσουν στὶς ἐλλη-
νορθόδοξες βάσεις ἀφοῦ, ὅπως τόνισε, «μόνον
ἔτσι θὰ κατορθώσουν νὰ διαδραματίσουν ἓναν ση-

μαντικό ρόλο στο μέλλον», προσθέτοντας πώς θα πρέπει να αισθάνονται ιδιαίτερα υπερήφανοι που είναι Έλληνες και Χριστιανοί. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο Μακαριώτατος στους δύο πυλώνες της ιστορίας μας, την Όρθοδοξία και τον Ελληνισμό, «που αποτελούν τον θεμέλιο λίθο του πολιτισμού μας και στοιχεία αδιαπραγμάτευτα».

Καταλήγοντας ο Μακαριώτατος, υπογράμμισε τον σπουδαίο ρόλο της Εκκλησίας μας στη διαφύλαξη της ταυτότητάς μας. Σημείωσε μάλιστα ότι σήμερα, εξαιτίας των διεθνών συνθηκών, ή συγκεκριμένη αποστολή είναι περισσότερο κρίσιμη παρά ποτέ. (21.1.2002)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

**Παρέμβαση του Μακαριωτάτου σε εκδήλωση
της Όμοσπονδίας Ελληνικών Σωματείων
Μείζονος Ν. Υόρκης**

Σημαντική ήταν η παρέμβαση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου κατά τη διάρκεια της λαμπρής εκδήλωσης που διοργάνωσε χθές το απόγευμα στο Μέγαρο Μουσικής η Όμοσπονδία Ελληνικών Σωματείων Μείζονος Ν. Υόρκης.

Ο Μακαριώτατος παρουσία του Προέδρου της Βουλής κ. Απ. Κακλαμάνη, του Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Ί. Μαγκριώτη, του Δημάρχου Αθηναίων κ. Δημ. Αβραμόπουλου, του Αμερικανού Πρέσβη στην Αθήνα κ. Τ. Μίλερ και εκπροσώπων του πολιτικού κόσμου της χώρας, καταδίκασε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο το έπαίσχυντο φαινόμενο της τρομοκρατίας, το οποίο, μετά το απάνθρωπο χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου, παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις παγκοσμίως.

Στη συνέχεια, εξήρε την αξία της ελληνικής κοινότητας στις Η.Π.Α. και χαρακτήρισε τους όμογενείς μας φυσική προέκταση του ελληνικού λαού, παραδείγματα δημιουργικότητας, εργατικότητας και τους καλύτερους πρεσβευτές και διακόνους των εθνικών μας συμφερόντων στο εξωτερικό.

Ακολούθως ο Μακαριώτατος αναγνώρισε τη σημαντική συμβολή των κυβερνήσεων και του λαού των Η.Π.Α. στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας μας μετά την τραγωδία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, φέρνοντας ως παράδειγμα το σχέδιο

Μάρσαλ. Τόνισε δε ότι είναι λανθασμένη ή εντύπωση που δίδεται πώς στην Ελλάδα επικρατεί αντιαμερικανικό πνεύμα. Κάτι τέτοιο δεν υφίσταται, συνέχισε ο Μακαριώτατος, αλλά υπάρχουν παράπονα σχετικά με τη στάση των Η.Π.Α. στην τραγωδία της Κύπρου, αλλά και τις επαναλαμβανόμενες προκλήσεις της γείτονος Τουρκίας προς τη χώρα μας.

Υπογράμμισε τέλος ότι τα θέματα αυτά ελπίζει και προσεύχεται να επιλυθούν σύντομα, με βάση πάντοτε τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου. (22.1.2002)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

**Έπίσκεψη του Προέδρου της Βουλής
της Σερβικής Δημοκρατίας της
Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στον Μακαριώτατο**

Τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστόδουλο επισκέφθηκε σήμερα στις 10.30 το πρωί ο Πρόεδρος της Βουλής της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης κ. Ντράγκαν Κάλινιτς, συνοδευόμενος από τον Υπουργό Όρυχειών και Ενέργειας της χώρας κ. Μπόσκο Λέμεζ.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, που διήρκεσε περίπου τριάντα λεπτά και έγινε σε ιδιαίτερα εγκάρδιο κλίμα, ο κ. Κάλινιτς εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του προς τον Μακαριώτατο προσωπικά και την Εκκλησία της Ελλάδος για τη σταθερή άρωγή και συμπαράστασή Της προς τον βοσνιακό σερβικό λαό και αναφέρθηκε στους ακατάλυτους δεσμούς Όρθόδοξης Πίστεως και Παράδοσης που τον ενώνουν με τον ελληνικό.

Ο Προκαθήμενος της Έλλαδικής Εκκλησίας επισήμανε στον κ. Κάλινιτς ότι ο ελληνικός λαός και η Εκκλησία του στάθηκαν στο πλευρό των Σερβοβοσνίων γιατί, όπως τόνισε, πιστεύουν στα αδιαπραγμάτευτα ιδανικά της δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Υπογράμμισε μάλιστα πώς οι δύο λαοί, στη διάρκεια της ιστορικής τους διαδρομής, έχουν κοινές οδυνηρές εμπειρίες που έχουν συσφίξει τους μεταξύ τους δεσμούς. Καταλήγοντας ο Μακαριώτατος εύχθηκε πλούσια την εύλογία του Θεού στον λαό της Σερβικής Δημοκρατίας Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, εξέφρασε δε τη βεβαιότητα ότι θα διατηρήσει

την πνευματική του αὐτοσυνειδησία καὶ τὴν ταυτότητά του, καθὼς, «οἱ λαοὶ ποὺ δοκιμάζονται στὸ χρόνο ἀναζητοῦν ἐρείσματα γιὰ νὰ στηριχθοῦν καὶ ἓνα ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη μας».

(24.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Πρότυπα τῶν νέων, οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς Ἱστορίας μας

«Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων», ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης (Ἰωάν. ι, 11) θέλοντας νὰ δείξει τὴ σχέση τοῦ ποιμένα, δηλαδὴ τοῦ κληρικοῦ μὲ τὸ ποιμνιό του, δηλαδὴ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Στὴ σχέση αὐτὴ ἀναφέρθηκε σήμερα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἐξιστορώντας τρεῖς ἀφηγήσεις ποὺ ἀφοροῦσαν τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου θεολόγου καὶ πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Ταυτόχρονα ὁ Μακαριώτατος προέτρεψε τοὺς νέους νὰ ἔχουν πρότυπα στὴ ζωὴ τους, μεγάλους ἄνδρες τῆς ἱστορίας μας, Ἀγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, ἥρωες τοῦ ἔθνους μας. Νὰ ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμά τους, ὥστε νὰ ὑπάρχει συνέχεια στὴν ἐνδοξη πορεία τοῦ λαοῦ.

«Ὅλοι οἱ πετυχημένοι ἡγέτες τῆς Ἐκκλησίας εἶχαν ἐπιδιώξει καὶ εἶχαν ἀποκαταστήσει ἄμεση σχέση καὶ ἐπικοινωνία μὲ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ συνέβαινε ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια, μέχρι καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἐνα τέτοιο παράδειγμα εἶναι καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος», εἶπε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπ' εὐκαιρία τῆς σημερινῆς ἐορτῆς τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ἱερῶν λειψάνων του. «Ἡ ζωὴ καὶ ἡ πορεία τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου –συμπλήρωσε– εἶναι πολὺ διδακτικὴ γιὰ ὅλους μας». Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος ἐξιστόρησε τρία χαρακτηριστικὰ περιστατικὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου προκειμένου νὰ ἀποδείξει τὸν τρόπο ποὺ ὁ μέγας αὐτὸς οἰκουμενικὸς διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας μας ἐνθρονίστηκε παντοπινὰ στὶς καρδιὲς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ πρώτη ἀφήγηση ἀφοροῦσε τὴν ὑπακοὴ καὶ τὸ σεβασμὸ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς πρὸς τὴ μητέρα του Ἀνθούσα, ἡ ὁποία τὸν παρακάλεσε νὰ παρατείνει μέχρι τὸ θάνατό της, τὴν ἐντονὴ ἐπιθυμία ποὺ εἶχε

ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος νὰ μεταβεῖ στὴν ἔρημο γιὰ νὰ μονάσει. Παρὰ λοιπὸν τὴν ἄσβεστη φλόγα ποὺ εἶχε στὴν ψυχὴ του ὑπάκουσε στὴν μητέρα του καὶ πῆγε στὴν ἔρημο μετὰ τὴν ἐκδημία της πρὸς τοὺς οὐρανοὺς. «Στὴν ἔρημο τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ συνομιλήσει μὲ τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἑαυτὸ του, νὰ διαβάσει πολλὰ βιβλία καὶ νὰ γίνεαι σοφὸς καὶ ὅταν ἀργότερα πολὺ ἀργότερα ἡ Ἐκκλησία τὸν ἀναζήτησε γιὰ νὰ τὸν ἀναδείξει διάκονο καὶ πρεσβύτερό της αὐτὸς ἂν καὶ δὲν ἤθελε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τὰ ἀξιώματα, ἔστω καὶ αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ἐν τούτοις ὑπήκουσε καὶ ἐγένετο πρεσβύτερος στὴν Ἀντιόχεια» εἶπε ὁ Μακαριώτατος. Ἡ ἀφήγηση αὐτὴ τοῦ Μακαριωτάτου δεῖχνει τὸ σεβασμὸ τοῦ Ἀγίου στοὺς γονεῖς καὶ στὴν Ἐκκλησία. Σεβασμὸς ποὺ διαπιστώνεται μέσα ἀπὸ τὴν ὑπακοὴ ποὺ φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναβάλλει ἢ καὶ νὰ καταργήσει προσωπικὲς ἐπιθυμίες καὶ φιλοδοξίες του γιὰ νὰ τηρήσει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ δεῦτερο περιστατικὸ ἀφορᾷ τὴν σχέση ποὺ ἀνέπτυξε ὡς πρεσβύτερος στὴν Ἀντιόχεια τοῦ ὑπηρετοῦσε μὲ τὸ ποιμνιό του καὶ στὸν ἄριστο χειρισμὸ πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ του, μιᾶς ὑπόθεσης διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων τῆς Ἀντιόχειας πρὸς τὸν τότε αὐτοκράτορα. Διαμαρτυρία ἐξ αἰτίας σκληρῶν φορολογικῶν μέτρων ποὺ κατέληξε σὲ πράξεις βιαιότητος κατὰ τοῦ αὐτοκράτορα. Ἐνῶ πρὶν τοῦ κινδύνου νὰ αἰματοκυλισθεῖ ἡ Ἀντιόχεια γιὰ τὴν προσβολὴ τοῦ αὐτοκράτορα (γκρέμισαν τοὺς ἀνδριάντες) ὁ λαοπρόβλητος Ἅγιος ἀναλαμβάνει σωτήριες πρωτοβουλίες. Ἀπὸ τὴ μιὰ παρηγορεῖ τὸ λαὸ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη προτρέπει τοὺς προύχοντες νὰ μεταβοῦν στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ νὰ δώσουν ἐξηγήσεις γιὰ νὰ ἀποτραπεῖ ὁ κίνδυνος. Οἱ κατευναστικοὶ ἀπὸ τὴ μιὰ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ παρηγορητικοὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πρὸς τὸ λαὸ τῆς Ἀντιόχειας λόγοι τοῦ μεγάλου πατρὸς οὐνέβαλαν στὴν ἀποκατάσταση τοῦ ἡρεμοῦ καὶ εἰρηνικοῦ κλίματος, τὸ ὁποῖο ἱκανοποίησε τὸν αὐτοκράτορα. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ συνέβαλε ὁ ἅγιος στὴν προστασία τοῦ λαοῦ. Τὰ μηνύματα τῆς ἀφήγησης αὐτῆς γιὰ τὴν ἐποχὴ μας πολλὰ. Μηνύματα ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὴν σχέση ποὺ πρέπει νὰ ἀναπτύσσει ὁ κάθε ποιμὴν τόσο μὲ τὴν σημερινὴ ἐξουσία ὅσο καὶ μὲ τὸν πιστὸ λαό.

Τὸ τρίτο περιστατικὸ ποὺ ἐξιστόρησε ἀναφέρε-

ται στην προσήλωση τοῦ Ἁγίου στην διατύπωση τῆς ἀληθείας. «Ὁ Χρυσόστομος ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἦταν Χρυσόστομος δὲν ὑπολόγισε κανέναν. Γι' αὐτὸ ἔλεγε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι πικρή. Μοιάζει μὲ τὸ δίκικο μαχαίρι σὲ κόβει καὶ σένα, κόβει καὶ αὐτοὺς στοὺς ὁποίους ἀπευθύνεσαι. Ἐσένα σὲ κόβει γιατί ὅλοι αὐτοὶ στρέφονται ἐναντίον σου. Αὐτοὺς τοὺς κόβει γιατί ἡ ἀλήθεια φέρνει στὴν ἐπιφάνεια τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων», ἐπεσήμανε ὁ Μακαριώτατος. «Ὁ Χρυσόστομος δὲν ὑπολόγισε τὸν ἑαυτὸ του ἐνώπιον τῆς ἀληθείας. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ τὰ ἔβαλε καὶ μὲ τὴν αὐτοκράτειρα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπὸ μιὰ κενοδοξία καὶ ματαιοδοξία, ἡ ὁποία ἤθελε νὰ προβάλλεται παντοῦ καὶ νὰ ἐπιδιώκει νὰ τὶς φτιάχνουν ἀνδριάντες καὶ ἀγάλματα, πράγμα τὸ ὁποῖο ὁ Χρυσόστομος δὲν μποροῦσε νὰ ἀνεχθεῖ, γιατί πίστευε ὅτι καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἦταν ἀνθρώποι», πρόσθεσε. Ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ τότε ἐξουσία νὰ τὸν ἐκδιώξει, «γιατί ὅσο αὐτὸς μιλοῦσε καὶ ὅσο αὐτὸς ἔλεγε τὰ στραβὰ τῆς ἐποχῆς του, τόσο οἱ μὲν ἔχοντες τὴν ἐξουσία ἐπεδίωκαν νὰ τοῦ σφραγίσουν τὸ στόμα. Ὁ λαὸς ὅμως τὸν ἐμεγάλυνε. Ὅσο μιλοῦσε τόσο ὁ κόσμος τὸν ἀγαποῦσε. Ἕνας μάλιστα ποὺ τὸν καταδίωκε, ἀφοῦ ἦταν ἐξαρτημένο πρόσωπο ἀπὸ τὴν ἐξουσία, ἦταν ὁ Εὐτρόπιος, μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα ὁ τότε πρωθυπουργός». Κάποτε ὅμως ὁ Εὐτρόπιος ἔπεσε στὴ δυσμένεια τοῦ αὐτοκράτορα καὶ καταδιώχθηκε. Προσπαθώντας νὰ ἀποφύγει τὴ σύλληψη κατέφυγε στὴν Ἁγία Τράπεζα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Τότε ὁ Χρυσόστομος βλέποντας τὴν κατάσταση τοῦ κυνηγημένου ἄρχοντα, μίλησε γιὰ τὴ ματαιότητα. Ἀπευθυνόμενος ὁ Χρυσόστομος στὸν Εὐτρόπιο τοῦ εἶπε: «Ποῦ εἶναι τῆς ὑπατείας ἡ περιβολή, ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ δόξα τὴν ὁποία εἶχες; Ποῦ εἶναι οἱ στρατοὶ καὶ οἱ ἀστυνομίες ποῦ σὲ περιέβαλαν; Ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ δύναμη τὴν ὁποία εἶχες; Ποῦ εἶναι ὅλη αὐτὴ ἡ κουστωδία, ἡ ὁποία πάντοτε σὲ συνόδευε; Μοιάζουν ὅλα αὐτὰ μὲ τὶς φοῦσκες ἀπὸ τὴ σαπουνάδα». Ὁ Χρυσόστομος, Ἀρχιεπίσκοπος τότε Κωνσταντινουπόλεως, δὲν τὸν παρέδωσε δειχνοντας τὴν μεγαλοθυμία του, ἀλλὰ στὴ συνέχεια καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος ἐξορίστηκε στὴν Ἀρμενία. Πέθανε ἐξόριστος καὶ ἐτάφη στὴν Ἀρμενία.

«Οἱ ἐποχὲς ἐκεῖνες μπορεῖ νὰ μὴν μοιάζουν μὲ

τὶς δικές μας. Ὅμως κάθε φορὰ ἔχουμε ἀνάγκη κάποιου νὰ στηριζόμεθα. Νὰ ἔχουμε κάποιους ἢ κάποιον ποὺ νὰ ἀποτελεῖ πρότυπο. Οἱ νέοι μας σήμερα ἀναζητοῦν πρότυπα. Ποῦ θὰ τὰ βροῦν; Στοὺς ποδοσφαιριστές; Ποῦ θὰ τὰ βροῦν; Σ' αὐτοὺς ποὺ παίρνουν τὰ ἑκατομμύρια; Θὰ τὰ βροῦν στὶς μεγάλες προσωπικότητες, στοὺς μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας, στοὺς ἥρωες τῆς πατρίδος. Ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ πρότυπα καὶ ἰδίως οἱ νέοι ἀνθρώποι. Αὐτὸ κάνει ἡ Ἐκκλησία προσφέροντας τοὺς Ἁγίους», κατέληξε ὁ Μακαριώτατος, εὐχόμενος ἐσωτερικὴ γαλήνη καὶ εἰρήνη σ' ὅλους.

(27.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς)

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Μακαριωτάτου τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Αὐριο Τετάρτη 30 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., ἡμέρα ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Προστατῶν καὶ Ἐφόρων τῆς Παιδείας τοῦ Γένους μας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος θὰ προστεῖ τῆς Θ. Λειτουργίας στὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸ Τριῶν Ἱεραρχῶν Πετραλῶνων.

Στὶς 12 τὸ μεσημέρι τῆς ἴδιας ἡμέρας θὰ παρατεῖ σὲ ἐορταστικὴ ἐκδήλωση ποὺ διοργανώνει τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, ἐνῶ στὶς 6.15 τὸ ἀπόγευμα θὰ ὁμιλήσει σὲ σχετικὴ ἐορταστικὴ ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν στὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Θεομήτορος (Ἑλ. Βενιζέλου 128, Ἡλιούπολη) μὲ θέμα «Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ Διδασκαλίας». Στὴν ἐκδήλωση, τὴν ὁποία θὰ πλαισιώσουν οἱ χορωδίες τῶν ὡς ἄνω Ἐκπαιδευτηρίων καὶ τοῦ 2ου Γυμνασίου Διαπολιτισμικῆς Ἐκπαίδευσης Ἑλληνικοῦ μὲ παραδοσιακὰ κάλαντα καὶ τραγούδια, θὰ ὁμιλήσουν ἐπίσης ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Αἰδεσιμολογιώτατος Οἰκονόμος π. Ἀντώνιος Καλλιγέρης, ὁ Πρόεδρος τῆς ΟΛΜΕ κ. Νίκος Τσούλιας καὶ ὁ Εἰδικὸς Γραμματέας Θεμάτων Σπουδῶν, Ἐπιμόρφωσης καὶ Καινοτομιῶν κ. Δημήτρης Παπαϊωάννου.

(29.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Επίσκεψη στὸν Μακαριώτατο τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ὁμάδας

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμε-
ρα στὴ 1 τὸ μεσημέρι στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο
τὰ 23 μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ὁμάδας ποὺ
θὰ συμμετάσχουν στὰ ἀθλήματα τῆς χιονοδρομίας
(καταβάσεις, δρόμοι ἀντοχῆς, δίαθλο καὶ χιονοσα-
νίδα) καὶ τῆς παγοδρομίας στοὺς 19ους Χειμερι-
νοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ Salt-Lake City τῶν
Η.Π.Α.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ χαιρετισμοῦ του, ὁ Μακα-
ριώτατος εὐχαρίστησε τὰ μέλη τῆς Ὁμάδας γιὰ τὴν
πρωτοβουλία ποὺ εἶχαν νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογία
τῆς Ἐκκλησίας πρὶν ἀναχωρήσουν γιὰ τὶς Η.Π.Α.
Τόνισε μάλιστα πὼς σημασία δὲν ἔχει τελικὰ τόσο
μία πιθανὴ διάκρισή τους στοὺς Χειμερινοὺς Ὀλυ-
μπιακοὺς Ἀγῶνες, ὅσο ἡ συμμετοχή τους καί, δι'
αὐτῆς, ἡ προβολὴ τῆς πατρίδας μας, στὴν ὁποία
γεννήθηκε τὸ Ὀλυμπιακὸ ἰδεῶδες. Ὁ Μακαριώτα-
τος ἐξῆρε «τὶς ἐργῶδεις προσπάθειες τῶν ἀθλητῶν
καὶ ἀθλητριῶν μας, ἰδίως δὲ ἐκείνων ποὺ ἀσχο-
λοῦνται μὲ τὰ Ὀλυμπιακὰ ἀθλήματα, οἱ ὁποῖοι μά-
λιστα βρίσκονται ἔξω καὶ πέρα ἀπὸ τὰ ἄσχημα κυ-
κλώματα ποὺ συνήθως λυμαίνονται τὸν χώρο τοῦ
ἀθλητισμοῦ». Καὶ κατέληξε: «Μὲ ὅλη μου τὴν καρ-
διά σὰς εὐλογῶ καὶ προσεύχομαι ὁ Θεὸς νὰ σὰς
βοηθήσει νὰ τιμῆσετε τὰ χρώματα τῆς πατρίδας μας
καὶ νὰ ἀνταμείψετε τὸν ἑαυτὸ σας γιὰ τοὺς κόπους
καὶ τὶς προσπάθειές σας».

Ἀπὸ τὴν πλευρά του, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ὀλυ-
μπιακῆς Ὁμάδας καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς
Ὁμοσπονδίας Χιονοδρομιῶν κ. Ἱ. Παντελίδης εὐχα-
ρίστησε τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὶς θερμὲς εὐχὲς καὶ
τὴν ἠθικὴ συμπαράστασή του καὶ τοῦ προσέφερε,
ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῆς ἀποστολῆς, μία ἀναμνη-
στικὴ πλακέτα καὶ ἓνα ἀναμνηστικὸ μετάλλιο τῶν
Χειμερινῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων.

(29.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἔναρξη τοῦ προγράμματος Ἐνοριακῆς Συμβουλευτικῆς Ἱατρικῆς

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ

Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος κήρυξε χθὲς
στὶς 6.30 τὸ ἀπόγευμα, ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγ. Δη-
μητρίου τοῦ ὁμώνυμου Δήμου, τὴν ἔναρξη τοῦ προ-
γράμματος κοινωνικῆς προσφορᾶς μὲ τὴν ἐπωνυ-
μία «Ἐνοριακὴ Συμβουλευτικὴ Ἱατρικὴ».

Τὸ νέο ποιμαντικὸ πρόγραμμα, ποὺ ἀναπτύσ-
σεται στὸ πλαίσιο τῶν δραστηριοτήτων τῆς Διεύ-
θυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱερᾶς
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, θὰ ἐφαρμόζεται πιλοτικά
ἕως τὰ τέλη Μαρτίου ἐ.ἔ., ἔχοντας ὡς στόχο τὴν
πληρέστερη ἐνημέρωση τῶν ἐνοριτῶν γιὰ γενικά
ιατρικὰ θέματα καὶ ἰδιαίτερα γιὰ σύγχρονα γυναικο-
λογικὰ προβλήματα. Κατὰ τὴν περίοδο ὑλοποίησής
του, θὰ προσφέρεται ἡ δυνατότητα στοὺς ἐνορί-
τες νὰ συναντῶνται ἰδιαίτερως μὲ ἐξειδικευμένο ἱα-
τρικὸ ἐπιτελεῖο, εἴτε γιὰ νὰ ἐξετάζονται, εἴτε γιὰ
νὰ ζητοῦν τὶς συμβουλές του, σὲ εἰδικὰ διαμορφω-
μένους χώρους τῶν Πνευματικῶν Κέντρων τῶν
Ἐνοριῶν. Τὸν ὅλο συντονισμὸ τῆς προσπάθειας
ἔχει ἀναλάβει ὁ Διευθυντὴς τῆς Γυναικολογικῆς
Κλινικῆς τοῦ Γενικοῦ Κρατικοῦ Νοσοκομείου
Ἀθηνῶν, Δρ. Παναγιώτης Παῖσιος, ὁ ὁποῖος μαζί
μὲ τοὺς συνεργάτες του, ἀλλὰ καὶ ἄλλους διακε-
κριμένους καὶ ἔμπειρους ἱατροὺς διαφόρων εἰδικο-
τήτων, προσφέρει ἐθελοντικῶς τὶς ἐπιστημονικὲς
ὕπηρεσις του.

Κατὰ τὴν τελετὴ ἔναρξης τοῦ ὡς ἄνω προ-
γράμματος, ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε πὼς ἡ συ-
γκεκριμένη πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπο-
τελεῖ μία ἀκόμη προσπάθειά Της «νὰ ἔλθει ὡς ἀλη-
θινὴ Μητέρα κοντὰ στὸ λαὸ Της μέσα ἀπὸ νέους
δρόμους», ἀφοῦ, ὅπως ἀνέφερε, «ἡ Ἐκκλησία, ὡς
πνευματικὸς ὁργανισμὸς, δὲν ἀσπάζεται τὸν μο-
νοφυσισμὸ, ἀλλὰ ἀντιμετωπίζει τὸν ἄνθρωπο μὲ
τὴν δισυπόστατη φύση του, ὅπου ψυχὴ καὶ σῶμα,
πνεῦμα καὶ ὕλη, συμπορεύονται καὶ συνεργάζονται
γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ πάσχει ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ δει-
νοπαθεῖ ἀπὸ τὶς ἀσθένειες». Ὁ Προκαθήμενος τῆς
Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας τόνισε ὅτι τὸ πρόγραμμα φι-
λοδοξεῖ, μέσω τῶν ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων καὶ τοῦ
ἐποικοδομητικοῦ διαλόγου ἱατρῶν καὶ ἐνοριτῶν, νὰ
συμβάλει, μεταξύ ἄλλων, στὴν κατὰ τὸ δυνατόν κα-
τάρτιση τῶν ἐνοριτῶν σὲ ἱατρικὰ θέματα, ὥστε
αὐτοὶ νὰ μποροῦν νὰ λειτουργοῦν τόσο ὡς ἄμεσοι
βοηθοί, σὲ μία ἐπείγουσα ἀνάγκη συνανθρώπου
μας, ὅσο καὶ ὡς πρόσωπα ποὺ θὰ διαδίδουν τὴν

ιδέα της προληπτικής ιατρικής στο άμεσο ή ευρύτερο περιβάλλον τους, αλλά και να συμφιλώσκει ιατρούς και ασθενείς σε προσωπικό επίπεδο με σεβασμό πάντοτε της αρχής του άπορρήτου.

Το πρόγραμμα «Ἐνοριακή Συμβουλευτική Ἱατρική» θὰ συνεχισθεῖ στὶς Ἐνορίες Ἀγ. Νικολάου Χαλανδρίου (11/2), Ἀγ. Παρασκευῆς Ἡλιουπόλεως (27/2), Ἀγ. Σπυρίδωνος Σταδίου (6/3), Ἀγ. Αἰκατερίνης Πετραλώνων (11/3), Προφ. Ἡλία Ἀγ. Παρασκευῆς (20/3) καὶ Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἀχαρνῶν (27/3) τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς Περιφέρειας.

(29.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐκδήλωση τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν

Μὲ μεγάλη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε χθὲς τὸ ἀπόγευμα στὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Θεομήτορος στὴν Ἡλιούπολη ἑορταστικὴ ἐκδήλωση ποὺ διοργάνωσε τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Προστατῶν καὶ Ἐφόρων τῆς Παιδείας τοῦ Γένους μας. Στὴν ἐκδήλωση, ποὺ ἦταν ἀφιερωμένη στὴ διαπολιτισμικὴ ἐκπαίδευση καὶ ἀγωγή, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ Διδασκαλίας».

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του, ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε ὅτι ὁ ὅρος «διαπολιτισμικὴ ἀγωγή» δὲ σημαίνει ἀπόλυτη καὶ ἄκριτη ἀποδοχὴ κάθε ἰδιαιτερότητας, οὔτε βέβαια καὶ ἀδικαιολόγητη ἀπόρριψή της. Ὅπως τόνισε, «ἀγωγή σημαίνει καλλιέργεια καὶ μετάβαση σὲ ἓνα ἀνώτερο ἐπίπεδο». Ἀναφερόμενος ἐξάλλου στὴν ἐννοία τῆς Παράδοσης, ὑπογράμμισε ὅτι δὲν συνιστᾷ ἐμμονὴ στὸ παρελθόν, ἀλλὰ διδασχὴ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων τῆς ἀνθρώπινης δημιουργίας μὲ τὸ βλέμμα στραμμένο στὸ μέλλον. «Ἐάν μείνουμε προσηλωμένοι σὲ ἓναν ὀρισμὸ τῆς πολυπολιτισμικῆς ἀγωγῆς ποὺ βασίζεται στὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου», ὑπογράμμισε ὁ Μακαριώτατος, «θὰ ὀδηγηθοῦμε σὲ μιά ψευδαίσθηση τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἄλλου». Καὶ συνέχισε: «Τὸ

χρὲος στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἀνταποκριθεῖ ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή συνίσταται στὴν ἀπόδοση πρὸς κάθε μαθητὴ τῆς ἀξιοπρέπειας ποὺ δικαιούται, χωρὶς αὐτὸς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὴ διεκδικήσει, στὸ νὰ ἔχει τὴν αἴσθηση ὅτι εἶναι ἓνας ἄνθρωπος ξένος, ἀλλὰ ὄχι ἀποξενωμένος, ὄχι ἀπορριπτόμενος ἀπὸ τὴν κοινωνία μας». Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε ἰδιαίτερα στὸ ρόλο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως στὴ διαμόρφωση τῆς διαπολιτισμικῆς ἀγωγῆς ὑποστηρίζοντας ὅτι «ἡ προσωποκεντρικὴ Θεολογικὴ Διδασκαλία τῆς Πίστεως μᾶς ὁδήγησε στὸν πλήρη σεβασμὸ τοῦ ἄλλου, στὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν προσωπικὴ ἰδιαιτερότητά του». Ἐπιπλέον ἐξήρε τὴ σημασία τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς, ποὺ «ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία τὴν ὥρα ποὺ διδάσκει, δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ ἐπιβάλει τὴν ἐλληνικότητά της». Καταλήγοντας ὁ Μακαριώτατος ἐπανέλαβε τὴν εὐχὴ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ἀσκεῖται τὸ λειτουργημὰ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, ἐνῶ ὑπογράμμισε ὅτι «ἡ ἀναγνώριση τοῦ ρόλου τῆς ἰδιοπροσωπίας προϋποθέτει καὶ συνεπάγεται τὴν ἀναγνώριση καὶ τὴν ἀπόδοση τιμῆς στὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἄλλου ἔθνους».

Στὴν ἐκδήλωση μίλησαν ἀκόμη ὁ Πρόεδρος τῆς Ο.Λ.Μ.Ε. κ. Νίκος Τσούλιας μὲ θέμα «Ζῶ στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ δὲ μιλῶ ἐλληνικά. Πόσο βιώνουμε τὴν πραγματικότητα αὐτὴ στὰ σχολεῖα τῆς χώρας μας;» καὶ ὁ Εἰδικὸς Γραμματέας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων σὲ θέματα Σπουδῶν, Ἐπιμόρφωσης καὶ Καινοτομιῶν κ. Δημήτρης Παπαϊωάννου μὲ θέμα «Σκέψεις καὶ προτάσεις γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν νέων ὀριζόντων ποὺ ἀνοίγει ἡ ἀνάγκη γιὰ διαπολιτισμικὴ ἐκπαίδευση».

(31.1.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῆς μητέρας στὴν ἐνορία Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἡλιουπόλεως

Τὴν προσεχὴ Κυριακὴ 3 Φεβρουαρίου ἐ.ε. καὶ ὥρα 5.30 τὸ ἀπόγευμα ἡ Ἐνορία τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἡλιουπόλεως (Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης 10) διοργανώνει στὴν αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῆς Μη-

τέρας, πού, σύμφωνα μέ τή θρησκευτική μας παράδοση, τιμᾶται τήν ἡμέρα τῆς Ὑπαπαντῆς (2 Φεβρουαρίου).

Κατά τή διάρκεια τῆς ἐκδήλωσης, πού θά πλαισωθεί ἀπό τή χορωδία «Ἠχοχρωμάτων» τοῦ Κέντρου Στήριξης Οἰκογένειας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, θά ἐπισημανθεῖ ἡ ὑψηλή ἀποστολή τῆς μητέρας στό σύγχρονο κόσμο, ἐνῶ θά τιμηθοῦν οἱ πολύτεκνες οἰκογένειες τῆς Ἑνορίας.

(1.2.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπείγουσα ἀνάγκη ἡ ἀνανέωση τοῦ ἱεροῦ Κλήρου

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς χειροτονίας δύο νέων κληρικῶν, τοῦ π. Βασιλείου Χαβάτζα, πού εἰσηλθε στόν δεύτερο βαθμὸ ἱερωσύνης καί τοῦ Ἱερωνύμου Κυριαζῆ, πού εἰσηλθε στόν πρῶτο βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος ἀναφέρθηκε στήν ἐπιτακτική καί «ἐπείγουσα», ὅπως χαρακτηριστικά εἶπε, ἀνάγκη ἀνανέωσης τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καί ταυτόχρονα ἐπεσήμανε τὸ πόσο σημαντικό εἶναι σήμερα γιὰ τήν παρακμάζουσα κοινωνία τὸ σωτηριῶδες καί λυτρωτικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας πού τελεῖται μέσω τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου. Μὲ πατρικὲς νοουθεσίες καί παραινήσεις ἐπίσης συμβούλευσε τοὺς νέους κληρικούς νὰ βαδίζουν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν Πατέρων καί νὰ ἀκολουθοῦν στήν πορεία τους τὸ παράδειγμά τους, προσφέροντας μέ τὸν τρόπο αὐτὸ χρηστὲς ἐλπίδες γιὰ ἀναστροφή τῆς ἀπογοητευτικῆς εἰκόνας πού παρουσιάζει ἡ σύγχρονη ἐλληνικὴ κοινωνία.

Ἡ ἐμφανὲς ἀγωνία τοῦ Μακαριωτάτου διαπιστώθηκε καί ἀπὸ τὴν ἐκτενὴ ἀναφορά του στὰ κοινωνικὰ προβλήματα πού ταλανίζουν τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο ἀλλὰ καί ἀπὸ τὸ σαφὲ προσανατολισμὸ του πρὸς τὴ θεραπεία αὐτῶν τῶν προβλημάτων μέσω τῆς ἐπιστράτευσης ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ τονισμὸς ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου τῶν μεθόδων θεραπείας τῶν κοινωνικῶν νοσημάτων ἐκδηλώνει μέ τὸν πλέον κατηγορηματικὸ τρόπο τὴ σαφὴ διάθεση καί ἐπιθυμία τῆς Ἐκκλησίας νὰ πρωταγωνιστήσῃ στήν προσπάθεια ἰασης τῶν συμπτωμάτων πού παρουσιάζει ἡ σύγχρονη κοινωνία καί νὰ ἐγκαταλείψῃ τακτικὲς τοῦ παρελθόντος πού

τήν ἤθελαν σὲ ρόλο ἀπλοῦ παρατηρητῆ. Μέσα στὸ πλαίσιο αὐτὸ τοποθετεῖται καί ἡ ὑπενθύμιση τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου καί τῶν ὁραμάτων τοῦ «παραξηγμένου», ὅπως ἐπεσήμανε ὁ Μακαριώτατος, μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερωνύμου, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ νέου διακόνου Ἰωάννη Κυριαζῆ, πού ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἱερώνυμος.

«Στηρίζουμε ἐλπίδες στοὺς νέους κληρικούς, στηρίζουμε ἐλπίδες καί προσδοκίες χρηστὲς ὅτι θὰ θελήσουν νὰ ἀκολουθήσουν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν Πατέρων καί νὰ φέρουν τὸ μήνυμα τῆς ἐλπίδας καί τῆς χαρᾶς στὰ ἄνθρωπινα περιβάλλοντα, στοὺς ἄνθρωπους τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὅποιοι μπορεῖ ἐξ ἀδυναμίας νὰ πίπτουν στοὺς πειρασμοὺς ἀλλὰ πάντα ἀναζητοῦν τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνόρθωσης, τῆς σωτηρίας, τῆς μετανοίας καί τῆς λυτρώσεως. Γι' αὐτὸ τὸ ἔργο μας εἶναι μοναδικό. Γι' αὐτὸ καί πιστεύω ὅτι ἡ ἀνανέωση τοῦ κλήρου πού θὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν παλαιότερων εἶναι πραγματικὰ ἀνάγκη ἱστορικὴ καί ἐπείγουσα» εἶπε χαρακτηριστικά ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

«Ζοῦμε εἰς μίαν ἐποχὴ –συμπλήρωσε– κατὰ τὴν ὁποία ὁλόκληρη ἡ κοινωνία μας τείνει νὰ καταστραφεῖ. Ὁδηγεῖται στήν καταστροφή μέ ὅλα αὐτὰ τὰ συμπτώματα τῆς κατὰπτωσης καί τῆς παρακμῆς, τὰ ὁποία ζοῦμε ἰδίως κατὰ τίς ἡμέρες αὐτές, ὅπου ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου συνθελῆται ἀπὸ τὸ ἄγχος καί τὴν ἀγωνία καί ἀπὸ τὴν ἐρώτηση ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ τόπος; Ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἀξία τὰ ἐρωτήματα αὐτά. Ἀξία ἔχει ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος μέ τὴν ὁποία μποροῦμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴ σαπίλα τῆς κοινωνίας καί νὰ δώσουμε μιὰ μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπὸ τὴν ἰδική μας παρακαταθήκη».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος τόνισε τὸ σπουδαῖο καί μοναδικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας πού ἀποβλέπει στὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. «Ἡ Ἐκκλησία –εἶπε– διδάσκουσα τὴν ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου ἀποβλέπει στὸ νὰ δημιουργήσῃ χρηστὲς καρδιές, στὸ νὰ δημιουργήσῃ ἀκεραίους ἀνθρώπους, ἀνθρώπους πού θὰ ἀνθίστανται στοὺς πειρασμοὺς τῆς κοινωνίας. Ἀνθρώπους πού θὰ δύνανται νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς τρεῖς μεγάλους πειρασμοὺς, τὸ χρῆμα, τὴ δόξα καί τὴν ἡδονή. Αὐτὰ τὰ τρία εἶναι πού παρασύρουν κυρίως τοὺς ἀνθρώπους στήν ἁμαρτία. Αὐτὰ τὰ τρία εἶναι τὰ ὁποία χάριν ἢ ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων οἱ κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων διολισθαίνουν πρὸς καταστάσεις οἱ ὁποῖες προκαλοῦν

τὴν ἀπογοήτευση στὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Ἐκκλησία ὁμως ἐργάζεται θετικά. Δὲν ἔχει τόση μεγάλη σημασία στὸ νὰ κάνει κάποιος τὶς διαπιστώσεις ὅση σημασία ἔχει στὸ νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν θεραπεία τῶν ἀσθενειῶν. Αὐτὴ τὴ θεραπεία μόνο ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὲ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου μπορεῖ νὰ ἐπιφέρει στὸ βασανισμένο καὶ τυραννισμένο σῶμα τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας».

Λαμβάνοντας ἀφορμὴ μάλιστα ἀπὸ τὰ τελευταῖα κρούσματα Σατανισμοῦ στὴν Γερμανία, ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε τὸ πόσο σημαντικὴ εἶναι γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ἡ ἐπιστροφή στὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν Ἕλληνα ἡ ἐπιστροφή στὶς Ἑλληνορθόδοξες παραδόσεις. «Στὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας, τὸ ὁποῖο λυμαινόνται οἱ δαιμονικὲς καὶ σατανικὲς δυνάμεις καὶ ἀπὸ τὶς ὁποῖες μόνο οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ μποροῦν νὰ διεκφυγούν. Γι' αὐτὸ καὶ βλέπετε οἱ πολλοί, οἱ περισσότεροι πίπτουν μέσα στὶς παγίδες τοῦ Σατανᾶ μ' ἀποτέλεσμα νὰ παρατηρεῖται αὐτὴ ἡ εἰκόνα στὴν σύγχρονη ἐλληνικὴ κοινωνία. Μιὰ εἰκόνα ποὺ δὲν ἐκφράζει οὔτε τὴν ἱστορία μας οὔτε τὴν παράδοσή μας. Μιὰ εἰκόνα ἡ ὁποία οὐσιαστικῶς ἀλλοτριώνει τὸ φρόνημά μας καὶ ἡ ὁποία ὁδηγεῖ πραγματικὰ εἰς τὸν ξεπεσμό, τὴν παρακμὴ καὶ τὸν ἀφανισμό». Ὑπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ ὑποστήριξε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος «τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ἐπομένως κατὰ αὐτὲς ἰδιαίτερα τὶς στιγμὲς γίνεται πολὺ σημαντικὸ καὶ πολὺτιμο, ἀναντικατάστατο θὰ ἔλεγα μπροστὰ στὸ χαλασμό ποὺ μαίνεται δίπλα μας καὶ μέσα μας. Αὐτὸ τὸ ἔργο εἶναι ποὺ μπορεῖ νὰ σώσει τοὺς ἀνθρώπους σήμερα καὶ νὰ κτυπήσει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ νὰ ἀναρριπίσει μέσα στὶς καρδιές τὴν αὔρα καὶ τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μοναδικὸ ἀντίδοτο στὴ νοσηρότητα ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν σημερινὴ κοινωνία».

Ἀναφερόμενος στὸν προκάτοχό του Ἀρχιεπίσκοπο Ἱερώνυμο, ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι «ὑπῆρξε μιὰ σπάνια καὶ ἐκλεκτὴ ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότητα. Δυστυχῶς ὁμως ἔζησε σὲ δύσκολα χρόνια τὰ ὁποῖα ἀδίκησαν τὴν Ἀρχιεπισκοπία του καὶ δὲν ἄφησαν νὰ φανεῖ ἀκριβῶς ὁ θησαυρὸς ὁ μέγας τὸν ὁποῖο ἔκρυβε μέσα του». Ὑπηρετώντας, ὅπως εἶπε, ὡς ἱερέας δίπλα του διαπίστωσε τὴν σεμνότητα, τὸ ἥθος, τὶς ἐμπνεύσεις καὶ τοὺς ὁραμα-

τισμούς του «γιὰ μιὰ Ἐκκλησία, τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ λόγο εὐπρόσιτο καὶ εὐπροσέγγιστο γιὰ τὰ ἀνθρώπινα αὐτιά καὶ τὶς ἀνθρώπινες καρδιές». (3.2.2002)

(Ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Θεοτόκου Ν. Φιλοθέης)

Συγχαρητήρια τοῦ Μακαριωτάτου σὲ ὑπάλληλο τοῦ Δήμου Κερατσινίου

Τὰ θερμὰ τοῦ συγχαρητήρια καὶ τοὺς ἐπαίνους τοῦ ἐξέφρασε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος στὸν ὑπάλληλο τοῦ Δήμου Κερατσινίου κ. Ἐμμανουὴλ Χρυσάκη γιὰ τὴ «γενναία πράξη του» νὰ παραδώσει στὸ Ἀστυνομικὸ Τμήμα τῆς περιοχῆς του τσάντα ποὺ βρῆκε, ἡ ὁποία περιεῖχε ἓνα ἑκατομμύριο δραχμὲς καὶ τέσσερα βιβλιάρια τραπεζικῶν καταθέσεων.

Σὲ ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς τὸν κ. Χρυσάκη ὁ Μακαριώτατος ἔκανε λόγο γιὰ «τίμια καὶ εὐγενὴ χειρονομία» καὶ ἐξέφρασε τὴ βεβαιότητά του ὅτι «τὸ ἐλπιδοφόρο γιὰ τὴν κοινωνία μας αὐτὸ γεγονὸς θὰ βρεῖ καὶ ἄλλους μιμητές». Ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι μὲ τὴν πράξη του ὁ κ. Χρυσάκης ἔδωσε «μέγιστο παιδαγωγικὸ μάθημα καὶ στὰ δύο ἀνήλικα παιδιὰ του, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ αἰσθάνονται ὑπερήφανα γιὰ τὸν πατέρα τους καὶ γιὰ ὅσα κάνει γιὰ τὸ καλῶς νοούμενο συμφέρον τῆς πατρίδας μας». Τοῦ εὐχήθηκε δὲ «ὁ καλὸς Θεὸς νὰ τὸν εὐλογεῖ καὶ νὰ τοῦ χαρίζει πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ὑγεία καὶ κάθε καλὸ καὶ εὐτυχία».

(6.2.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Επίσκεψη Αὐστραλῶν φοιτητῶν ἐλληνικῆς καταγωγῆς στὸν Μακαριώτατο

Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο ἐπισκέφθηκαν σήμερα στὶς 12 τὸ μεσημέρι στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο ἑνδεκα Αὐστραλοὶ φοιτητὲς ἐλληνικῆς καταγωγῆς, ποὺ βρίσκονται γιὰ ἑξὶ ἐβδομάδες στὴ χώρα μας προσκεκλημένοι τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν στὸ πλαίσιο εἰδικοῦ προγράμματος συνεργασίας του μὲ διάφορα Πανεπιστήμια τῆς Αὐστραλίας (Sydney, Melbourne,

New South Wales, Macquarie κ.ά.), στα όποια διδάσκονται οι ελληνικές σπουδές. Τους φοιτητές συνόδευε ο έπιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος, Γενικός Γραμματέας του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Καθηγητὴς στὸν Τομέα Γλωσσολογίας κ. Π. Κοντός.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς φοιτητές, ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε τὰ ἰδανικά καὶ τὶς ἀξίες ποὺ πρέπει νὰ διαθέτουν οἱ νέοι ἄνθρωποι στὶς ἡμέρες μας, σημειώνοντας τὴν ἔντονη κρίση ποὺ διέρχεται ὁ σύγχρονος πολιτισμός, καθὼς ἀποδίδεται μεγάλη σημασία στὸ ὕλικό καὶ ὄχι στὸ πνευματικό μέρος του. «Ζοῦμε σὲ μιὰ κοινωνία», τόνισε χαρακτηριστικά, «στὸ πλαίσιο τῆς ὁποίας τὰ ὕλικά ἀγαθὰ εἶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς συγκινοῦν καὶ αὐτὰ ποὺ θέλουμε νὰ κατακτήσουμε. Δὲν ἀκολουθοῦμε ἓνα ἐπάγγελμα ἐπειδὴ τὸ ἀγαποῦμε καὶ δὲν ἔχουμε τὴ διάθεση νὰ προσφέρουμε στὸν συνάνθρωπό μας. Πρέπει ὁμως νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι χωρὶς ἐσωτερικὴ καλλιέργεια καὶ πνευματικότητα, χωρὶς ἀλληλεγγύη καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, οὔτε τοὺς ἑαυτοὺς μας πραγματικά βοηθοῦμε, οὔτε τὴν κοινωνία προσφέρουμε».

Ἐπιπρόσθετα ὁ Μακαριώτατος ἐπισήμανε ὅτι ὡς λαὸ μᾶς χαρακτηρίζει τὸ φιλότιμο γιατί, ὅπως εἶπε, «εἴμαστε ἄνθρωποι μὲ αἰσθήματα καὶ ἀρετές, ἄνθρωποι ποὺ ἀγαπᾶμε τὸν συνάνθρωπό μας».

(11.2.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἡ ἀγωνία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου γιά τὴ μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν

Τὴν ἀγωνία του, τὸν πόνο του καὶ τὸν προβληματισμό του γιά τὴ μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν ποὺ ταλαιπωρεῖ κυρίως τοὺς νέους μετέφερε σήμερα στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸν ἄμβωνα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτη Ἡλία Παγκρατίου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Ἀγωνία γιά τὸ μέλλον τῆς νεολαίας καὶ τῆς πατρίδος. Πόνος γιά τὴν ἀπώλεια χιλιάδων νέων ψυχῶν. Καὶ προβληματισμός γιά τὸ γεγονός ὅτι βάλλονται σήμερα θεσμοί, ὅπως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς οἰκογένειας ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀμυνα, δηλαδή νὰ προστατεύσουν καὶ νὰ θωρακίσουν τοὺς νέους ἀπὸ τὸν αὐξανόμενο κίνδυνο τῶν ναρκω-

τικῶν. Μέσα στὸ πλαίσιο αὐτὸ ὁ Μακαριώτατος ἀνακοίνωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν πρόκειται νὰ μείνει ἀδρανὴς καὶ ἀδιάφορη ἐνώπιον τοῦ κινδύνου ποὺ ἀπειλεῖ τοὺς νέους καὶ τὴν πατρίδα μας. Ἀντιθέτως ἔχει ἀποφασίσει νὰ διατυπώσει τὴν ἀντίδρασή της ἐμπράκτως ἰδρύοντας σὲ πρώτη φάση τέσσερις πιλοτικούς συμβουλευτικούς σταθμούς πρωτογενοῦς καὶ δευτερογενοῦς πρόληψης κατὰ τῶν ναρκωτικῶν. Σταθμοὶ ποὺ θὰ στελεχωθοῦν ἀπὸ ἐπιστήμονες καὶ εἰδικὰ καταρτισμένους κληρικούς καὶ θὰ πολεμοῦν συστηματικά καὶ σ' ὅλες τὶς βαθμίδες τὴν μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν.

Ὁ Μακαριώτατος θέλησε νὰ κηρύξει τὴν ἐκστρατεία τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς μάστιγας τῶν ναρκωτικῶν λαμβάνοντας ἀφορμὴ καὶ ἀπὸ τὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Χαναναίας, ποὺ πῆγε τὸν ἀσθενὴ υἱὸ της στὸν Χριστὸ γιά νὰ τὸν θεραπεύσει. Ὅπως ἐπεσήμανε «τὸ ζήτημα σήμερα τῶν ναρκωτικῶν εἶναι τόσο ὀξύ, εἶναι τόσο μεγάλο, τόσο ἐπικίνδυνο, τόσο θλιβερό θὰ ἔλεγε κανεὶς γιά τὴν πορεία τῆς κοινωνίας μας ὀλόκληρης. Γιατί ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ τὶς στατιστικές, τὰ ναρκωτικά ἔχουν κυριαρχήσει μέσα στὴν κοινωνία μας καὶ ἀκόμα καὶ παιδιὰ ποὺ πηγαίνουν στὸ Γυμνάσιο ὁμολογοῦν πὼς ἔχουν δοκιμάσει ναρκωτικά. Μοῦ δίνουν τὴν ἐντύπωση τὰ ναρκωτικά ὅτι εἶναι μιὰ φωτιά ποὺ κάποτε ἀναψε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ τώρα ἀπειλεῖ νὰ κατακάψει ὀλόκληρη τὴν κοινωνία. Καὶ ἀπειλεῖ καὶ αὐτὴ ἀκόμη τὴ ζωτικότητα καὶ τὴ διαύγεια τῆς φυλῆς καὶ τοῦ ἔθνους μας. Γιατί ἡ σημερινὴ νεολαία θὰ εἶναι ἡ αὐριανὴ ἡγεσία αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἔχουμε λοιπὸν ὅλοι ὑποχρέωση αὐτὴ τὴν πυρκαγιά νὰ τὴ σβήσουμε καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ὁποία δὲν ἔχουν μπεῖ ἀκόμη σ' αὐτὴ τὴν πυρκαγιά νὰ τὰ προφυλάξουμε. Καὶ αὐτὰ ποὺ ἤδη ἔχουν καεῖ μὲ πολλὴ ἀγάπη νὰ τὰ προσεγγίσουμε προκειμένου νὰ τοὺς δείξουμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Καὶ αὐτὸ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἀρμόδιοι μᾶς λέγουν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπιστροφή σ' αὐτὸ τὸ μονόδρομο τοῦ ὀλέθρου καὶ τῆς καταστροφῆς».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος μὲ τόλμη καὶ παρησία ἀναφέρθηκε στὶς πραγματικὲς αἰτίες ποὺ ἐνισχύουν τὴ διάδοση τῶν ναρκωτικῶν στοὺς νέους. «Τὸ πρόβλημα τῶν ναρκωτικῶν —εἶπε— εἶναι πολυσήμαντο καὶ πολὺ παραγοντικό, μὲ τὴν ἐννοια ὅτι πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ παράγοντες ποὺ ἀποτελοῦν

τις γενεσιουργές αιτίες του... Τις μελετούμε κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μπορούμε να αναχαιτίσουμε αυτό τον κίνδυνο. Ἀναρωτιούνται οἱ ἄρμόδιοι ἀπαντώντας στο ἑρώτημα γιατί τὰ παιδιά πηγαίνουν στὰ ναρκωτικά σὲ μιὰ κοινωνία τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς κατανάλωσης, ὅπως εἶναι ἡ δική μας. Καὶ ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι μονοσήμαντη. Εἶναι πολλοὶ οἱ λόγοι ποὺ τὰ παιδιά μας καταφεύγουν στὰ ναρκωτικά. Ἄλλοι λένε ὅτι εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ παιδιά μας εἶναι ἀνέτομα ἀπὸ τὴν κοινωνία καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν οἰκογένεια, νὰ μποῦν μέσα στὴ ζωὴ καὶ νὰ παλέψουν γιὰ τὴν ἐπιτυχία τους. Γι' αὐτὸ καὶ μπροστὰ στὴν πρώτη ἀποτυχία παραδίδουν τὰ ὄπλα καὶ σηκώνουν τὰ χέρια ψηλά. Προτιμοῦν τοὺς ψεύτικους παραδείσους ἀπὸ τὴ ρεαλιστικὴ πραγματικότητα τῆς ζωῆς. Ἄλλοι λέγουν πὼς τὰ παιδιά καταφεύγουν στὰ ναρκωτικά γιὰ λόγους μιμητισμοῦ ἄλλων παιδιῶν. Ἄλλοι λέγουν πὼς πηγαίνουν στὰ ναρκωτικά γιατί δὲν βρίσκουν στὴν οἰκογένεια ἐκεῖνο ποὺ στὴ συνέχεια ἀναζητοῦν μέσα στοὺς ψεύτικους κόσμους τῶν ναρκωτικῶν». Ὁ Μακαριώτατος τόνισε «πὼς αὐτὸ εἶναι μιὰ μεγάλη ἀλήθεια δηλαδὴ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ οἰκογένειες κινδυνεύουν νὰ παύσουν νὰ εἶναι τὰ ἄσυλα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θελπωρῆς καὶ τείνουν νὰ μετατραποῦν σὲ πανδοχεῖα ὕπνου καὶ φαγητοῦ, ὅπου ὁ καθένας ἀπὸ τὰ μέλη δὲν ἐπικοινωνοῦν...». Μιὰ βασικὴ αἰτία ἀκόμη, ὑπογράμμισε, εἶναι τὸ ὅτι «πολλὰ παιδιά δὲν ἔχουν νόημα γιὰ τὴ ζωὴ, δὲν ἔχουν τίποτε ποὺ νὰ τοὺς προσελκύει ὄχι ἀπλῶς νὰ ζήσουν ἀλλὰ καὶ νὰ δημιουργήσουν σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Καὶ ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ δώσει νόημα στὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν; Εἶναι πρωτίστως ἡ οἰκογένεια, μετὰ ἡ Ἐκκλησία, μετὰ εἶναι ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ σχολεῖα μας ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ διδάσκουν στὰ παιδιά τὶς ἀξίες τοῦ πνεύματος αὐτῆς οἱ ὁποῖες ζωογόνησαν αὐτὸν τὸν τόπο».

«Τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ πρωτοκλάψω ἀπὸ τὴν κατάσταση τὴν αἰσχρὴ ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν χώρα μας; Ποῦ νὰ κοιτάξεις γιὰ νὰ στηριχθεῖς; Νὰ κοιτάξεις στὰ σχολεῖα; Ἐκεῖ ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή τῶν παιδιῶν ἔχει ἀπωθηθεῖ στο περιθώριο. Καὶ αὐτοὶ ποὺ τὴν ἀπώθησαν στο περιθώριο ἔρχονται τώρα μὲ τὰ κροκοδείλια δάκρυα γιὰ νὰ διαμαρτύρονται τάχα καὶ νὰ κλαῖνε γιατί τὰ παιδιά μας κατὰ ἑκατοντάδες μπαίνουν στο στόμα τοῦ Ἄδη. Νὰ πῶ ἡ οἰκογένεια; Εὐτυχῶς ἡ οἰκογένεια ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι πιστὴ

στὶς ἀξίες καὶ τὶς παραδόσεις αὐτοῦ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Ἀλλὰ μέχρι πότε; Συνεχῶς βάλλουν κατὰ τῆς οἰκογένειας. Κοιτάξτε τὰ ἔργα στὴν τηλεόραση καὶ ποῖο πρότυπο οἰκογένειας προβάλλουν. Τὸ παραδοσιακό; Τὸ ἐλληνοχριστιανικό; Τὸ πρότυπο ποὺ ἔχει μητέρα, πατέρα, παιδιά στο πλαίσιο τῶν νοθεσιῶν καὶ τῶν ἀξιῶν τοῦ Εὐαγγελίου; Ἡ οἰκογένειες διαλυμένες; Οἰκογένειες ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀγάπη καὶ θαλπωρὴ, δὲν ὑπάρχει κατανόηση καὶ ἐνότητα; Καὶ τί περιμένετε ὕστερα ἀπὸ αὐτά. Περιμένετε τὰ παιδιά μας νὰ εἶναι καλύτερα ἀπὸ ἐμᾶς;» ἐπεσήμανε ὁ Μακαριώτατος. Γιὰ τὴν κατάσταση αὐτὴ εὐθυνόμαστε ὅλοι ὑπογράμμισε στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισημαίνοντας τὰ λάθη καὶ τὶς παραλείψεις τῶν μεγαλυτέρων στὴ διαπαιδαγώγηση τῶν νέων. Ἐνα ἐκ τῶν λαθῶν αὐτῶν, ὅπως χαρακτηριστικὰ εἶπε εἶναι ὅτι εἰθίσαι σήμερα «νὰ διδάσκουμε τὰ παιδιά μας ὅτι τὸ ὕψιστο ἀγαθὸ τῆς ζωῆς εἶναι τὰ λεφτά. Πὼς θὰ γίνουμε πλουσιότεροι. Τί νὰ κάνεις τὰ λεφτά ὅταν οἱ ψυχὲς συνθλίβονται, ὅταν χάνεις τὰ παιδιά σου;».

Καταλήγοντας ὁ Μακαριώτατος ἀπηύθυνε ἐκκληση στοὺς γονεῖς νὰ ἐπαναφέρουν τὸ Θεὸ ἐπικεντρο μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ νὰ ἐμπιστεύονται τὴν Ἐκκλησία στὴ διαπαιδαγώγηση τῶν νέων. Μέσα στο πλαίσιο αὐτὸ ὁ Μακαριώτατος ἀνήγγειλε τὴν ἐναρξη στὴν ἐνορία τοῦ Προφήτη Ἡλίου πιλοτικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σταθμοῦ πρωτογενοῦς καὶ δευτερογενοῦς πρόληψης κατὰ τῶν ναρκωτικῶν ποὺ μαζί μὲ ἄλλους τρεῖς οἱ ὁποῖοι θὰ λειτουργήσουν σὲ ἀντίστοιχες ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ διδεται ἐμπράκτως ὁ ἀγώνας τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς μᾶστιγας τῶν ναρκωτικῶν. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὸ γηροκομεῖο τῆς ἐνορίας καὶ ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν προϊστάμενο ἐφημέριο ἀρχιμανδρίτη Κλήμη Κοτσομύτη γιὰ τὴν πορεία τῶν ἔργων ἐπεκτάσεως τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτη Ἡλία. (17.2.2002)

(Ἐκ τοῦ ἱ. Ναοῦ Προφ. Ἡλιοῦ Παγκρατίου)

Λόγω πληθώρας ὕλης, Χρονικὰ Ἱερῶν Μητροπόλεων θὰ δημοσιευθοῦν στο ἐπόμενο τεῦχος.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΖΩΗ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ, 2000 ΚΑΙ 2001*

III.

Καί τίθεται τὸ ἐρώτημα· εἶναι ὅλα αὐτὰ γνωστά, ἔστω εἰς τὰς γενικὰς τῶν γραμμῶν, εἰς τὸ σύγχρονον Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, Κληρὸν καὶ Λαόν; Ἐχουν αἰσθησιν ὅλοι οἱ παράγοντες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου τῆς μοναδικῆς, εἰς πλοῦτον καὶ πνευματικὸν βάθος, λειτουργικῆς παραδόσεως, τῆς ὁποίας εἶναι κληρονόμοι καὶ φορεῖς;

Ἰδιαίτερα, ὁ περιούσιος λαός, οἱ πιστοί, τῶν ὁποίων ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Λατρείαν πρέπει νὰ εἶναι ἐνεργός, ἐφ' ὅσον εὐρίσκονται, πρέ-

θοδηγοῦν τὸ ἐκκλησίασμα νὰ ψάλλῃ ὠρισμένους, ἐνίοτε καὶ ἐκτενεῖς, ὕμνους. Ἐὰν θὰ κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀκριβείαν τῆς συμπαλμωδίας αὐτῆς, ὀφείλει νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐθισμὸς εἰς τὸ συμπάλλειν, θὰ πρέπει νὰ ἔχουν βαθείας τὰς ρίζας εἰς τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ.

Ἐνδεικτικὸν δὲ εἶναι, ὅτι καί, εἰς τὴν παρατηρουμένην σήμερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας «λειτουργικὴν ἀναγέννησιν», ἡ συμπαλμωδία καὶ ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ καὶ γυναικῶν εἰς τὰς χορωδίας ἐφαρμόζονται εἰς εὐρείαν ἔκτασιν. Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας γειτονικῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν χωρῶν, ὡς π.χ. τῆς Φινλανδίας.

Ἡ συμπαλμωδία, ἄλλωστε, αὕτη καὶ δι' ἐκτενέστερους ἀκόμη ὕμνους, εἶναι κατὰ πολὺ εὐχερεστέρα σήμερον ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, διότι οἱ πιστοὶ δύνανται εὐχερῶς νὰ ἔχουν εἰς χεῖρας τῶν μικρὰ ἔντυπα βιβλία μὲ τὰ ψαλλόμενα λειτουργικά κείμενα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον δι' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τῶν χειρογράφων κωδίκων.

Τὰ ὑλόφρονα ρεύματα τῆς ἐποχῆς μας, τῆς «νέας ἐποχῆς», τὰ ὑποβαθμίζοντα τὰς πνευματικὰς, θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξίας, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ καιροὺς ἀκουόμενα ἀντιχριστιανικά καὶ ἀντικληρικὰ κηρύγματα, εἶχον ὡς συνέπειαν νὰ παρατηρηθῇ σήμερον σημαντικὴ μείωσις τοῦ ἐκκλησιασματος.

Θὰ πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι καὶ εἰς τοὺς πιστοὺς εἶναι μειωμένον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν διὰ τὰ τῆς λατρείας, διότι ἔχει χαλαρωθῇ ἡ παραδοσιακὴ στενὴ ἐπαφὴ τῶν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν ὑπάρχει, δυστυχῶς, ἡ σχετικὴ λειτουργικὴ τῶν ἀγωγή, ὥστε νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ δημιουργηθὲν κενόν, τὸ «ἐλλείπον».

Συνεπῶς, οὐσιώδεις καὶ πρωταρχικόν, κατὰ τὴν γνώμην μου, μέλημα τῆς προσφάτου προσπαθείας «ἀναγεννήσεως» ἢ «ἀνανεώσεως», ὡς τὴν χαρακτη-

Τοῦ κ. **ΑΝΔΡΕΟΥ ΙΩΑΝ. ΦΥΤΡΑΚΗ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

πει νὰ εὐρίσκονται, εἰς διαρκῆ διάλογον μετὰ τοῦ Λειτουργοῦ, ὡς «συλλειτουργοί» καὶ οἱ ἴδιοι, κατὰ τινα τρόπον, ἀνταποκρινόμενοι εἰς ὠρισμένας ἐκφωνήσεις τοῦ Λειτουργοῦ, καὶ συμπάλλοντες μετὰ τῶν ψαλτῶν ἡμιστίχια ἐκ τῶν ψαλμῶν, τὸ «Κύριε, ἐλέησον» «Κύριε βοήθει», «Σῶσον ἡμᾶς, Κύριε», ἀλλὰ καὶ ἐκτενέστερα κείμενα, ἔχοντα «ὕψηλόν τι δόγμα», κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον (Ε.Π. 55,328), ἐκ τῶν ὁποίων, ὡς πιστεύομεν σήμερον, προῆλθεν σὺν τῷ χρόνῳ, ὁ χριστιανικὸς ὕμνος.

Δυστυχῶς, ἡ ἀρχαία αὕτη λειτουργικὴ πρᾶξις ἠτόνησεν, ὡς μὴ ὄφελεν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ ἐπεκράτησεν ἡ «θανάσιμος παθητικότης τοῦ ἐκκλησιασματος», ἀλλὰ θὰ εἶναι πολὺ χρήσιμον νὰ ἀναβιώσῃ καὶ νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον.

Γνωστὸν εἰς πολλοὺς θὰ εἶναι, ὅτι καὶ σήμερον εἰς τὰς ρωσικὰς Ἐκκλησίας, εἰς ὠρισμένα σημεῖα τῶν Ἀκολουθιῶν, ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν ὡραία Πύλιν Ἱερεῖς ἢ Διάκονοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς μαέστροι, κα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 55 τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τεύχους.

ρίζουν, τῶν τῆς λατρείας, εἶναι ἡ ἐπίμονος μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν λειτουργικὴν ἀγωγὴν τοῦ ὅλου Πληρώματος. Ὅχι δὲ μόνον εἰς τὰ Κατηχητικά καὶ Δημόσια Σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας, εἰ δυνατόν, τὰς Ἀκολουθίας, εἰς κάθε εὐκαιρίαν συμμετοχῆς τῶν πιστῶν εἰς αὐτάς. Ὡστε νὰ διδαχθοῦν οἱ πιστοὶ τὰ μεγαλειώδη Μηνύματα ἀπὸ τὰ, κατ' αὐτάς, δρώμενα καὶ τοὺς συμβολισμοὺς των. Ὡς π.χ. τὸ τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, κάθε ἀνθρώπου, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Χριστὸς ἀπέθανε.

Τὰ τῆς ἀνάγκης ὁμονοίας καὶ συγχωρήσεως, αἱ ὁποῖαι καὶ ἀποτελοῦν ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις καὶ τῆς ὀρθοδόξου μας πίστεως («ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν», «συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει» κ.λπ.), καὶ αἱ ὁποῖαι, κατὰ τρόπον τόσον ἐντυπωσιακὸν ἐξεδηλοῦντο εἰς τὴν ἀρχαίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας μέχρι καὶ πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν, διὰ τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς ἀγάπης πρὸ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν θεῖαν εὐχαριστίαν. (Περὶ αὐτοῦ πρβ. Ἰ. Φυτράκη, «Τὸ φίλημα τῆς ἀγάπης», «Ἐκκλησία», τ. 22, 1945, σελ. 26-29).

Νὰ συνειδητοποιήσουν οἱ πιστοὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποῖαν ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν «Θεῖαν Κοινωνίαν», καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ζωὴν των καὶ τὴν ὑπερνίκησιν τῶν δυσχερειῶν τῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέλλον των, ἐφ' ὅσον οὗτοι καθίστανται δι' αὐτῆς φορεῖς θείας δυνάμεως καὶ μέτοχοι τῆς αἰωνιότητος, τὴν ὁποῖαν τόσον ἐξαίρει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «ὥς λέοντες τοίνυν πῦρ πνέοντες, οὕτως ἀπὸ τῆς τραπέζης διαχωρῶμεν ἐκεῖνης» (Migne E.Π., 59,260).

Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὰς ἐναντι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων-ἀδελφῶν των ὑποχρεώσεις των, ὑπὲρ τῶν ὁποίων πολλάκις εὐχονται κατὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ἀφοῦ «εἶδον τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν καὶ ἔλαβον πνεῦμα ἐπουράνιον», ὥστε ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ζωὴ νὰ εἶναι μία διαρκῆς Λειτουργία μετὰ τὴν «θεῖαν Λειτουργίαν».

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προκαλεῖ καὶ ἐνδείκνυται νὰ ἐξαίρεται διαρκῶς καὶ τὸ οἰκουμενικὸν κήρυγμα τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας, ὥς καὶ ἡ διδασχὴ τῆς περὶ τῆς κοινωνίας πάντων τῶν πιστῶν, τῆς «κοινωνίας τῶν ἁγίων», τῆς Ἐκκλησίας ἀπάσης, ἀγωνιζομένης καὶ θριαμβευούσης, «ὥς σώματος Χριστοῦ».

Ἀδιακόπως ἐπαναλαμβάνονται αἱ δεήσεις «ὑπὲρ πάσης πόλεως καὶ χώρας...», «ὑπὲρ γῆς ἀπάσης», ὥς ἀναφέρει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος (Migne E.Π.,

49,400), «ὑπὲρ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης...» κ.λπ. Ἡ ἀναίμακτος δὲ θυσία προσφέρεται «ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ...», «ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης...», ἀλλὰ καὶ «ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσασμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἐγκρατευτῶν καὶ παντὸς πνεύματος δικαίου ἐν πίστει τετελειωμένου», διότι καὶ οὗτοι «ὠφελοῦνται, διὰ τοῦ ἀρώματος τῆς ἀθανασίας, ὅπερ ἐκχέεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ», ὥς ἀναφέρεται εἰς κείμενον τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔκτου αἰῶνος.

Σήμερον, ὅτε ἡ εἰρήνη ἀποτελεῖ τὸ πολυπόθητον ὄραμα τῆς ἀνθρωπότητος, ποικίλαι δὲ μορφαὶ ἀμφιβόλου «εἰρήνης» προτείνονται ἀπὸ διαφόρους πλευράς, προβάλλονται ὅσον θὰ ἔπρεπε τὰ καθ' ἑκάστην λειτουργίαν ἐπαναλαμβανόμενα «εἰρηνικά μηνύματα» τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, ὥς καὶ αἱ ὑπ' αὐτῆς θεωρούμεναι ὡς ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις, διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς πραγματικῆς εἰρήνης εἰς τὸν «σύμπαντα κόσμον»; Ἡ εἰρήνευσις, δηλαδή, καὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἀνθρώπων, «ἡ εἰρήνη τῶν λογισμῶν», «ὁ ἁγιασμός τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ἐξημέρωσις τοῦ φρονήματός» των. Διότι, μὲ κοχλάζοντα τὰ πάθη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ χωρὶς τὴν «ἄνωθεν εἰρήνην» εἰς αὐτάς, εἶναι πράγματι ἀνέφικτος ἡ πραγματικὴ εἰρήνη εἰς τὸν κόσμον (Πρβ. Ἰ. Φυτράκη, Τὸ ἰδανικὸν τῆς εἰρήνης εἰς τὴν ὀρθόδοξον λατρείαν, Μυτιλήνη, 1937).

Ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα μήνυμα τῆς, διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἐπιτευχθείσης ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὁποῖον διαποτίζει τὰς καθημερινὰς λατρευτικὰς μας ἐκδηλώσεις καὶ ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, «τῆς κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησίας τῆς Ἀναστάσεως», ὥς ὀρθῶς χαρακτηρίζεται, δὲν ἔχει συνειδητοποιηθῇ, ὥς μὴ ὠφελεν, ὅσον θὰ ἔπρεπεν ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν μας πλήρωμα. Διότι ἄλλως δὲν θὰ ἠκούοντο, δὲν θὰ ἐπετρέπετο νὰ ἀκούωνται, μέσα εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους Ναοὺς, ἰδίᾳ κατὰ τὰ Μνημόσυνα καὶ δὴ τὰς νεκρωσίμους Ἀκολουθίας, κατὰ τὰς ὁποίας μὲ ἰδιαιτέραν ἔμφασιν προβάλλονται αἱ ἀλήθειαι αὐταί, καθαρῶς παγανιστικὰ καὶ μηδενιστικὰ κηρύγματα, ὅτι ὁ τάφος, δὴθεν, ἀποτελεῖ τὸ τέρας τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως καὶ τὴν μόνην ἀλήθειαν εἰς τὰ ἀνθρώπινα πεπρωμένα.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρεμφερῆ περιστατικά ἀποδεικνύουν ὅτι ἀγνοεῖται ὁ πραγματικὸς συμβολισμὸς καὶ τοῦ, κατ' ἐξοχὴν, συμβόλου τοῦ χριστιανισμοῦ, τοῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος, καὶ ἐπὶ τῶν τάφων τιθέμενος, δὲν συμβολίζει τὸ πένθος καὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὴν νίκην κατὰ τοῦ θανάτου, τὴν καταλλαγὴν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐγίναν «οἱ μισοῦμενοι φίλοι» ὡς γράφει ὁ *Ἱερὸς Χρυσόστομος* (Migne E.Π., 48,867), τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ὡς διὰ μυριῶν ἐκφράσεων διακηρύσσει ἡ Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας· «ἤπλωσας τὰς παλάμας (ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ) καὶ συνήνωσας τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα», «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ (σταυρικῷ) θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶντιν χαρισάμενος». Διὰ τοῦ Σταυροῦ «ἐλύθη τῆς ἀρᾶς τὸ ἀνθρώπινον», ἐπετεύχθη «ἡ ἀνάστασις ἀπάντων τῶν τεθνεώτων», «διὰ Σταυροῦ θανάτου κατάργησις», διὸ «ζωηφόρος ὁ Σταυρὸς», «τρόπαιον νίκης», «χαρὰς σημεῖον».

Πάντα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τόσα ἄλλα πρωτάκουστα μηνύματα, καθιστοῦν ἀσφαλῶς ἐπιβεβλημένην τὴν λειτουργικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος καὶ διὰ τοῦ προφορικοῦ καὶ τοῦ γραπτοῦ κηρύγματος καὶ διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γενικώτερου τύπου καὶ ἐντύπου, ὡς καὶ διὰ παντὸς ἑτέρου τρόπου, ὥστε ἡ ὅλη, ἐκ τῆς λατρείας μας, διδασχὴ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν σημασίαν τῆς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ζωὴν. Ἡ παραμέλησις τοῦ ἔργου τούτου θὰ μεταβάλλῃ, ὁλοῦν καὶ περισσότερον, τὰς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις, ὡς καὶ τὰ δρώμενα κατ' αὐτάς, εἰς ἀκατανοήτους γρίφους, εἰς ξηροὺς τύπους ἄνευ νοήματος διὰ τὸν λαόν καὶ συνεπῶς, κατ' αὐτόν, περιττοὺς, ἐνῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν τὸν ζωντανὸν διάλογον μετὰ τῶν λειτουργῶν καὶ τοῦ ἐκκλησιασματος, ἐν τῇ παραδοσιακῇ ἀμεσότητι τῶν δύο αὐτῶν οὐσιωδῶν παραγόντων τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι αἱ Α' καὶ Β' (1961, 1968) Πανορθόδοξοι Διασκέψεις τῆς Ρόδου, εἰς τὸν «κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Πανορθοδόξου Προσυνόδου» ἔχει περιλάβει καὶ τὸ θέμα «Πληρεστέρα συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας» («Θεολογία», τ. 32, 1961, σ. 509).

Ὡς ἐγράφη δέ, αὕτη εἶναι καὶ ἡ οὐσιώδης ἐπιδιώξις τῶν νέων προσπαθειῶν διὰ τὴν «ἀνανέωσιν» τῶν τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καὶ ὁρθῶς, διότι, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὸ ἐπαναλάβω, οὐδὲν ἄλλο μέσον ἐκκλησιαστικῆς ἀγωγῆς καὶ ποιμαντικῆς χειραγωγήσεως παρέχει τοιαύτας καὶ τοσαύτας κατηχητικὰς καὶ ποιμαντικὰς δυνατότητας ὅσας ἡ Θεία Λειτουργία, ἡ Ὁρθόδοξος Λατρεία γενικώτερον, μὲ τὰ κατ' αὐτὴν δρώμενα, ὁρώμενα, ἀκουόμενα κ.λπ., ὡς μοναδικά, θὰ ἐλέγομεν, ἐποπτικά ἀλλὰ καὶ μυσταγωγικά μέσα, διὸ καὶ εἶναι ἀναντικατάστατος εἰς τὸ καθόλου ποιμαντικὸν καὶ διδασκτικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὴν γνώμην μου, οἰαδήποτε προσπάθεια μορφώσεως καὶ ἐπιμορφώσεως τῶν Ἐφημερίων μας θὰ εἶναι ἐλλιπής, ἐὰν δὲν θὰ προβλέπη καὶ τὴν λειτουργικὴν τῶν κατάρτισιν, ὥστε νὰ εἶναι ἱκανοὶ διὰ τὴν λειτουργικὴν ἀγωγὴν καὶ τῶν ἐνοριτῶν τῶν.

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ καταρτισθοῦν καὶ Βοηθήματα διὰ λειτουργικὰ κηρύγματα, καὶ σύντομα κείμενα διὰ κατατοπιστικὰς ὁμιλίαις εἰς τὰς διαφόρους λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις. Ἄς εἶναι δὲ βέβαιοι οἱ κήρυκες τοῦ θείου λόγου, ὅτι τὰ ἀπλά λειτουργικὰ κηρύγματα ἀκούονται μὲ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον ἀπὸ ὅσον αἱ, ὅχι σπάνια, ἀσαφεῖς περιεχομένον φιλοσοφικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ὁμιλίαι ἐντὸς τῶν Ἱ. Ναῶν.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς θητείας μου ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (1958-62), εἶχε δρομολογηθῇ ἡ ἐκδοσις καὶ σειρὰς «Λειτουργικῶν Βοηθημάτων», κατὰ τὴν μέθοδον καὶ τὸ ὑπόδειγμα τῶν ἐκδοθέντων τότε «Κατηχητικῶν Βοηθημάτων», εἰς δώδεκα τόμους καὶ δι' ὅλας τὰς ἡλικίας.

Δυστυχῶς, μετὰ τὴν ἀποχώρησίν μου ἀπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ ἐπιτελικοῦ αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, ἡ προσπάθεια αὕτη διεκόπη. Ἀλλὰ τὴν ἐκδοσὶν καὶ Βοηθημάτων διὰ λειτουργικὰς ὁμιλίας, τὴν θεωρῶ πάντοτε ἀναγκαίαν, διότι ἡ κατάρτισις τοιούτου εἶδους ὁμιλιῶν παρουσιάζει ἀρκετὰς δυσκολίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ προτεινόμενα διὰ τὴν λειτουργικὴν ἀγωγὴν καὶ τῶν Λειτουργῶν καὶ τοῦ Πληρώματος θὰ ἀπαιτήσουν χρόνον, ἐνδείκνυται, ὅπως, τὸ ταχύτερον, καθιερωθῇ σύστημα Λειτουργικῆς Ἐπιμορφώσεως τῶν Ἐφημερίων μας, καθ' ὁμάδας καὶ δι' ὠρισμένον χρόνον.

Εἰς τὸν ἀπὸ μακροῦ χρόνου καταρτισθέντα, ἀλλὰ μὴ κυρωθέντα, δυστυχῶς, μέχρι σήμερον, προγραμματισμὸν τῆς ἀναδιαρθρώσεως καὶ διευρύν-

σεως τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, εἶχε προβλεφθῇ καὶ ἡ ἰδρυσις Ἐπιμορφωτικῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐκαλοῦντο, καθ' ὁμάδας καὶ εἰς εἰδικοὺς κύκλους, πρὸς ἐπιμόρφωσιν Ἐφημέριοι τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἑλληνικῆς Διασπορᾶς καὶ παράγοντες τῆς συγχρόνου ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς. Μεταξὺ τῶν ἐν λόγῳ κύκλων, εἶχον προβλεφθῇ καὶ κύκλοι λειτουργικῆς ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν, ἀλλὰ καὶ Ἱεροφαιτών.

Κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἡ Ριζαρείαος ἔχει ἐπιτελέσει, ὡς γνωστόν, καὶ ἀξιόλογον ἐπιμορφωτικὸν ἔργον. Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1594, τῆς 17ης Μαΐου 1985, ἔγγραφον τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὴν Διοίκησίν της, εἰς σχετικὴν Συνοδικὴν Συνεδρίαν, «ἐξήρθη καὶ ἡ καθ' ὅλου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν προσφορὰ τῆς γεραρᾶς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον Πόλεμον δεκαετηρίδας, καθ' ἧς, βάσει τῶν ὑπαρχουσῶν στατιστικῶν, χίλιοι καὶ πλέον Ἐφημέριοι, ἀπόφοιτοι Γυμνασίων οἱ πλείστοι, ἔλαβον τὴν μόρφωσιν ἢ ἐπιμόρφωσιν αὐτῶν, εἰς τὰς διαφόρων τύπων Σχολὰς τοῦ Ἰδρυματος, οἱ ὅποιοι καὶ ἀσκοῦν ἤδη τὸ ὑψηλὸν λειτουργικόν, λίαν ἀποδοτικῶς, εἰς τὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς».

IV.

Θὰ ἡδύνατο ὁμως νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι, ἀσφαλῶς ὅλα τὰ κείμενα, τὰ «ἀναγινωσκόμενα, τὰ ψαλλόμενα καὶ τὰ ἐκφωνούμενα» εἰς τὴν ὀρθόδοξον λατρείαν, τὴν ὁποίαν οἱ πιστοὶ «τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Χριστόν, ὑμνοῦσι θεολογοῦντες», ὡς ἀναφέρει ὁ ἱστορικός Εὐσέβιος (Ἐκκλ. Ἰστ. 5,28), ἰδιαίτερος δὲ ἡ τόσον πλούσια Ὑμνολογία μὲ τὴν μελωδικὴν τῆς ἐπένδυσιν, εἶναι ὄντως μοναδικὰ καὶ ἰδιαιτέρας σημασίας διὰ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς λατρείας Τῆς (Προβλ. Ἀνδρέου Φυτράκη, Ἡ μορφωτικὴ καὶ παιδαγωγικὴ ἀξία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Ὑμνολογίας. Πρακτ. Δ' Πανελ. Θεολογικοῦ Συνεδρίου, 1969).

Ἀλλὰ ποίαν σημασίαν δύνανται νὰ ἔχουν, ὅταν τὸ περιεχόμενόν των εἶναι, ὅπως ἢ ἐν πολλοῖς, ἀκατανόητον εἰς τὸ σημερινὸν ἐκκλησιαστικόν; Διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν καὶ προτείνεται, ἐπίμονα, ἡ μεταφράσις τῶν κειμένων αὐτῶν εἰς τὴν σημερινὴν μορφὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Δὲν συμμερίζομαι τὴν ἀποψιν αὐτήν, διὰ τοὺς

ἀναφερομένους ἐκτενέστερον εἰς τὴν ε' παράγραφον τῆς περὶ «Λειτουργικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Πληρώματος» μελέτης μας λόγους.

Θὰ ἤθελα ὁμως νὰ παρατηρήσω, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ πρόβλημα δὲν εἶναι νέον, ἀλλὰ πολὺ παλαιόν, ἥδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου (τὸν 4ον αἰῶνα), ὁ ὁποῖος καὶ παρατηρεῖ σχετικῶς: «Κὰν μὴ εἰδῆς τὴν δύναμιν τῶν ρημάτων (κυρίως τῶν χρησιμοποιομένων τότε εἰς τὴν λατρείαν Ψαλμῶν), αὐτὸ τέως τὸ στόμα παίδευσον τὰ ρήματα λέγειν. Ἀγιάζεται γὰρ καὶ διὰ ρημάτων ἡ γλῶσσα, ὅταν μετὰ προθυμίας ταῦτα λέγηται... Κὰν γεγηρακώς τις ἦ, κὰν δασύφωνος, κὰν ρυθμοῦ παντός ἄπειρος, οὐδὲν ἔγκλημα γίνεται» (Migne E.Π., 55,136).

Περὶ τῆς ἰδιαζούσης δὲ γλώσσης τῆς ὀρθοδόξου λατρείας ἔγραφεν εἰς τὴν ἔγκυρον «Ἐφημερίδα τῆς Γενεύης» («Journal de Genéve», 10.4.82) ὁ Καθηγητῆς *Eric Fuchs*: «Ἡ γλῶσσα αὐτῆς τῆς λειτουργίας, τῆς ζωντανῆς αὐτῆς καρδίας τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πολὺ μεταφορικὴ, πλήρης χυμοῦ, ὁ ὁποῖος προέρχεται ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς ρίζας τῆς, θέλει νὰ ξυπνήσῃ συναισθήματα μᾶλλον παρὰ νὰ δώσῃ λογικοὺς ὁρισμούς, θέλει νὰ ὁδηγήσῃ εἰς μίαν νοητὴν θέαν μᾶλλον παρὰ νὰ περιγράψῃ».

Διὰ τὸ θέμα δὲ τῆς μεταφράσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας ὕμνων, ὁ κορυφαῖος χριστιανὸς διηγηματογράφος μας Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «ὁ ἅγιος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων», διετύπωνε, τὸ ἔτος 1903, ἀκριβῶς πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, τὰς κατωτέρω σκέψεις του, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν τόσην ἐπικαιρότητα, ὥστε θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἐγράφησαν σήμερον: «Ὅθεν ἡ γλῶσσα, εἰς ἣν εἶναι γραμμένα τό τε Εὐαγγέλιον καὶ τὰ ἱερὰ ἄσματα, ἔχει τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον προνόμιον νὰ ἐξακολουθῇ, καὶ μετὰ εἴκοσι αἰῶνας, νὰ εἶναι ζωντανὴ εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦλάχιστον. Ἄς δοκιμάσῃ τις νὰ μεταφράσῃ ἐν τροπάριον εἰς τὴν δημώδη, καὶ τότε θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ γλῶσσα, ἥτις εἶναι ζωντανὴ εἰς τὰ ἡρωικά καὶ ἐρωτικά ἄσματα τοῦ λαοῦ, εἶναι ψυχρὰ μέχρι νεκροφανείας διὰ τὰ τροπάρια· π.χ. «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ πληρωθήσεται πνεῦματος...». Θ' ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ θὰ γεμίσῃ πνέμμα (ἢ πλέμμα, ἢ καὶ πλέγμα) καὶ λόγο θὰ βγάλω (διότι πῶς ἄλλως θ' ἀποδοθῇ ἡ μεταφορὰ ἢ ἡ μετωνυμία τοῦ ἐρεῦξομαι;). «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον...» Ἀξίζει ἀληθινὰ νὰ σὲ καλοτυχίζουμε σένα τὴ Θεοτόκο, πού εἶσαι πάντα καλότυχῃ, καὶ καθα-

ρώτατη καὶ μάνα τοῦ Θεοῦ μας.» (Τὰ Ἀπαντα [Βίβλος], τ. 5, Ἀθήναι 1954, σελ. 306-8).

Βέβαια αἱ μεταφράσεις τῶν ὕμνων αὐτῶν εἰς τὸ σημερινὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα θὰ ἦσαν, κατὰ πολὺ τολμηρότεροι, ἀλλὰ καὶ περισσότερον κακόγουστοι.

Ἐὰν ἐφηρμόζετο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὸ σύστημα τῆς μεταφράσεως τῶν λειτουργικῶν τῆς κειμένων ἀπὸ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Ἱστορίας τῆς, εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα ἐκάστης ἐποχῆς, θὰ εἶχομεν μίαν ἰδιαίτερος μακρὰν σειρὰν μεταφράσεων καὶ μία χαώδη πράγματι κατάστασιν εἰς τὰ τῆς Λατρείας τῆς.

Γνωστὴ δὲ εἶναι καὶ ἡ ἄποψις, ὅτι κάθε μετάφρασις ἀποτελεῖ κάποιον εἶδος «προδοσίας» τοῦ μεταφραζομένου κειμένου. Οἰασδήποτε ὁμως μορφῇ προδοσίας εἶναι ἀνεπίτρεπτος διὰ τὰ λειτουργικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι συνήθη, ἀλλὰ κείμενα πίστεως, ὥς γράφει ὁ Ἀγ. Γρηγόριος ὁ Νύσσης· «Οὐ περὶ τῶν τυχόντων ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ πίστεως», ἐνδεχομένη δὲ μετάφρασις τῶν κειμένων αὐτῶν, θὰ πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ἑλληνικὸν λόγον τοῦ αὐτοῦ ὕψους καὶ τῆς αὐτῆς δυνατότητος ἐκφράσεως τοῦ βαθύτερου νοήματος αὐτῶν, «ἵνα μὴ εἰς ἀτοπίαν ἐμπέσῃ ὁ μεταφραστὴς» (Ε.Π. 45, 373).

Αὐτονόητον δὲ εἶναι, ὅτι, ὅσον ἡ ὠμιλουμένη καὶ γραφομένη ἑλληνικὴ γλῶσσα γίνεται πτωχοτέρα, τόσον καὶ ἡ μετάφρασις τῶν λειτουργικῶν κειμένων θὰ εἶναι δυσκολωτέρα. Ἰδιαίτερα ἐνδεικτικαὶ διὰ τὸ ἐν λόγω θέμα εἶναι καὶ αἱ κατωτέρω στατιστικαί: Τὸ ἔτος 1908 ἐγράφετο εἰς σχετικὴν στατιστικὴν, ποὺ εἶχε δημοσιευθῇ ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Γ. Χατζηδάκη, τὸν διαπρεπέστερον ἐρευνητὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1908-9), ὅτι «ἐκ τῶν 4.900 περίπου λέξεων τῆς Καινῆς Διαθήκης, σχεδὸν αἱ ἡμίσειαι, ἥτοι 2.280, λέγονται καὶ σήμερον ἔτι ἐν τῇ κοινῇ πάντων λαλιᾷ, τῶν δὲ ἄλλων αἱ πλεῖστοι μὲν, ἥτοι 2.900, νοοῦνται καλῶς ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀναγινωσκόμεναι ἢ ἀκουόμεναι, ὀλίγαι δὲ μόνον, περὶ τὰς 400, εἶναι ἀληθῶς ἄγνωστοι τῷ ἑλληνικῷ λαῷ. Ἀκριβεστέρα δὲ παρατήρησις, συνεχίζει ὁ ἴδιος ὁ Γεώργιος Χατζηδάκης, πείθει ὅτι αἱ ὀλίγαι αὗται ἦ ἦσαν ξένα λέξεις ἢ ἐδήλουν ξένα καθεστῶτα πρὸ πολλοῦ ἐκλιπόντα παρ' ἡμῖν...» Ἡ διαπίστωσις αὕτη ὑπενθυμίζει τὴν παρατήρησιν τοῦ Παχωμίου Ρουσάνου, ὅτι, «σχεδὸν οὐδέν τῆς Γραφῆς ρῆμα, ὅπερ μὴ τῇ οἰκουμένῃ φέρεται» (Πρβ. Γ. Ν. Χατζη-

δάκη, Σύντομος Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔκδ. β', Ἀθήναι 1967, σ. 111-12).

Βεβαίως, μετὰ πάροδον ἐνὸς αἰῶνος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν στατιστικὴν αὐτὴν ποσοστὰ δὲν θὰ εἶναι τὰ αὐτά, ἀλλὰ δὲν θὰ πρέπει νὰ εἶναι καὶ πάρα πολὺ διάφορα, τοῦλάχιστον εἰς τοὺς μεγαλυτέρους τὴν ἡλικίαν Ἑλλήνας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ 1979, ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος, ἔγραφεν, ὅτι, «τὰ 60% τοῦ γλωσσικοῦ θησαυροῦ τοῦ Ὁμήρου, εἶναι σήμερον κτῆμα καὶ στὴ γλῶσσα ποὺ ὁμιλοῦμεν ὅλοι μας. Τὸ 60% τοῦ γλωσσικοῦ θησαυροῦ εἶναι ἐν χρήσει σήμερον εἰς τὸ στόμα μας».

Θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, ὅτι, ἐὰν εἰς τὰ σχολεῖα μας τῆς Μέσης Παιδείας, τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Λύκεια, ἐδιδάσκοντο, ὅπως ἐνδείκνυται, τὰ «ἑλληνικά», δηλ. ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς διαδρομῆς τῆς, δὲν θὰ ὑφίστατο ἴσως σήμερον θέμα κατανοήσεως τῶν λειτουργικῶν μας κειμένων. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι, ἐν τῇ οὐσίᾳ, μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι καὶ σήμερον. «Πᾶσαι αἱ κατὰ τοὺς διαφόρους αἰῶνας φάσεις αὐτῆς, ὁμοῦ λαμβανόμεναι, ἀπῆρτιζον καὶ ἀπαρτίζουν τὴν μίαν καὶ μόνην, τὴν ἀδιαίρετον, ἥτοι τὴν ἀδιακόπως νοουμένην ἐθνικὴν ὄντως γλῶσσαν», ἔγραφεν ὁ Γεώργιος Χατζηδάκης εἰς τὸ ἀνωτέρω ἀναφερόμενον ἔργον του (σελ. 119).

Συνεπῶς, μέχρι καὶ πρὸ ὀλίγων σχετικῶς ἐτῶν, ἡ γραφομένη καὶ ὠμιλουμένη γλῶσσα, ἀπετελοῦν μορφὰς παραλλήλους τῆς ἐνιαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ ὁποία εἶχε τὰς ρίζας τῆς εἰς τὰς παλαιότερας μορφὰς τῆς, περιελάμβανε μέγα ἀριθμὸν λέξεων ἀπὸ ὅλας τὰς περιόδους τῆς ἱστορίας τῆς, αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται, καὶ σήμερον ἀκόμη, ἀπὸ εὐρύτατα στρώματα τοῦ λαοῦ μας εἰς τὴν καθημερινὴν ὁμιλίαν του.

Αἱ ἀνωτέρω διαπιστώσεις, τόσον τοῦ Γεωργίου Χατζηδάκη, ὅσον καὶ τοῦ Ἰωάννου Θεοδωρακοπούλου, εἶναι, ἀσφαλῶς, πολὺ διδακτικαὶ καὶ χρήσιμοι, ἵνα μὴ παρασυρῶμεθα, ἀπὸ δογματισμούς, ἀκρότητας καὶ σκοπιμότητας εἰς τὰς ἀποφάσεις μας, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν δυσμενῶς ὅχι μόνον τὴν φυσιολογικὴν ἐξέλιξιν τῆς γλώσσης μας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν πνευματικὴν πορείαν τοῦ Ἑθνους.

Ὅσα ἀνεπτύχθησαν ἀνωτέρω, δημιουργοῦν, κατὰ τὴν γνώμην μας, ὠρισμένας βασικὰς υποχρεώσεις διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ δὴ τὰς κατωτέρω:

Τὸ γεγονός, ὅτι Αὐτὴ καὶ μόνη ἔχει τὸ μέγα πρόνομιον, νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν λατρείαν της, μέχρι καὶ σήμερον ἀκόμη, τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν ἀρχικὴν τοῦ ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην εἰς τὴν παρεμφερῆ γλωσσικὴν μορφήν τῆς μεταφράσεως τῶν Ο΄, δημιουργεῖ εἰς Αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως καταβάλλῃ διαρκεῖς προσπάθειας, ἵνα μὴ ἀποξενωθῇ γλωσσικῶς τὸ πλήρωμά της ἐκ τῶν ἱερῶν αὐτῶν κειμένων τῆς ἰδίας του πίστεως.

Ἡ ὑποχρέωσίς της αὕτη καθίσταται ἀκόμη ἐπιτακτικωτέρα, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ τὰ λειτουργικά της κείμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων της, εἰς τὰ ὁποῖα κυρίως ἔχει ἀποθησαυρισθῇ ἡ Ἱερά της Παράδοσις, ἔχουν γραφῇ εἰς τὴν ἰδίαν γλῶσσαν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς δὲν θὰ πρέπει νὰ μένῃ ἀδιάφορος, ἀλλὰ νὰ διακατέχεται ἀπὸ ἐντόνους ἀνησυχίας, ὅταν, διὰ τῶν διαφόρων, κατὰ καιροὺς, μεταρρυθμίσεων τῶν τῆς Παιδείας μας, εἴτε περιορίζεται ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰ Σχολεῖα μας, εἴτε φαίνονται ὑπερισχύουσαι, ὡς μὴ ὠφελε, παλαιαὶ ἀπόψεις, ὅτι τὰ κείμενα τοῦ βυζαντινοῦ ἑλληνισμοῦ, ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲ τὰ ἔργα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἔχουν τὴν θέσιν, ἡ ὁποία δικαιοματικῶς τοὺς ἀνήκει, εἰς τὰ προγράμματα τῶν Σχολείων τῆς Μέσης Ἑλληνικῆς Παιδείας.

Οὐδεὶς δὲ νομίζομεν δικαιοῦται νὰ ἀμφισβητήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιμείνῃ, ὥστε νὰ διδάσκωνται εἰς τὰ Σχολεῖα Μέσης Παιδείας καὶ τὰ Πατερικὰ κείμενα καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας λειτουργικὴ ποίησις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα κείμενα αὐτῆς τῆς περιόδου, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τοὺς πνευματικοὺς καρποὺς τοῦ ἐκχριστιανισθέντος Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν αἰώνων, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἀντικατοπτρίζονται ἡ σκέψις, ἡ ζωὴ καὶ αἱ θαυμασταὶ πράξεις μιᾶς ἀπὸ τὰς ἐνδοξοτέρας περιόδους τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας.

Διότι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶναι ὅλως ἀπαράδεκτον, ἀνιστόρητον καὶ ἀντιπαιδαγωγικὸν νὰ φαίνεται εἰς τὰ ὄμματα τῶν νέων μας, ὅτι, ἡ πνευματικὴ μας παράδοσις καὶ προσφορά, διακόπτεται ἀπὸ τοὺς τελευταίους ἐθνικοὺς συγγραφεῖς τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων καὶ ἐπαναρχίζει κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σολωμοῦ, «ἀφοῦ, θεῖα χάριτι, τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διὰ πάντων τῶν αἰώνων μέχρι σήμερον ἐξηκολούθησε νὰ διασώξῃ καὶ καλλιεργῇ ὅπως

δήποτε τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸν αὐτοῦ», ὡς ἔγραφεν ὡσαύτως ὁ Γ. Χατζηδάκης.

Ἀκόμη δὲ νὰ διδάσκεται ἐπιμελῶς ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὡς καὶ ἡ γλῶσσα τῶν χριστιανικῶν αἰώνων, ἡ ὁποία εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν πηγῶν τῆς διδασκαλίας της, τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων της, τῆς ἱστορίας της καὶ τῆς λατρείας της, αὐτῆς τῆς πνευματικῆς της ζωῆς.

Τὸ δικαίωμά της αὐτὸ τὸ ἀντλεῖ, βεβαίως, καὶ ἀπὸ τὴν εὐθύνην της διὰ τὴν ὁρθὴν ἀγωγὴν καὶ πληροφόρησιν τῶν συγχρόνων νέων ἐκ τοῦ Ποιμνίου της, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδικήν της, ἐπὶ αἰῶνας, συμβολὴν διὰ τὴν ἀδιάκοπον συνέχισιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ τῆς καθ' ὅλου παιδείας τοῦ Γένους καὶ τὴν διάσωσιν καὶ τῆς γλώσσης του, κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνας τῆς ἱστορίας του, καὶ ἔτι πλέον, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι, «ἡ βαρβάρωσις τῆς γλώσσης, καταντᾷ καὶ εἰς τὴν διαστροφὴν τῶν ἡθῶν», ὡς ὑπεστήριξεν ὁ ἀείμνηστος Κ. Σάθας.

Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἡ Πολιτεία ἤθελεν ἐμμείνει εἰς ἀντιθέτους ἀπόψεις, ἡ Ἐκκλησία ὑποχρεοῦται νὰ λάβῃ ὅσα μέτρα ἐνδείκνυνται, ἵνα οἱ λειτουργοὶ της, καὶ γενικώτερον οἱ παράγοντες τοῦ ἐκκλ. ἔργου της, διδάσκωνται ἐπαρκῶς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν λειτουργικῶν της κειμένων, ἵνα δύνανται νὰ κατανοοῦν τὰς πηγὰς τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς λειτουργικῆς της παραδόσεως καὶ καθίστανται οὕτως ἱκανοὶ νὰ ἐκπαιδεύουν, καὶ λειτουργικῶς, τὸ ἐκκλησιαστικὸν Πλήρωμα.

Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ νοητῇ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, οἰοῦντο ὅτι τύπου, ἢ καὶ Σχολεῖον, τοῦ ὁποίου τὴν λειτουργίαν ἐπηρεάζει, καθ' οἷον ὅποτε τρόπον, ἡ Ἐκκλησία, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ πρόγραμμα νὰ μὴ κατέχῃ ἰδιαιτέραν θέσιν ἢ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς βυζαντινῆς μας γλώσσης, τῆς γλώσσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καὶ ἀνακύπτει τὸ ἐρώτημα, μήπως εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρήσῃ χρὸς της νὰ λάβῃ τὰς σχετικὰς πρωτοβουλίας, ὥστε ἡ ἐνιαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ διδάσκεται πληρέστερα εἰς τὸ πλήρωμά της;

Καὶ ἄλλοτε εἵχομεν ὑποστηρίξει, ὅτι, εἰς ἐκ τῶν βασικῶν λόγων, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἐπιβάλλει τὴν διαφοροποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Σχολείων ἀπὸ τὰ λοιπὰ Σχολεῖα Μέσης Παιδείας

καὶ τὴν ἰδρυσὶν Εἰδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν Ἐφημερίων μας, εἶναι ἵνα καταστῇ οὕτω δυνατός ὁ πλουτισμός τῶν προγραμμάτων τῶν καὶ ἀπὸ γλωσσικὰ μαθήματα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς βυζαντινῆς γλώσσης, μαθήματα διδασκαλίας τῶν πατερικῶν καὶ λειτουργικῶν κειμένων, τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ὡς καὶ μαθήματα ἐκ τῆς λειτουργικῆς μας παραδόσεως, τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικότητος γενικώτερον.

Μόνον κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν καὶ μέλλοντες Ἐφημέριοι θὰ δυνηθῶν νὰ καταστοῦν οἱ πραγματικοὶ φορεῖς καὶ τῆς λειτουργικῆς μας παραδόσεως, ἱκανοὶ νὰ ἀσκήσουν τὸ ἔργον καὶ τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς τοῦ Πληρώματος εἰς τὰς ἐξαιρέτους εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας τοὺς παρέχει, διὰ τῶν διαφόρων ἑορταστικῶν κύκλων τοῦ ὁλόκληρον τὸ λειτουργικὸν ἔτος, καὶ νὰ καταστήσουν καὶ εἰς αὐτὸ νοητὸν ὅ,τι, ἐνεκα τῆς γλωσσικῆς μορφῆς τῶν λειτουργικῶν μας κειμένων, δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ πλήρως σήμερον.

Μὲ ὅσα ὑπεστηρίχθησαν ἀνωτέρω, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ὑποβαθμίσω τὸ ὑφιστάμενον πρόβλημα τῆς δυσχεροῦς κατανοήσεως τῶν λειτουργικῶν κειμένων, ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐκκλησιασματος. Ἀλλὰ ἡ μετάφρασις τῶν δὲν θὰ εἶναι, διὰ τοὺς ἀναφερόμεντας λόγους, ἡ καλυτέρα λύσις του.

Πιστεύω ὅμως, ὅτι, ἡ ἐνίσχυσις τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἰδιαίτερα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς, εἰς «πάσας τὰς κατὰ τοὺς διαφόρους αἰῶνας μορφάς της», καὶ ἰδιαίτερα κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς αἰῶνας καὶ ἡ προτεινομένη λειτουργικὴ Ἀγωγή τοῦ Πληρώματος, θὰ ἐμείωναν σημαντικὰ τὴν σημασίαν καὶ τὴν ὀξύτητα αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, εἰς τοιοῦτον, ἐνδεχομένως, βαθμόν, ὥστε νὰ παύσῃ κάποτε ἴσως καὶ νὰ ὑφίσταται.

Θὰ ἤθελα, ἐν τέλει, νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἡ κατανόησις τῶν λειτουργικῶν κειμένων, τῶν ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Εὐχῶν, τῶν Ψαλμῶν, τῶν Ὑμνων, τῶν «ρημάτων αὐτῶν ἡ δύναμις», καθίσταται δυσκολώτερα, λόγῳ τῆς κακῆς τῶν ἀποδόσεως καὶ τῆς ἐμμελοῦς τῶν ἀναγνώσεως, ὅχι σπάνια, ὑπὸ τῶν Λειτουργῶν καὶ τῶν Ἱεροφαιτών.

Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου, κατ' ἐπανάληψιν ἔχομεν, ἐπίμονα, ὑποστηρίζει τὴν ἄποψιν, ὅτι τὸ μάθημα τῆς Ὁρθοφωνίας τῶν ὑπερόχων αὐτῶν ἑλλη-

νικῶν κειμένων πρέπει νὰ καταλάβῃ ἰδιάζουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν μαθημάτων καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῶν διαφόρων ὁδῶν.

V.

Ἡ πολλαπλὴ ἔξαρσις τῆς λειτουργικῆς μας παραδόσεως εἰς τὸ δημοσίευμα αὐτὸ θὰ ἠδύνατο, ἐνδεχομένως, νὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἀποκλείει, ἐκ τῶν προτέρων, οἰανδήποτε σκέψιν μεταβολῆς τῶν τῆς Λατρείας μας, οἰανδήποτε προσπάθειαν ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν κατ' αὐτήν, ἵνα μὴ θιγῇ ἡ παράδοσις αὕτη.

Γνωστὸν ὅμως εἶναι, ὅτι, ἡ καθόλου παράδοσις εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὴν λειτουργικὴν τῆς ζωῆς, δὲν νοεῖται στεῖρα καὶ ἀδρανῆς, ἀλλὰ ζῶσα καὶ δημιουργικὴ, ὡς ζῶσα εἶναι καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἀδιάκοπος ἡ καθοδήγησίς Της ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον «ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται, οὔτε ἀρξάμενον οὔτε παυσόμενον..., ζωοποιούν..., φωτὸς χορηγόν..., λαλοῦν, ἐνεργοῦν, διαιροῦν τὰ χαρίσματα», ὡς διδάσκει ὁ ἱερός ὑμνωδός εἰς τροπᾶριον τῶν Αἵνων τῆς Πεντηκοστῆς.

Εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, γνωστὸν ἐπίσης εἶναι, ὅτι ἡ λατρεία δὲν ἀποτελεῖ σκοπὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ μέσον, ἀσφαλῶς σημαντικώτατον, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὑψίστου σκοποῦ Αὐτῆς, τῆς σωτηρίας, τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀκριβῶς δέ, ἐπειδὴ αὕτη ἀποτελεῖ μέσον διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ βασικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ τῆς Ἐκκλησίας, οὐδέποτε ὑπῆρξε στατικὴ καὶ ἀδρανῆς καὶ μὴ δεκτικὴ ἀλλαγῶν τινῶν καὶ μεταρρυθμίσεων, προσθηκῶν καὶ ἀφαιρέσεων, οὐχὶ βεβαίως κατὰ τὸ οὐσιώδες αὐτῆς περιεχόμενον, ἀλλὰ εἰς ἐπὶ μέρους στοιχεῖα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησε καὶ αὕτη διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἰδίων αὐτῆς ἐπιδιώξεων.

Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου, καὶ δὲν εἶναι ἄγνωστοι διάφοροι προσπάθειαι ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς λατρείας καὶ τὴν διαδρομὴν τῶν χριστιανικῶν αἰώνων, ὅταν αὗται ἐπεβάλλοντο ὑπὸ τῶν καθ' ὅλου συνθηκῶν τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν καὶ τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἐγένοντο, οὐχὶ βεβαίως δι' αὐθαιρέτων καὶ μεμονωμένων πρωτοβουλιῶν, ἀλλὰ βάσει ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐκκλησιολογικῶν πάντοτε κριτηρίων.

Διότι, ὡς ἔγραφεν ὁ ἀείμνηστος εἰδικὸς Καθη-

γητής *Παν. Τρεμπέλας*, «ἡ λειτουργία δὲν εἶναι ὅπως ἡ Ἁγία Γραφή, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν αἰώνιον καὶ ἀναλλοίωτον κώδικα τῆς θείας Ἀποκαλύψεως. Ἡ Λατρεία εἶναι ἡ ἔκφρασις ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰδρύσεώς Της· ἀλλὰ ἐκάστη χριστιανικὴ γενεὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐλάβειάν της πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα κατὰ τοὺς τρόπους, τοὺς ὁποίους ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὴν προσεγγίζουν περισσότερο πρὸς Αὐτὸν ἢ Τὸν συγκινοῦν βαθύτερον. Ἡ θεία Λατρεία εἶναι τι τὸ ζῶν. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι καὶ σήμερον διαρκῶς ἐξελίσσεται, εἰ καὶ οὐχὶ πάντοτε μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν» (Πρὸβλ. καὶ *Ἰωάν. Φουντούλη*, Περί μίαν μεταρρυθμίσιν τῆς θείας λειτουργίας, Θεσ/νίκη 1961, σελ. 12).

Ἀλλὰ τοιαύτη ἀνάγκη, ἰδιαίτερος δὲ ἐπείγουσα, εἶναι δύσκολον νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς ὅτι ὑπάρχει σήμερον. Παρὰ τὰς κατὰ καιροὺς ἀκουομένας φωνὰς ἐκ μέρους συγχρόνων «συζητητῶν», οἱ ὅποιοι νομίζουν ὅτι καὶ οἱ λειτουργικοὶ θεσμοὶ δεόν νὰ μεταβάλλωνται κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ συρμοῦ, γενικώτεροι καὶ μάλιστα βεβιασμένοι μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ τῆς Λατρείας μας, οὔτε ὡς ἐπιβεβλημένα οὔτε καὶ ὡς ἐπωφελεῖς δύνανται νὰ θεωρηθοῦν.

Γεγονὸς βεβαίως εἶναι, ὅτι ἡ ἐπίδρασις τῆς Λατρείας γενικώτερον ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου ἔχει, ἀσφαλῶς, μειωθῇ εἰς τὴν ὑλόφρονα καὶ ἀντιπαραδοσιακὴν ἐποχὴν μας.

Ἐν τούτοις, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀσκή, εὐτυχῶς, ἀκόμη ἀξιόλογον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἶναι δὲ ἄνευ σημασίας καὶ τὸ γεγονός, ὅτι, διακεκριμένοι ἐκπρόσωποι ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐξαίρουν, ἀκριβῶς εἰς τὰς ἡμέρας μας, καὶ τὴν εὐλάβειαν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ὀρθοδόξου Λατρείας, διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ συγχρόνου ἀκριβῶς ἀνθρώπου, συνεπῶς καὶ τοῦ Πληρώματος τῶν ἰδικῶν των Ἐκκλησιῶν.

Θὰ ἀπετέλει ὁμως σφάλμα, ἐὰν οἱ ἐκκλησιαστικοί μας παράγοντες ἐπανεπαύοντο εἰς τὴν παραδοσιακὴν, ὅπως λέγομεν, ἀφοσίωσιν τοῦ λαοῦ μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἀντιπαραδοσιακὴ καὶ γνωρίζει, καὶ χρησιμοποιεῖ εὐρῶς μυρίους τρόπους, ὥστε νὰ ὑποτιμᾶται καὶ νὰ ὑποσκάπτεται ἡ σημασία τῶν παραδοσιακῶν ἀξιών εἰς τὰ ὅμματα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου.

Ὅτι ἀσφαλῶς ἀπαιτεῖται, εἶναι ἡ ἀδιάκοπος

ἐπαγρύπνησις ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ἡ Λατρεία μας νὰ τελῇται «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν», νὰ διατηρῇ τὴν παραδοσιακὴν της καθαρὴν καὶ λιτότητα εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις της, ὥστε νὰ ἐξακολουθῇ νὰ συγκινῇ καὶ νὰ προσελκύῃ, ἀντὶ νὰ ἀπομακρύνῃ μὲ ὠρσιμένους ὑπερβολάς, καὶ νὰ ἐπηρεάξῃ, ὅσον τὸ δυνατόν βαθύτερον, τὸ ποιμνίον Της.

Τὸ «κατὰ τάξιν» ἔχει ἴσως ἐπιτευχθῇ διὰ τοῦ Τυπολογικοῦ Μέρους τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (τῶν σημερινῶν «Διπτύχων»), τὸ ὁποῖον, τῇ εἰσηγήσει μου καὶ τῇ εὐθύνη μου διὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς ἐκδόσεώς του, ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐκδίδει ὁ ἐπιτελικὸς αὐτός Ἐκκλησιαστικὸς Ὁργανισμὸς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1959.

Ἀλλὰ καὶ ἡ σειρά τῶν Λειτουργικῶν Βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἐπίσης αὐτὴν τὴν περίοδον ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, συνέβαλε θετικὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιδίωξιν.

Συνεπῶς, ὡς ἐπωφελής, πράγματι, μεταρρυθμίσεις τῆς Ὀρθοδόξου Λατρείας, θὰ ἠδύνατο νὰ προταθῇ «ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὰς ἀρχαιοτέρας μορφάς της, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἀκόμψων προσθηκῶν, τὰς ὁποίας, αἰῶνες ἀμελείας ἢ κακῶς νοουμένης εὐλαβείας, ἔχουν ἀκριτῶς συσσωρεύσει» εἰς αὐτὴν καὶ διαταράξῃ «τὰς ἀρμονικὰς καὶ καθαρὰς γραμμάς τοῦ ἀρχικοῦ οἰκοδομήματος», ὡς καὶ τελευταίως ἐγράφη (Πρὸβλ. *Ἰωάν. Φουντούλη*, ἔ.ἀ., σελ. 4, καὶ, *Τοῦ ἰδίου*, Παράδοση καὶ θεία λατρεία, Τόμος Ἑόρτιος 1600ῆς ἐπετείου... τοῦ Μεγάλου Βασιλείου [† 379-1979], Θεσ/νίκη 1981, σελ. 13 ἑ.).

Ἐὰν δέ, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἤθελε διαπιστωθῇ ὅτι καὶ τινα ἄλλα στοιχεῖα τῆς λατρείας μας ἔχουν πράγματι ἀνάγκην προσαρμογῆς τινος πρὸς τὰς συγχρόνους θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ Ποιμνίου, δὲν θὰ πρέπει νὰ λησιμονῇται, ὅτι, θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετος πρὸς τὴν ὀρθόδοξον παράδοσίν μας, ἡ οἰαδήποτε ἀλλαγὴ των νὰ ἐπιχειρηθῇ διὰ μεμονωμένων πρωτοβουλιῶν καὶ δι' ἐσπευσμένων ἀποφάσεων. Διότι, κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην τοῦ προαναφερθέντος ἀειμνήστου Καθηγητοῦ *Παν. Τρεμπέλα*, καὶ εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν, «εἶναι προτιμωτέρα ἡ ὁδὸς τῆς “μακρῆς ἐξελίξεως” καὶ τῆς “μακρῆς συνηθείας”, διὰ τῆς ὁποίας, μέχρι σήμερον, ἐξειλίχθη ἡ θεία λατρεία. Διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν παλαιάν προᾶξιν, ἥτις εἶναι ἡ ἀνυπολογίστως καλυτέρα» (*Ἰωάν. Φουντούλη*,

ἔ.ἀ. Πρβλ. καὶ τὴν ὅλως πρόσφατον καὶ ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρονσαν εἰσήγησιν τοῦ Καθηγητοῦ *Εὐαγγέλου Θεοδώρου* εἰς τὸ Β' Πανελλήνιον Λειτουργικὸν Συμπόσιον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Παράδοσις καὶ ἀνανέωσις στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας», «Ἐφημέριος», 2000, σ. 8 ἑ.).

Ἄλλὰ πάντοτε ἀπαιτεῖται προσοχὴ καὶ περισκεψίς. Διότι πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς Λατρείας, ὀπτικὰ, ἀκουστικά, μελωδικὰ, «τῶν ρημάτων ἢ δυνάμεις» κ.λπ., τὰ συναποτελοῦντα τὴν Ὁρθόδοξον Λατρείαν, ἁρμονικῶς ἀλληλοσυμπληρούμενα εἰς θαυμαστὴν σύνθεσιν, συγκροτοῦν τὴν πολύμορφον καὶ δραματικὴν αὐτὴν μυσταγωγίαν. Παρὰ τὸ γεγονὸς δέ, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀξιοθαύμαστον, ὅτι τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ διαφόρους γενεὰς πιστῶν καὶ εἰς μακρὰν σειρὰν αἰώνων.

Συνεπῶς ἡ μεταβολή, ὁ «ἐκσυγχρονισμός» ἐνὸς ἑξ αὐτῶν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀλλοιωσῇ τὸν χαρακτήρα της καὶ νὰ μειώσῃ τὴν ἐπίδρασίν της.

Ἄλλὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς μέγα πρόβλημα παραμένει πάντοτε ἡ κατὰ Χριστὸν χειραγωγήσις τοῦ ποιμνίου Τῆς, ἡ διὰ τοῦ πλέον ἐνδεδειγμένου τρόπου ἐξυπηρέτησις τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν του, ἡ διαρκὴς ἀναθέρεμανσις τῆς εὐσεβείας του, ὥστε, καὶ ἐν τῷ «κόσμῳ» ἀγωνιζόμενον, νὰ ἔχῃ τὴν αἰσθησὶν τῆς πληρότητος, τῆς αἰωνιότητος, τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑψίστου χρέους τοῦ ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἵνα οὕτω πραγματοποιητῇ πληρέστερον ἢ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴ Τῆς.

Ἡ ἐπιδιώξις δὲ αὐτὴ δημιουργεῖ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ «ἀνακαινίσῃ», κατὰ καιροῦς, τὸ πνευματικόν της ἔργον, οὐχὶ ὁμως ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἐξωτερικῶν δεδομένων, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ πνευματικῆς καὶ λειτουργικῆς παραδόσεως, διότι μόνον, τοιαύτης φύσεως, ἐκ τῶν ἐνδον, «αὐτοανακαινίσεις» δύνανται νὰ ἔχουν καὶ μονιμότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα, ὡς ἀποδεικνύει ἡ διὰ τῶν αἰώνων πορεία Τῆς.

Ἀπαραίτητοι ὁμως προϋποθέσεις διὰ τοιαύτης φύσεως ἀποφάσεις εἶναι, κατὰ πρῶτον, ἡ ἐνδελεχὴς καὶ μὲ ὑπομονὴν καὶ περισκεψὶν μελέτη τῶν λειτουργικῶν προβλημάτων, ἵνα διαπιστωθῇ ποῖα στοιχεῖα ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου λειτουργικῆς παραδόσεως εἶναι πράγματι ἀνάγκη νὰ «ἐκσυγχρονισθοῦν». Ἐν συνεχείᾳ δέ, μακροχρόνιος σχετικὴ ἐνημέρωσις καὶ προετοιμασία τῶν πιστῶν διὰ τὴν ἐνδεικνυομένην

νὴν ἀλλαγὴν, ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν αἱ ὀδυνηραὶ ἐπιπτώσεις, τὰς ὁποίας γνωρίζομεν ἀπὸ παρεμφερῆ περιστατικά κατὰ τὸ παρελθόν.

Γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἀκριβῶς τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας, αἱ ἐτεροδόξοι Ἐκκλησίαι, τόσον ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ ὅσον καὶ αἱ Προτεστάντικαί, καταβάλλουν μεγάλας προσπάθειάς, ὅπως, διὰ τῶν λεγομένων «λειτουργικῶν τῶν κινήσεων», ἀνακαινίσουν τὰ τῆς λατρείας τῶν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν δὲ καί, οὐχὶ σπανίως, διὰ στοιχείων ἐκ τῆς ὀρθοδόξου λειτουργικῆς παραδόσεως.

Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας δὲ πληροφορίας, μία τοιαύτη λειτουργικὴ κίνησις παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῆς ὁποίας καλλιιεργεῖται ἐντόνως ἡ λειτουργικὴ ἀγωγή τῶν σπουδαστῶν τῶν.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ὅλη σύγχρονος Ρωσικὴ Θεολογία ἔχει σοβαρῶς ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς ὀρθοδόξου λειτουργίας, ὡς προσφάτως (1983), δι' ἐιδικῆς ἐρεῦνης, κατεδείχθη (Πρβ. *Karl Chris. Felmy, Wege und Wandlungen russischer Liturgie*, Berlin 1983).

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅ,τι ἐνδείκνυται νὰ γίνῃ σήμερον καὶ ἔχει πράγματι ἐπείγοντα χαρακτήρα, εἶναι ἡ Λειτουργικὴ Ἀγωγή τοῦ Πληρώματος. Διότι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐνδεχομένη χαλάρωσις τῆς λειτουργικῆς μας παραδόσεως εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ λαοῦ, θὰ διευκολύνῃ, ἀσφαλῶς, τὴν περαιτέρω διάδοσιν καὶ εἰς τὸν τόπον μας λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων συγχρόνων ποικιλιωνύμων θρησκευτικοφιλοσοφικῶν ρευμάτων τῆς Ἀνατολῆς, δοθέντος ὅτι ἐντονος παραμένει πάντοτε ἡ ροπὴ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς οἰανδήποτε μορφήν λατρείας, ὡς ἤδη ὁ Πλούταρχος ἐπισημαίνει καὶ ἐπιβεβαίωσι ἡ σύγχρονος ψυχολογία. Ἰδιαίτερος δὲ ὅταν εἰς τὴν πνευματικὴν του ζωὴν δημιουργηθῇ «ἡ φρίκη τοῦ κενοῦ».

Πιστεύω, ὅτι μόνον ὅταν τὸ σημερινὸν Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας θὰ παύσῃ νὰ θεωρῇ τὰ τῆς λατρείας του ὡς ξηροὺς τύπους, διδαχθῇ δὲ τὸ βαθύτερον νόημά της καὶ τὴν ἀξίαν της, διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν καθ' ὅλου, ἐν τῷ κόσμῳ, ζωὴν του, βιώσῃ δὲ τὸ ὀρθόδοξον ἥθος της, θὰ συνειδητοποιήσῃ καὶ τὴν σημασίαν της, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς διατηρήσεώς της ὡς βασικοῦ στοιχείου τῆς ἐκκλησιαστικῆς του ζωῆς καὶ παραδόσεως καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ ἐνδεχομένας ἀντιπαραδοσιακὰς μεμονωμένας πρωτοβουλίας.

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καί, ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω

προϋποθέσιν, ὁ ἴδιος ὁ ὀρθόδοξος λαὸς θὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀναγκαίαν κατανόησιν, ἐάν ποτε ἤθελε παραστῇ ἀνάγκῃ μεταβολῶν εἰς σημεῖα τινα τῆς λατρευτικῆς πράξεως ἢ εἰς συνδεομένας πρὸς μετ' αὐτῆς ἐκδηλώσεις, διότι θὰ εἶναι εἰς θέσιν, θὰ ἔχῃ διδαχθῇ, διὰ τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς του, νὰ διακρίνῃ τὸ οὐσιώδες ἀπὸ τὸ ἐπουσιώδες καὶ δὲν θὰ προσκολλᾶται, μὲ πείσμονα ἐμμονήν, εἰς φανατισμοὺς διὰ μικροτέρας σημασίας θέματα, μὲ τὰς γνωστὰς εἰς ὅλους μας, τόσον δὲ δυσαρέστους καὶ ἐπικινδύνους καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὸ Ἔθνος, ἐπιπτώσεις.

Ἀλλὰ καὶ μόνον ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, θὰ ὑπάρξῃ ἡ δυνατότης, ὥστε ὁλόκληρον τὸ Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸ λαϊκόν της στοιχεῖον, νὰ ἐνταχθῇ κατὰ τινα τρόπον, καὶ εἰς τὸ λειτουργικὸν ἔργον της, τοῦ ὁποίου, ἄλλωστε, οὐσιώδη παράγοντα «συλλειτουργοῦ», ὡς ἐλέχθη, ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν διακονίαν Της, γενικώτερον. (Πρβλ. τὰς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος δύο μελέτας τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάν. Καρμίρη, Ἡ θέσις καὶ ἡ διακονία τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ («Θεολογία», τ. 47, 1976, σελ. 15 ἑ.) καὶ Ἡ θέσις καὶ ἡ διακονία τῶν γυναικῶν ἐν τῇ Ὁρθ. Ἐκκλησίᾳ (Ἐπιστ. Ἐπετηρίς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανеп. Ἀθηνῶν, τ. 24, 1975, σελ. 471 ἑ.).

Ἀπὸ ἐνα ἐκκλησιαστικόν Πλήρωμα μὲ ζῶσαν πίστιν, ἀλλὰ καὶ βαθεῖαν γνῶσιν τοῦ νοήματος καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας καὶ βίωσιν τοῦ πνεύματος αὐτῆς, θὰ ἡδύνατο νὰ προσέλθουν καὶ οἱ ἐμπνευσμένοι φορεῖς τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως ἐκκλησιαστικοὶ μας λειτουργοί, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ παράγοντες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἡ ἀναφερθεῖσα καὶ ἀνωτέρω πρώτη Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου, κατὰ τὸ ἔτος 1961, ἀπεφάσισεν, ὅπως, μετὰ τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Πανορθόδοξου Προσυνόδου, περιληφθῇ καὶ ἡ «Μελέτη τῶν μέσων πρὸς στήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὡς καὶ τῆς, κατὰ παράδοσιν, Βυζαντινῆς καὶ καθ' ὅλου ὀρθοδόξου τέχνης ἐν ταῖς διαφόροις ἐκφράσεσιν αὐτῆς, ἐκκλ. Μουσική, Εἰκονογραφία, Ἀρχιτεκτονική, Ἱερὰ Ἄμφια καὶ Σκεύη κ.λπ.». (Β', δ). (Πρβλ. «Θεολογία», τ. 32, 1961, σελ. 509).

Πεποίθησίς μου εἶναι, στηριζομένη εἰς τὰς ἱστορικὰς μαρτυρίας περὶ τῶν μεγάλων δημιουργῶν τῆς

ἀπαραιμίλλου βυζαντινῆς τέχνης, ὅτι, μόνον ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις, δύνανται καὶ σήμερον νὰ ἀναδειχθῶν οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἐμπνευσμένοι νέοι χριστιανοὶ καλλιτέχναι-δημιουργοί. Οἱ ὅποιοι, ὡς φορεῖς τοῦ αὐτοῦ πνεύματος, θὰ ἡδύνατο νὰ συγχωνεύσουν, κατὰ τρόπον δημιουργικόν, τὰ διάφορα νέα, ἐπαναστατικὰ ὄντως, σύγχρονα τεχνικὰ καὶ ἄλλα, μέσα ἐκφράσεως εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν ζωγραφικὴν, τὴν γλυπτικὴν, ὡς καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ τὴν ὑμολογίαν ἀκόμη, μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς παραδόσεως, διὰ νὰ δημιουργήσουν νέας μορφάς, νέα δημιουργήματα εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτὰς τέχνας, περισσότερον, ἴσως, οἰκεία εἰς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον καὶ τὰς πνευματικὰς καὶ αἰσθητικὰς του ἀνάγκας.

Διότι δὲν δύναται νὰ προβληθῇ ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι δὲν ὑπάρχουν σήμερον αἱ τεχνικαὶ γνώσεις τῶν εἰδικῶν, ὡς καὶ αἱ ὑλικά καὶ μηχανικά δυνατότητες, διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν, διὰ μίαν νέαν ἀναγέννησιν τῶν λειτουργικῶν τεχνῶν. Δυστυχῶς ὅμως ἐλλείπουν αἱ θρησκευτικαὶ καὶ βιωματικά, θὰ ἐλέγομεν, προϋποθέσεις, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐπηρεάζοντο οἱ παλαιοὶ δημιουργοὶ τῶν, καὶ τῶν ὁποίων προϋποθέσεων τὸ ἀπαύγασμα, τὸ ἄρωμα τῆς εὐλαβείας τῶν ἐν λόγῳ δημιουργῶν, ὑπῆρξαν τὰ θαυμαζόμενα ἔργα τῶν.

Ἰδιαίτερα ἐνθαρρυντική, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τελικά, διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐνδεικνυομένης καὶ λειτουργικῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκκλ. πληρώματος, εἶναι ἡ διατηρούμενη εἰς τὸν λαόν μας, καὶ σήμερον, λειτουργικὴ, θὰ ἔλεγα, εὐαισθησία του, ὡς δύναται νὰ διαπιστωθῇ ἀπὸ πολλὰς ἐνδείξεις καὶ εἰς πολλοὺς μὴ διατηροῦντας στενὰς σχέσεις μὲ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἰδιαίτερα ἐνδεικτικοὶ εἶναι καὶ οἱ σχετικοὶ στίχοι τοῦ *Κωστή Παλαμᾶ*, εἰς τὸ ποίημά του: «Ἡ νύκτα τῶν Χριστουγέννων»·

«Καὶ φτάνουν μιᾶς καμπάνας γοργοὶ χτύποι
μὲς σὲ σκοτάδι σιγανὸ
γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ πάλι ὅ,τι μοῦ λείπει
καὶ νὰ μὲ κάνει χριστιανό».

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κανονισμός Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐκκλησιαστικὲς κατασκηνώσεις γιὰ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 4, 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Φ.Ε.Κ. 185/τ. Α'/11.9.1970).

3. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

4. Τὰς ὑφισταμένους κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 70/33/15.2.2001 πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου.

6. Τὴν ἀπὸ 17.5.2001 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

7. Τὴν ἀπὸ 24.10.2001 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ στὴν Ἱερὰ Μητροπολὶν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ μὲ τὴ μορφή Νομικοῦ Προσώπου Ἰδιωτικοῦ

Δικαίου, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, ὑπὸ τὸν ἔλεγχο καὶ τὴν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ θὰ ἐδρεύει στὴν κωμόπολιν Νεαπόλεως Λακωνίας. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχειρίσις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία:

«Ἐκκλησιαστικὲς κατασκηνώσεις γιὰ ἄτομα
μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες»

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἄρθρο 1

Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία αὐτῆς συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, ποῦ λειτουργεῖ ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ», τὸ ὁποῖο θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ κωμόπολις τῆς Νεάπολης Λακωνίας. Τὸ Ἰδρυμα θὰ στεγάζεται στὶς μόνιμες καὶ σύγχρονες ιδιόκτητες ἐγκαταστάσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, οἱ ὁποῖες εὑρίσκονται στὴν περιοχὴ Λαχίου τοῦ Δήμου Βοιῶν Λακωνίας.

Ἄρθρο 2

Σκοποὶ καὶ μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν

1. Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ ἐν γένει συμβολὴ στὴν πληρέστερη καὶ ἀρτιότερη ποιμαντικὴ, κοινωνικὴ, φιλανθρωπικὴ, ἱε-

ραποστολική καὶ πνευματικὴ διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Παραδόσεως καὶ Διδασκαλίας.

β) Ἡ παροχὴ φιλοξενίας, ἀναψυχῆς, ψυχαγωγίας, προστασίας, φροντίδας, στοργῆς καὶ ἀγάπης σὲ Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες κάθε ἡλικίας καὶ τῶν δύο φύλων ποὺ εἶναι περιπατητικὰ καὶ περιθάλπονται στὰ Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὅπως καὶ σὲ Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες ποὺ περιθάλπονται στὶς οἰκογένειές τους καὶ φοιτοῦν ὡς ἐξωιδρυματικά Ἄτομα στὴ Σχολὴ Κατάρτισεως Ἀτόμων μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες, ἡ ὁποία λειτουργεῖ στὸ Ἰδρυμα Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ» Σπάρτης καὶ σὲ Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες ποὺ κατοικοῦν στὶς περιφέρειες ἄλλων Ἱερῶν Μητροπόλεων.

γ) Ἡ παροχὴ φιλοξενίας σὲ γονεῖς καὶ κηδεμόνες ποὺ ἔχουν στὶς οἰκογένειές τους καὶ περιθάλπουν Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐνισχύσεως τῆς προσπάθειάς τους.

δ) Ἡ παροχὴ φιλοξενίας στοὺς ἐργαζόμενους στὰ φιλανθρωπικὰ καὶ κοινωφελῆ Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, καθὼς καὶ στοὺς ἐθελοντὲς ποὺ προσφέρουν δωρεὰν τὶς ὑπηρεσίες τους στοὺς περιθαλπομένους στὰ ἀνωτέρω Ἰδρύματα καὶ ἐπικουροῦν τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὴν ἀσκήση τῶν καθηκόντων τους.

ε) Ἡ οὐσιαστικὴ καὶ σὲ βάθος ἐνημέρωση καὶ διαφώτιση τῶν περιθαλπόντων Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες καὶ ἄλλων κοινωνικῶν καὶ λοιπῶν φορέων καὶ ἡ ἐν γένει εὐαισθητοποίηση τῆς κοινῆς γνώμης.

2. Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν εἶναι: α) Ἡ διοργάνωση καὶ λειτουργία κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες κάθε ἔτους Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης γιὰ Ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες στὶς ιδιόκτητες ἐγκαταστάσεις τῆς στὴν περιοχὴ Λαχίου.

β) Ἡ διοργάνωση Σεμιναρίων, Ἡμερίδων, Συνεδρίων κ.ἄ. καὶ ἡ πραγματοποιήση ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων ἀπὸ εἰδικευμένους ἐπιστήμονες.

γ) Ὅποιοδήποτε ἄλλο πρόσφορο μέσο ἤθελε ἀποφασίσει τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 3

Ὁργάνωση - Διοίκηση - Διοικητικὸ Συμβούλιο

1. Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικη-

τικὸ Συμβούλιο ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ: α) τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὡς Πρόεδρο, β) τὸν ἐκάστοτε Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὡς Ἀντιπρόεδρο, ὁ ὁποῖος σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Μητροπολίτου, θὰ ἀναπληρῶναι αὐτὸν καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Δ.Σ., γ) τὸν ἐκάστοτε Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο Νεαπόλεως, δ) ἓναν κληρικὸ τῆς Ἀρχιερατικῆς Ἐπιτροπείας Νεαπόλεως καὶ ε) ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ» Σπάρτης.

2. Τὰ ὡς ἄνω δύο τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. (τῶν παραγράφων 1δ καὶ 1ε τοῦ παρόντος ἄρθρου) διορίζονται, μαζὶ μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀναπληρωματικὰ μέλη, γιὰ μία τριετία ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὕστερα ἀπὸ ἐγγραφή πρόσκληση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο, οἱ δὲ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, παύονται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη.

4. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμῖα.

5. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνέρχεται τακτικὰ κάθε μῆνα καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἢ ὕστερα ἀπὸ ἐγγραφή αἴτηση τριῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ.

6. Τὸ Δ.Σ. εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὅπωςδήποτε ὁ Πρόεδρος ἢ, σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο ἀπὸ τὰ μέλη του, οἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου, ἢ, σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου.

7. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ.: α) Ἔχει τὴν εὐθύνη ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντονίζει τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ. β) Ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ ὅποιασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες

του τις σχέσεις με άλλα Ἰδρύματα, Ὁργανισμούς, νομικά καὶ φυσικά πρόσωπα. γ) Λαμβάνει γνώση ὅλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μετὸν Γραμματέα ὅλη τὴν ἀλληλογραφία αὐτοῦ καὶ συνυπογράφει μετὸν Ταμία τὰ οἰκονομικῆς φύσεως ἐγγράφα. δ) Συγκαλεῖ τὸ Δ.Σ. σὲ συνεδριάσεις, διευθύνει τις σὲ αὐτὲς συζητήσεις καὶ συνυπογράφει μετὰ ὑπόλοιπα μέλη τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀναπληρώνει τὸν Πρόεδρο, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος, σὲ ὅλες τις ὡς ἄνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν ἐντολῆς του.

Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ. τηρεῖ τὸ Βιβλίο Πρωτοκόλλου τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντάσσει ὅλα τὰ ἐγγράφα καὶ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ὁποία ἐνημερώνει τὸν Πρόεδρο καὶ τὴν ὁποία συνυπογράφει μετὰ αὐτόν. Ἐπίσης τηρεῖ τὸ Βιβλίο Κατασκηνωτῶν καὶ τὸ Βιβλίο Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει τὰ ἐν λόγῳ πρακτικά τὰ ὁποία συντάσσει καὶ φυλάσσει τὴ σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Ταμίας τοῦ Δ.Σ. τηρεῖ τὸ Βιβλίο Ταμείου καθὼς καὶ τὰ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν τοῦ Ἰδρύματος, εἰσπράττει μετὰ διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων, τὰ ὁποία συνυπογράφει μετὸν Πρόεδρο, κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ τις πληρωμὲς ποὺ ἀποφάσισε τὸ Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν τὰ ὁποία ἐπίσης συνυπογράφει, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ οἰκονομικῆς φύσεως ἐγγράφα, μετὸν Πρόεδρο, εὐθύνεται γιὰ τὴν φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποία κατατίθενται σὲ μία ἀπὸ τις Τράπεζες ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλιν τῆς Σπάρτης στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., στὸ ὁποῖο εἶναι ὑπόλογος καὶ γενικά διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ Ἰδρύματος. Ἐπίσης, τηρεῖ τὸ Βιβλίο Κτηματολογίου καὶ τὸ Βιβλίο Ὑλικῶν.

Ἄρθρο 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τις ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες: α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ ἀφορᾷ στὴν ὁργάνωση, διοίκηση, λειτουργία, διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση ἐν γένει τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ διάθεση τῶν πόρων τοῦ

Ἰδρύματος, καθὼς καὶ γιὰ κάθε ἐνέργεια ποὺ σχετίζεται μετὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ. β) Συνεργάζεται μετὰ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, μετὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωνικῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μετὰ διάφορους πολιτιστικούς, ἐπιστημονικούς καὶ φιλανθρωπικούς συλλόγους, καθὼς καὶ μετὰ τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, τοὺς τοπικοὺς φορεῖς καὶ ἐν γένει τις ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος. γ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων καὶ γιὰ τὴν ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος. δ) Καθορίζει καὶ συνιστᾷ, γιὰ τις ἀνάγκες κατὰ τὴ διάρκεια τῶν περιόδων λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, τις θέσεις τοῦ ἐμμισθοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀποφασίζει γιὰ τὴν πρόσληψη καὶ τὴν παύση αὐτοῦ, γιὰ τὰ καθήκοντα, τις ἀρμοδιότητες καὶ τις ἀποδοχές του, καθὼς καὶ γιὰ λοιπὰ συναφῆ ζητήματα σύμφωνα μετὰ τις διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας. ε) Καταρτίζει στὸ τέλος τῶν κατασκηνωτικῶν περιόδων κάθε ἔτους τὸν Ἀπολογισμό γι' αὐτές, καθὼς καὶ τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμό καὶ Ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς ὁποίους καὶ ὑποβάλλει γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. στ) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται στὸν παρόντα Κανονισμό.

Ἄρθρο 5

Τηρούμενα βιβλία

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίᾳ διαχείριση, τηρεῖ δέ, μετὰ τὴν μερίμνα τοῦ Γραμματέα καὶ τοῦ Ταμία τοῦ Δ.Σ., τὰ Γενικά καὶ Διαχειριστικά αὐτοῦ Βιβλία, σύμφωνα μετὰ τὸ σύστημα τήρησης τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ἥτοι:

1) Βιβλίο Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων,

2) Βιβλίο Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ.,

3) Βιβλίο Κατασκηνωτῶν, στὸ ὁποῖο ἀναγράφονται τὰ πλήρη στοιχεῖα τῶν κατασκηνωτῶν, λοιπῶν φιλοξενουμένων καὶ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος κάθε κατασκηνωτικῆς περιόδου.

4) Βιβλίο Ταμείου καὶ Διπλότυπα Γραμμάτια

Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκτελεστέα ἐφ' ὅσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου, καὶ τοῦ Ταμία τοῦ Ἰδρύματος,

5) Βιβλίο Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος καὶ

6) Βιβλίο Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ κινητὴ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 6

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος καὶ διάθεσή τους

1. Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι: α) Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἱερῶν Μονῶν, καθὼς καὶ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου καὶ τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. β) Οἱ εἰδικὲς ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὲς τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐφ' ὅσον σὲ αὐτὸ φιλοξενοῦνται δικοὶ τους τρόφιμοι. γ) Οἱ τυχόν προαιρετικὲς εἰσφορὲς, σὲ εἶδος ἢ σὲ χρῆμα, ἐκ μέρους γονέων καὶ κηδεμόνων ποὺ φιλοξενοῦνται οἱ ἴδιοι ἢ μέλη τῆς οἰκογένειάς τους σὲ αὐτὸ, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν τοὺς παρέχουν σὲ καμία περίπτωση δικαίωμα ἢ ἀξίωση προνομιακῆς μεταχείρισης. δ) Τόκοι ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ Ἰδρύματος καὶ πρόσοδοι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση τῆς κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας αὐτοῦ. ε) Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, λαχειοφόρων ἀγορῶν, ἐράνων νόμιμα διενεργουμένων κ.λπ. στ) Δωρεὲς ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαις κινητῶν καὶ ἀκινήτων φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων. ζ) Εἰσφορὲς, σὲ εἶδος ἢ σὲ χρῆμα, φίλων τοῦ Ἰδρύματος. η) Κρατικὲς Ἐπιχορηγήσεις, Κοινοτικὲς Ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους τῆς Νομαρχιακῆς ἢ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, Ὁργανισμῶν καὶ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους φυσικῶν προσώπων καὶ κάθε νόμιμη ἐπιχορήγηση. θ) Κάθε ἄλλη πρόσοδος σύμφωνα μὲ τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ πνεῦμα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ κάθε νόμιμη πηγὴ καὶ δὲν κατονομάζεται ρητὰ στὸν παρόντα κανονισμό.

2. Οἱ ἀνωτέρω πόροι διατίθενται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν κάλυψη κάθε δαπά-

νης ποὺ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

3. Τὸ τυχόν χρηματικὸ πλεόνασμα ἀπὸ τὴν οικονομικὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖο ὑπερβαίνει τὸ ποσὸ περὶ τοῦ ὁποῖου ἀποφασίζει τὸ Δ.Σ., κατατίθεται σὲ λογαριασμὸ σὲ μὴ ἀπὸ τῆς Τράπεζας ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλιν τῆς Σπάρτης στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 7

Τὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖο βρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, διακρίνεται σὲ ἐθελοντικὸ καὶ ἔμμισθο. Στὸ ἐθελοντικὸ προσωπικὸ συγκαταλέγονται ὅσα ἄτομα προσφέρουν δωρεὰν τῆς ὑπηρεσίας τους στοὺς φιλοξενουμένους στὸ Ἰδρυμα, ἐπικουρώντας τὸ ἔμμισθο προσωπικὸ κατὰ τὴν ἀσκηση τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Στὸ ἔμμισθο προσωπικὸ συγκαταλέγονται ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ» Σπάρτης, ὡς Ἀρχηγός, ἡ κοινωνικὴ λειτουργός, ὁ φυσιοθεραπευτής, ὁ ἰατρός, οἱ νοσηλεύτριες, οἱ μαγειρίσσοι καὶ πρόσθετο προσωπικὸ τοῦ ὡς ἄνω Ἰδρύματος, καθὼς καὶ ἐργαζόμενοι/ες σὲ ἄλλα φιλανθρωπικὰ καὶ κοινωφελῆ Ἰδρύματα τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὡς στελέχη, μὲ ἀπόσπαση καὶ ἀνάλογο ἐπίδομα, ὅπως καὶ ἄλλα ἄτομα ποὺ προσλαμβάνονται, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν περιόδων λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, ἀπασχολοῦνται, ἀμείβονται καὶ παύονται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. σύμφωνα μὲ τῆς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

Ἄρθρο 8

Σφραγίδα - Τελικὲς διατάξεις

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίᾳ σφραγίδα μὲ δύο ἐπάλληλους κύκλους, ἡ ὁποία φέρει στὸ κέντρο τὸν Τίμιον Σταυρό. Στὸν μὲν ἐξωτερικὸ κύκλο ἀναγράφονται οἱ λέξεις «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ», στὸν δὲ ἐσωτερικὸ ἢ ἐπ' αὐτῇ τοῦ Ἰδρύματος «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» καὶ ἡ χρονολογία ἰδρύσεώς του.

Ἄρθρο 9

Τὸ παρὸν Ἰδρυμα καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ὕστερα ἀπὸ αἰτιολογημέ-

Κανονισμός «Κέντρου ἀποθεραπείας καὶ ἀποκατάστασης ἡμερήσιας νοσηλείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 4, 29 παράγρ. 2, 59 παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Φ.Ε.Κ. 158/τ. Α'/11.9.1970).

3. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πληρῶμα.

4. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 149/81/21.3.2001 πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου.

6. Τὴν ἀπὸ 27.9.2001 γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

7. Τὴν ἀπὸ 15.11.2001 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ μὲ τὴν μορφήν Νομικοῦ Προσώπου Ἰδιωτικοῦ Δικαίου μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὑπὸ τὸν ἐλεγχον καὶ ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν κωμόπολιν Μαγούλας τοῦ Δήμου Μυστρά Λακωνίας. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

νη ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, γιὰ τὴ λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, ἐγκρινόμενη ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. ὅταν δὲν ἐκπληρῶνται τὶς ἐκκλησιολογικὲς αὐτοῦ προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολὴν του, ὅταν παρεκκλίνει τῶν σκοπῶν του ἢ καταστεῖ ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του. Σὲ κάθε περίπτωσιν καταργήσεως τοῦ Ἰδρύματος, κάθε κινητὸ ἢ ἀκίνητο περιουσιακὸ αὐτοῦ στοιχεῖο, καθὼς καὶ κάθε δικαίωμα καὶ ἀξίωσις αὐτοῦ περιέρχεται στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἄρθρο 10

1. Ο παρὼν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αὐτοῦ γίνεται ἀπὸ τὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο ὕστερα ἀπὸ αἰτιολογημένη ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴ λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, ἐγκρινόμενη ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, δημοσιεύεται δὲ ὅπως καὶ ὁ παρὼν Κανονισμός.

Ἄρθρο 11

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθῆνα 24 Ὀκτωβρίου 2001

+ Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

+ Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

+ Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Κανονισμὸς Λειτουργίας

**Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία:
«Κέντρο ἀποθεραπείας καὶ ἀποκατάστασης ἡμε-
ρήσιας νοσηλείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μο-
νεμβασίας καὶ Σπάρτης»**

Ἄρθρο 1

Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἔδρα - Σφραγίδα

1. Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ εὐθύνη καὶ ἐποπτεία αὐτῆς συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, ποὺ λειτουργεῖ ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ», τὸ ὁποῖο θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ κωμόπολη τῆς Μαγούλας τοῦ Δήμου Μυστρά Λακωνίας. Τὸ Ἰδρυμα θὰ στεγάζεται σὲ κτιριακὸ συγκρότημα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εὐρισκόμενον πλησίον τοῦ ἄλλου Ἰδρύματος αὐτῆς, δηλαδὴ τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁλοκληρωθεῖ μὲ ὅλες τὶς ἀπαραίτητες προδιαγραφές καὶ ἐξοπλισθεῖ μὲ τὰ πλέον σύγχρονα μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα πρὸς ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ του.

2. Τὸ Ἰδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα σὲ δύο ἐπάλληλους κύκλους, ἡ ὁποία φέρει στὸ κέντρο τὸ μονόγραμμα Σ . Στὸ μὲν ἐξωτερικὸ κύκλο ἀναγράφονται οἱ λέξεις «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ», στὸ δὲ ἐσωτερικὸ ἡ ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος «ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ» καὶ ἡ χρονολογία ἱδρύσεώς του.

Ἄρθρο 2

Σκοποὶ

1. Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) ἡ ἐν γένει συμβολὴ στὴν πληρέστερη καὶ ἀρτιότερη ποιμαντικὴ, κοινωνικὴ, φιλανθρωπικὴ, ἱεραποστολικὴ καὶ πνευματικὴ διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης στὸ πλαίσιο τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, Παράδοσης καὶ Διδασκαλίας,

β) ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑγείας καὶ νοσηλείας σὲ ἀσθενεῖς ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη φυσικῆς ἀποκατάστασης καὶ πάσχουν ἀπὸ

παθήσεις τοῦ μυικοῦ, νευρικοῦ, κυκλοφοριακοῦ, ἐρειστικοῦ καὶ ἀναπνευστικοῦ συστήματος, καθὼς καὶ ἀπὸ νοητικὴ στέρηση, χρησιμοποιώντας τὰ σύγχρονα μέσα καὶ τὶς μεθόδους τῆς ἱατρικῆς ἀποκατάστασης,

γ) ἡ παροχὴ ἀναψυχῆς, ψυχαγωγίας, κατάρτισης, ἐνημέρωσης, προστασίας, φροντίδας, στοργῆς καὶ ἀγάπης στοὺς παραπάνω ἀσθενεῖς,

δ) ἡ διενέργεια ἐρευνῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἀποκατάσταση, ἰδιαίτερα τῶν Ἀτόμων μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες,

ε) ἡ ὑλοποίηση σχετικῶν Ἐθνικῶν Προγραμμάτων ἢ Προγραμμάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης ἢ ἄλλων Διεθνῶν Προγραμμάτων.

Ἄρθρο 3

Παρεχόμενες ὑπηρεσίες -
Προϋποθέσεις εἰσαγωγῆς

1. Τὸ Ἰδρυμα παρέχει στοὺς ἀσθενεῖς ποὺ δέχονται τὶς ὑπηρεσίες του φυσικοθεραπεία (κινησιοθεραπεία, ἠλεκτροθεραπεία καὶ ὑδροθεραπεία), ἐργοθεραπεία, λογοθεραπεία, καθὼς καὶ ψυχολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ὑποστήριξη.

2. Στὰ προγράμματα ἀποθεραπείας καὶ ἀποκατάστασης τοῦ Ἰδρύματος γίνονται δεκτὰ τὰ περιθαλπόμενα στὰ Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ἄτομα μὲ Εἰδικές Ἀνάγκες καὶ ἄτομα τῆς τρίτης ἡλικίας καὶ ἐν γένει ἀσθενεῖς ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια, κάθε ἡλικίας καὶ τῶν δύο φύλων, ποὺ πάσχουν ἀπὸ τὶς ἀναφερόμενες στὸ προηγούμενο ἄρθρο τοῦ παρόντος παθήσεις, ἀφοῦ προηγηθεῖ ἐξέτασή τους ἀπὸ τὸν ἀρμόδιο ἱατρὸ τοῦ Ἰδρύματος καὶ προσκομισθοῦν τὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικά, τὰ ὁποῖα καθορίζονται μὲ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Στὶς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἰδρύματος λειτουργεῖ ξενώνας ἀποκατάστασης γιὰ ἀσθενεῖς ποὺ χρειάζονται ἐπανελέγχο, καθὼς καὶ γιὰ ἀσθενεῖς ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἀπομακρυσμένες περιοχὲς ἢ δὲν δύνανται, ἐξαιτίας τῆς κατάστασης τῆς ὑγείας τους, νὰ μετακινουῦνται ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα ὅσο διαρκεῖ τὸ πρόγραμμα ἀποθεραπείας καὶ ἀποκατάστασης ποὺ ἀκολουθοῦν.

4. Οἱ ἀσθενεῖς, ἐφ' ὅσον δύνανται, συμμετέχουν στὶς δαπάνες νοσηλείας τους καὶ στὶς δαπάνες τυχόν παραμονῆς τους στὸν ὡς ἄνω ξενώνα, ἐφ'

ὅσον καὶ στὸ βαθμὸ πού ὁ ἀσφαλιστικὸς ὁργανισμὸς στὸν ὁποῖο ὑπάγονται δὲν τὶς καλύπτει. Τὸ ὕψος τῆς συμμετοχῆς τους καθορίζεται μὲ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, σύμφωνα καὶ μὲ τὴ διάταξη τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Νόμου 2072/1992, βάσει τιμολογίου, ἐνῶ ἐκδίδεται σχετική ἀπόδειξη καὶ δελτίο παροχῆς ὑπηρεσιῶν. Τὸ Δ.Σ. μπορεῖ μὲ ἀπόφασή του νὰ ἀπαλλάσσει, ἀποδεδειγμένα ἀπόρους ἀσθενεῖς, ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση συμμετοχῆς τους στὶς ὡς ἄνω δαπάνες.

Ἄρθρο 4

Ὁργάνωση - Διοίκηση - Διοικητικὸ Συμβούλιο

1. Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο πού ἀπαρτίζεται ἀπὸ: α) τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὡς Πρόεδρο, β) τὸν ἐκάστοτε Πρωτοσύγκελλο ἢ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ὡς Ἀντιπρόεδρο, ὁ ὁποῖος σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Μητροπολίτου, θὰ ἀναπληρῶναι αὐτὸν καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Δ.Σ., γ) τρία ἄτομα, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, πού κατοικοῦν στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ διακρίνονται γιὰ τὴν εὐσέβεια, τὸ ἥθος, τὴν πνευματικὴ κατάρτιση, τὴν ὠριμότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

2. Τὰ ὑπὸ στοιχεῖο γ' τρία τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς παραπάνω παραγράφου διορίζονται, μαζὶ μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀναπληρωματικὰ μέλη, γιὰ μία τριετία ἀπὸ τὸν Σεβασμῶτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὕστερα ἀπὸ ἐγγραφή πρόταση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο, οἱ δὲ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. πού δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες πού ἐρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη.

4. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία.

5. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται τακτικὰ κάθε μῆνα καὶ ἐκτακτὰ ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἢ ὕστερα ἀπὸ ἐγγραφή αἴτηση τριῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ., στὴν

ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρουν τὰ προτεινόμενα πρὸς συζήτηση θέματα.

6. Τὸ Δ.Σ. εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία καὶ ἀποφασίζει νόμιμα ὅταν παρίσταται ὅπωςδῆποτε ὁ Πρόεδρος ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο τουλάχιστον ἀπὸ τὰ μέλη του, οἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου, ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου.

7. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ.:

α) ἔχει τὴν ἐποπτεία ὁργάνωσης, διοίκησης, λειτουργίας, διαχείρισης καὶ αξιοποίησης ἐν γένει τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ διάθεσης τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντονίζει τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ,

β) ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ ὁποιασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες του τίς σχέσεις μὲ ἄλλα Ἰδρύματα, Ὁργανισμοὺς, νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα,

γ) λαμβάνει γνώση ὅλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Γραμματέα ὅλη τὴν ἀλληλογραφία αὐτοῦ καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Ταμία τὰ οἰκονομικῆς σχέσης ἐγγράφα,

δ) συγκαλεῖ τὸ Δ.Σ. σὲ συνεδριάσεις, διευθύνει τίς συζητήσεις σὲ αὐτὲς καὶ συνυπογράφει μὲ τὰ ὑπόλοιπα Μέλη τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀναπληρῶναι τὸν Πρόεδρο, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος, σὲ ὅλες τίς ἄνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν ἐντολῆς του.

Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ. τηρεῖ τὸ Βιβλίο Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συντάσσει ὅλα τὰ ἐγγράφα καὶ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ὁποία ἐνημερώνει τὸν Πρόεδρο καὶ τὴν ὁποία συνυπογράφει μὲ αὐτόν. Ἐπίσης τηρεῖ τὸ Βιβλίο Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ., συντάσσει τὰ Πρακτικὰ καὶ φυλάσσει τὴ σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Ταμίας τοῦ Δ.Σ. τηρεῖ τὸ Βιβλίο Ταμείου καθὼς καὶ τὰ Δελτία Παροχῆς Ὑπηρεσιῶν καὶ τὰ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν τοῦ Ἰδρύματος, εἰσπράττει μὲ διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων, τὰ ὁποῖα συνυπογράφει μὲ

τὸν Πρόεδρο, κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ τις πληρωμές ποῦ ἀποφάσισε τὸ Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν τὰ ὁποῖα ἐπίσης συνυπογράφει μετὰ τὸν Πρόεδρο, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ οικονομικῆς φύσεως ἔγγραφα, εὐθύνεται γιὰ τὴν φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποῖα κατατίθενται σὲ μία ἀπὸ τις Τράπεζες ποῦ λειτουργοῦν στὴν πόλη τῆς Σπάρτης στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., στὸ ὁποῖο εἶναι ὑπόλογος καὶ γενικὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ Ἰδρύματος. Ἐπίσης, τηρεῖ τὸ Βιβλίο Ἀποθήκης, τὸ Βιβλίο Κτηματολογίου καὶ τὸ Βιβλίο Ὑλικῶν.

Ἄρθρο 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τις ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες:

α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ στὴν ὁργάνωση, διοίκηση, λειτουργία, διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση ἐν γένει τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ διάθεση τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς καὶ γιὰ κάθε ἐνέργεια ποῦ σχετίζεται μετὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

β) Ἐπεξεργάζεται, συντάσσει καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τὸν Ἑσωτερικὸ Κανονισμὸ Λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Συνεργάζεται μετὰ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, μετὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μετὰ διάφορους πολιτιστικούς, ἐπιστημονικούς καὶ φιλανθρωπικούς συλλόγους, καθὼς καὶ μετὰ τὴν Τοπικὴ Αὐτοδιοίκηση, τοὺς τοπικοὺς φορεῖς καὶ ἐν γένει τις ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οικονομικῶν πόρων καὶ γιὰ τὴν ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Καθορίζει καὶ συνιστᾷ (μετὰ τὴν κατάρτιση Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας) γιὰ τις ἀνάγκες τοῦ Ἰδρύματος, τις θέσεις τοῦ προσωπικοῦ (ιατρικοῦ, νοσηλευτικοῦ, εἰδικοῦ, διοικητικοῦ καὶ βοηθητικοῦ) καὶ ἀποφασίζει γιὰ τὴν πρόσληψη καὶ τὴν παύ-

ση αὐτοῦ, γιὰ τὰ καθήκοντα, τις ἀρμοδιότητες καὶ τις ἀποδοχές του, καθὼς καὶ γιὰ λοιπὰ συναφῆ ζητήματα σύμφωνα μετὰ τις διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

στ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Προυπολογισμὸ καὶ Ἀπολογισμὸ τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς ὁποῖους καὶ ὑποβάλλει γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

ζ) Ἀποφασίζει γιὰ τὴν ἀποδοχὴ ἢ ἀποποίηση δωρεῶν, κληρονομιῶν καὶ κληροδοσιῶν, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἀνακήρυξη Δωρητῶν, Εὐεργετῶν καὶ Μεγάλων Εὐεργετῶν τοῦ Ἰδρύματος.

η) Ἀποφασίζει γιὰ τὴν ἀσκηση ἀγωγῶν, τὴν παραιτήση ἀπὸ δικόγραφα ἀγωγῶν, ἀπὸ διαδικαστικὲς πράξεις καὶ ἀπὸ ὁλόκληρη τὴ δίκη, τὴν παραίτηση ἀπὸ ἐνδικοὺς μέσα, τὸν συμβιβασμὸ ἢ τὴν ἐξωδικαστικὴ ἐπίλυση διαφορῶν.

θ) Δύναται νὰ ἀναθέτει τὴν ἐκπροσώπηση τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ἐκτέλεση συγκεκριμένων πράξεων σὲ μέλος τοῦ Δ.Σ. (πλὴν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου) ἢ σὲ τρίτο πρόσωπο.

ι) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ρητὰ στὸν παρόντα Κανονισμό.

Ἄρθρο 6

Ὑπηρεσίες καὶ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος

1. Οἱ ὑπηρεσίες τοῦ Ἰδρύματος τελοῦν ὑπὸ δύο Διευθύνσεις: α) τὴ Διεύθυνση Ἀποθεραπείας καὶ Ἀποκατάστασης καὶ β) τὴ Διεύθυνση Διοικητικοῦ. Ἡ Διεύθυνση Ἀποθεραπείας καὶ Ἀποκατάστασης, στὴν ὁποία ὑπάγεται τὸ ἱατρικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ εἰδικὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος, εἶναι ἀρμόδια γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ στὴν παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑγείας καὶ νοσηλείας στοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Ἰδρύματος, ἐσωτερικοὺς ἢ ἐξωτερικοὺς, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη φυσικῆς ἀποκατάστασης καὶ πάσχουν ἀπὸ παθήσεις τοῦ μυικοῦ, νευρικοῦ, κυκλοφοριακοῦ, ἐρειστικοῦ καὶ ἀναπνευστικοῦ συστήματος, καθὼς καὶ ἀπὸ νοσητικὴ στέρηση. Ἡ Διεύθυνση Διοικητικοῦ, στὴν ὁποία ὑπάγεται τὸ διοικητικὸ καὶ βοηθητικὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος, εἶναι ἀρμόδια γιὰ τὸν χειρισμὸ τῶν θεμάτων ποῦ ἀφοροῦν στὴν ὁργάνωση, διοίκηση, ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία, διαχείριση καὶ ἀξιοποίηση ἐν γένει τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ διάθεση τῶν πόρων τοῦ Ἰδρύματος ὅπως καὶ τῶν θεμάτων ποῦ ἀφοροῦν στὴ γενικὴ κατάσταση τοῦ προσωπικοῦ του.

2. Οἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος κα-

θορίζονται καὶ συνιστῶνται μὲ τὸν Ἑσωτερικὸ Κα-
νονισμό λειτουργίας αὐτοῦ ποὺ καταρτίζει τὸ Διοι-
κητικὸ Συμβούλιο, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ
Κεφαλαίου Α τῆς Υ.ΑΠ. 4α/οικ. 4633 (Υγείας) τῆς
29-9/6-10-93.

Ἄρθρο 7

Τηρούμενα βιβλία

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδία διαχείριση, τηρεῖ δέ, μὲ τὴ
μέριμνα τοῦ Γραμματέα καὶ τοῦ Ταμῆ τοῦ Δ.Σ., τὰ
Γενικά καὶ Διαχειριστικά αὐτοῦ Βιβλία, σύμφωνα μὲ
τὸ σύστημα τήρησης τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν
Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, ἀριθμημένα
τὸ κάθε ἓνα κατὰ φύλλο καὶ θεωρημένα γιὰ κάθε
νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μονεμβ-
σίας καὶ Σπάρτης, ἥτοι:

1) Βιβλίον Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καὶ ἐξερ-
χομένων ἐγγράφων.

2) Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ..

3) Βιβλίον Ταμείου, Δελτία Παροχῆς Ὑπηρεσιῶν
καὶ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλ-
ματα Πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκτελεστέα ἐφ'
ὅσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου ἢ σὲ
περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντι-
προέδρου, καὶ τοῦ Ταμῆ τοῦ Ἰδρύματος.

4) Βιβλίον Ἀποθήκης.

5) Βιβλίον Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγρά-
φεται ὅλη ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

6) Βιβλίον Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη
ἡ κινητὴ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 8

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος καὶ διάθεσή τους

1. Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, καθὼς καὶ
οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὲς τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἱερῶν
Μονῶν, καθὼς καὶ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμεί-
ου καὶ τῶν ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς πε-
ριφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Οἱ ἐπιδοτήσεις ποὺ διατίθενται, Συνοδικῇ
ἀποφάσει, γιὰ τὸ ἔργο του ἀναφορικὰ μὲ ἀσθενεῖς
ἀπὸ ὅλη τὴν ἐλληνικὴ ἐπικράτεια.

γ) Τόκοι ἀπὸ τὶς καταθέσεις τοῦ Ἰδρύματος καὶ
πρόσοδοι ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση τῆς κινητῆς καὶ ἀκί-
νητης περιουσίας αὐτοῦ.

δ) Πρόσοδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποιήση διαφό-
ρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος, λαχειοφόρων
ἀγορῶν, ἐράνων νόμιμα διενεργουμένων κ.ο.κ.

ε) Δωρεὲς ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου, κληρονομί-
ες καὶ κληροδοσί-ες κινητῶν καὶ ἀκινήτων φυσικῶν ἢ
νομικῶν προσώπων.

στ) Εἰσφορὲς, σὲ εἶδος ἢ σὲ χρῆμα, φίλων τοῦ
Ἰδρύματος.

ζ) Κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις, Κοινοτικὲς ἐπιχο-
ρηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους Διεθνῶν Ὀργα-
νισμῶν, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους τῆς Νομαρχιακῆς
ἢ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, Ὀργανισμῶν καὶ ἄλλων
Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου,
ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους φυσικῶν προσώπων καὶ
κάθε νόμιμη ἐπιχορήγηση.

η) Οἱ εἰσφορὲς τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν,
σύμφωνα μὲ τὴν διάταξη τῆς παραγράφου 5 τοῦ
ἁρθροῦ 10 τοῦ Νόμου 2072/1992 καὶ τὰ νοσήλεια καὶ
λοιπὰ ποσὰ ποὺ θὰ καταβάλουν οἱ ἀσθενεῖς, ἐφό-
σον καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ ὁ ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμὸς
στὸν ὁποῖο ὑπάγονται δὲν τὰ καλύπτει, καθὼς καὶ
οἱ ἀσθενεῖς ποὺ δὲν καλύπτονται ἀπὸ ἀσφαλιστι-
κοὺς ὀργανισμοὺς.

θ) Κάθε ἄλλη πρόσοδος σύμφωνη μὲ τὸ Ὁρθό-
δοξο Χριστιανικὸ πνεῦμα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ κά-
θε νόμιμη πηγή καὶ δὲν κατονομάζεται ρητὰ στὸν
παρόντα κανονισμό, μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.
στὴν ὁποία ὀρίζεται εἰδικὰ ἡ νομιμότητα τῆς σχε-
τικῆς πράξης ἀποδοχῆς τῆς προσόδου καὶ ἐὰν αὕτῃ
ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος.

2. Οἱ ἀνωτέρω πόροι διατίθενται μὲ ἀπόφαση
τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν κάλυψη κάθε δαπά-
νης ποὺ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ
Ἰδρύματος.

3. Τὸ τυχὸν χρηματικὸ πλεόνασμα ἀπὸ τὴν οἰκο-
νομικὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖο ὑπερ-
βαίνει τὸ ποσὸ περὶ τοῦ ὁποίου ἀποφασίζει τὸ Δ.Σ.,
κατατίθεται σὲ λογαριασμὸ μίας ἀπὸ τὶς Τράπεζες
ποὺ λειτουργοῦν στὴν πόλιν τῆς Σπάρτης στὸ ὄνο-
μα τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 9

Δωρητές, Εὐεργέτες, Μεγάλοι Εὐεργέτες

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος μπορεῖ
νὰ ἀνακηρύσσει Δωρητές, Εὐεργέτες καὶ Μεγάλους
Εὐεργέτες τοῦ Ἰδρύματος εἴτε ἐν ζωῇ εὐρίσκομέ-
νους εἴτε μετὰ θάνατον.

Δωρητὲς ἀνακηρύσσονται ὅσοι εἰσφέρουν στὸ Ἰδρυμα χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 100.000 ἕως 1.000.000 δραχμῶν. Εὐεργέτες ὅσοι εἰσφέρουν χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 1.000.000 ἕως 5.000.000 δραχμῶν καὶ Μεγάλοι Εὐεργέτες ὅσοι εἰσφέρουν χρηματικὰ ποσὰ ἢ περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας 5.000.000 δραχμῶν καὶ ἄνω.

Δωρητὲς μποροῦν νὰ ἀνακηρύσσονται ἀπὸ τὸ Δ.Σ. καὶ πρόσωπα ποὺ προσφέρουν στὸ Ἰδρυμα ἐξαιρετικὲς ὑπηρεσίες. Τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν, εὐεργετῶν, καὶ μεγάλων εὐεργετῶν μποροῦν νὰ ἀναγράφονται σὲ μαρμάρινη πλάκα, ἀναρτημένη σὲ χώρο τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 10

Ἐλεγχος τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ Δημόσιο ἔχει τὸ δικαίωμα, σύμφωνα μὲ τὶς σχετικὲς κείμενες διατάξεις, νὰ ἀσκεῖ ἐποπτεία καὶ νὰ διενεργεῖ ἔλεγχο στὸ Ἰδρυμα, ἐφόσον προηγουμένως εἰδοποιηθεῖ ἐγγράφως ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ.

Ἄρθρο 11

Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς Λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος

Μὲ τὸν Ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος ποὺ καταρτίζει τὸ Δ.Σ. αὐτοῦ καθορίζονται καὶ συνιστῶνται, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Κεφαλαίου Α' τῆς γ' Α.Π 4α/οικ. 4633 (Υγείας) τῆς 29.9/6.10.1993, οἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, ἐξειδικεύονται τὰ καθήκοντα καὶ οἱ ἀρμοδιότητες τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ, προσδιορίζονται οἱ προϋποθέσεις παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑγείας καὶ νοσηλείας καὶ ρυθμίζονται τὰ λοιπὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ὁργάνωση, διοίκηση, ὀρθή, ὁμαλή καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία αὐτοῦ. Μέχρι τὴν κατάρτιση τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ τὰ σχετικὰ θέματα ρυθμίζονται κατὰ περίπτωση μὲ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρο 12

Τὸ παρὸν Ἰδρυμα καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν ὁμόφωνης καὶ

αἰτιολογημένης ἀπόφασης τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, παρόντων ὅλων τῶν μελῶν του, ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς αὐτοῦ προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολή του, ὅταν παρεκκλίνει τῶν σκοπῶν του ἢ καταστεῖ ἀνέφικτη ἢ λειτουργία του. Σὲ κάθε περίπτωση κατάρτησης τοῦ Ἰδρύματος, κάθε κινητὸ ἢ ἀκίνητο περιουσιακὸ αὐτοῦ στοιχεῖο, καθὼς καὶ κάθε δικαίωμα καὶ ἀξίωση αὐτοῦ περιέρχεται στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ποὺ ὑποχρεοῦται νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ἄλλου παρεμφεροῦς σκοποῦ.

Ἄρθρο 13

1. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στὸ ἐπίσημο δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αὐτοῦ γίνεται ἀπὸ τὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο κατόπιν αἰτιολογημένης ἀπόφασης τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, ποὺ λαμβάνεται μὲ πλειοψηφία τεσσάρων μελῶν, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Μητροπολίτου, ὡς Προέδρου, καὶ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο. Δημοσιεύεται δὲ ὅπως καὶ ὁ παρὼν Κανονισμὸς.

Ἄρθρο 14

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθῆναι 15 Νοεμβρίου 2001

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Σαλῶνων ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ πρ. Β. καὶ Ν. ΑΜΕΡΙΚΗΣ
κ. ΙΑΚΩΒΟΣ

... Ἔλαβα τὸν φιλοτεχνημένο ὀγκώδη τόμο τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας καὶ συγχαίρων, γιὰ τὴν ἐπιμελὴ ἔκδοση, σὰς ἐκφράζω τὶς θερμὲς μου εὐχαριστίες καὶ εὐχομαι, ὅπως καὶ κατὰ τὸν Νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας συνεχίσῃ μὲ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμό νὰ πληροφορῇ τὴ διακονία τῆς μὲ ἔργα ἁγία...

† Ὁ πρ. Ἀμερικῆς ΙΑΚΩΒΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΣΟΥΗΔΙΑΣ κ. ΠΑΥΛΟΣ

... Ἐν πρώτοις σὰς εὐχομαι ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ὑγείαν καὶ πᾶσαν παρὰ Κυρίου εὐλογίαν.

Ἐν συνεχείᾳ σὰς εὐχαριστῶ θερμότατα διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς πολυτίμου ἐκδόσεως «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης», ἡ ὁποία ἀκόμη καὶ δι' ἡμᾶς, ποὺ εὐρισκόμεθα μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἦτο μία εὐχάριστος ἀποκάλυψις.

Μετ' ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Σουηδίας ΠΑΥΛΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Γιὰ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας σὰς συγχαίρουμε καὶ γιὰ τὰ ἀποσταλλέντα στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου βιβλία θερμὰ εὐχαριστοῦμε.

† Ὁ Ξάνθης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ο ΣΕΒ. ΤΟΡΟΝΤΟ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΣ

... Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ δύο βιβλία «Ἀπαντήσεις σὲ ἐρωτήματα δογματικά» τὰ ὁποία μοῦ στείλατε μὲ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο κ. Χριστοφόρο. Τὰ βρήκα πολὺ ἐνδιαφέροντα καὶ χρήσιμα γιὰ τὴν Βιβλιοθήκη τῆς Θεολογικῆς μας Ἀκαδη-

μίας. Παρακαλῶ τὸν Τρισάγιο Θεὸ νὰ σὰς εὐλογεῖ καὶ νὰ εὐοδῶναι τοὺς σκοποὺς τῆς ζωῆς σας.

Μὲ πατρικὴ ἀγάπη καὶ θερμὲς εὐχὲς
† Ὁ Τορόντο ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΝΙΓΗΡΙΑΣ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

... Εὐχομαι ὁλόψυχα ἡ νέα χρονιά, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, νὰ εἶναι πλήρης εὐλογιῶν καὶ δημιουργικὴ ὅπως πάντα.

... Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῆς μας τῆς ἐπικοινωνίας σὰς ἀποστέλω ἓνα ἀνάτυπο τῆς *Ἀκολουθίας τῆς Θείας Μεταλήψεως*, ποὺ μεταφράσθηκε γιὰ πρώτη φορά στὴν διάλεκτο Ἰμπο καὶ μόλις ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία. Γιὰ χρῆση τῆς Ἀκολουθίας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν ὁμιλοῦν τὴν συγκεκριμένη διάλεκτο, παραθέσαμε τὴν ἀκολουθία καὶ στὴν Ἀγγλική. Κάποιες ἀτέλειες στὴν ἔκδοση ἦταν δυστυχῶς ἀναπόφευκτες ἀφοῦ στὴν χώρα δὲν ὑπάρχουν τυπογραφεῖα εὐρωπαϊκῶν προδιαγραφῶν. Γι' αὐτό, παρακαλοῦμε νὰ εἴστε ἐπιεικῆς στὴν κριτικὴ σας!

Τὰ ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως, ὅπως γνωρίζετε, κάλυψε μὲ μεγάλη προθυμία, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γι' αὐτὸ δεχθῆτε, παρακαλῶ, τὶς πιὸ θερμὲς εὐχαριστίες καὶ τὴν βαθιὰ εὐγνωμοσύνη ὅλων μας.

Ἐλπίζω σύντομα νὰ μπορέσω νὰ σὰς στείλω ἔκθεση σχετικὰ μὲ τὸ ἐδῶ ἐπιτελούμενο ἔργο καὶ τοὺς τομεῖς στοὺς ὁποίους, τόσο πρόθυμα, τὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, μᾶς ἐνισχύει.

Εὐχομαι καὶ πάλι καλὴ δύναμη καὶ καλὴ χρονιά καὶ εὐχαριστῶ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά γιὰ τὴ συνεργασία σας.

Μὲ ιδιαίτερη τιμὴ καὶ ἀδελφικὴ ἀγάπη

† Ὁ Νιγηρίας ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο ΘΕΟΦ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ κ. ΠΕΤΡΟΣ

Σὰς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς τελευταῖες ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ποὺ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ἀποστείλετε.

Σὰς εὐχομαι ὑγεία καὶ οἱ ἐκδόσεις νὰ εἶναι πάντα πρῶτες.

Μὲ πολλή ἀγάπη καὶ τιμὴ
† Ὁ Χριστουπόλεως ΠΕΤΡΟΣ

Ο ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ ΤΗΣ
Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

... Ἔλαβα μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὶς εὐχὲς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Νέο Ἔτος καὶ εὐχαριστῶ θερμὰ ὅλους σας.

Ἀντεύχομαι καὶ ἐγὼ ἀδελφικῶς ἐκ μέσης καρδίας κάθε εὐλογία καὶ προκοπὴ παρὰ Κυρίου. Ἐπίσης εὐχαριστῶ θερμὰ καὶ γιὰ τὰ ἀποσταλέντα βιβλία.

Μὲ τὴν ἐν Κυρίῳ ἀγάπην
Πρωτοπρεσβ. ΘΩΜΑΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ
Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν

Ο ΚΑΘΗΓ. κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ

Ἀκολουθώντας τὴν καλὴ παράδοση τοῦ Θεοφιλεστάτου προκατόχου Σας, παραλάβαμε ἀπὸ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τοὺς δύο τόμους τῶν Διπτύχων τοῦ νέου σωτηρίου ἔτους 2002.

Εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὴν προσφορὰ καὶ εὐχόμεθα ἔτη πολλὰ καὶ κάθε εὐλογία Θεοῦ στὰ ὠραῖα ἔργα Σας.

Μὲ τιμὴ, ἀγάπη καὶ εὐχαριστίες
Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Π.Ι.Π.Μ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

Ο ΚΑΘΗΓ. κ. ΕΜΜ. ΠΕΡΣΕΛΗΣ

... Σὰς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ βιβλίου: «*Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης. Τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*». Πρόκειται πράγματι γιὰ μία ἀξιόλογη καὶ κατὰ πάντα ἐπιμελημένη ἐκδόση, ποὺ συμπληρώνει ἓνα σημαντικὸ κενὸ στὸν τομέα τῆς ἐπίσημης καταγραφῆς καὶ προβολῆς τοῦ πλούσιου φιλανθρωπι-

κοῦ καὶ ἐν γένει κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀξίζουν θερμὰ συγχαρητήρια στὰ δραστήρια μέλη τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν ἰδέα καὶ τὴν ὑλοποίησιν αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως...

Μὲ τὶς εὐχὲς μου γιὰ ἓνα εἰρηνικὸ Νέο Ἔτος μὲ ὑγεία καὶ πνευματικὴ ἐν Χριστῷ προκοπή.

Διατελῶ μὲ τιμὴ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Π. ΠΕΡΣΕΛΗΣ
Ἀν. Καθηγητὴς Παν/μίου Ἀθηνῶν

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
κ. ΔΗΜ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

... Θὰ ἤθελα νὰ σὰς εὐχαριστήσω θερμὰ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ τιμητικοῦ τόμου «Παῦλος, Πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα», ποὺ ἐκδόθηκε μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἰωβηλαίου τῶν 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μὲ τὶς καλύτερες εὐχὲς μου γιὰ ἐκπλήρωση τῆς πνευματικῆς σας ἀποστολῆς καὶ μὲ αἰσθήματα σεβασμοῦ,

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Α. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΚΚΛ. ΛΥΚΕΙΟ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

Μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ βαθείας συγκινήσεως ἐλάβομεν 300 Ἡμερολόγια τσέπης τοῦ σωτηρίου ἔτους 2002, τὰ ὅποια προσεφέραμεν εἰς τοὺς Ἱεροσπουδαστὰς τῆς Σχολῆς καὶ 100 Ἡμεροδείκτας τοίχου.

Σὰς εὐχαριστοῦμεν ἐκθύμως διὰ τὴν εὐγενῆ προσφορὰν ἣτις περιποιεῖ ἰδιαίτεραν τιμὴν εἰς τὴν Ριζαρεῖον Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν καὶ πληροῖ ἡμᾶς βαθυτάτης συγκινήσεως διὰ τὴν ἀγάπην Σας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ὀλοθύμως ἐπευχόμεθα ἵνα ὁ Κύριος χαρίζηται μακρὸν τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ὑμῶν, πρὸς καρποφόρον συνέχισιν τοῦ πολυμόχθου ἐπιτελικοῦ ἔργου...

Μὲ ἀδελφικὴ ἀγάπην
Ὁ Διευθυντὴς τῆς
Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς
Ἀρχιμ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΧΡ. ΝΤΖΑΘΑΣ

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΑΣΔΕΝ

Με τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ θέλω νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ προσωπικὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπιδείξατε γιὰ τὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ψυχῶν τῶν στρατευμένων νέων τῆς πατρίδας μας, ποὺ ἐπιτελεῖται στὶς τάξεις τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀπὸ τὴ Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Στρατοῦ.

Εἰδικὰ ἡ Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία τῆς ΑΣΔΕΝ ἔχει τὴν εὐθύνη τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου στὰ νησιά τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου καὶ τὰ Δωδεκάνησα, στὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν Στρατιωτικοὶ ἱερεῖς καὶ καλύπτουν τὶς πνευματικὲς ἀνάγκες τόσο τῶν Ἀξιωματικῶν μας ὅσο καὶ τῶν Στρατιωτῶν ποὺ ὑπηρετοῦν στὰ νησιά.

Τὸ ἔργο μας, σὰν Στρατιωτικοὶ ἱερεῖς, εἶναι δύσκολο, λόγω τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ποὺ ὑπάρχουν στὸ στράτευμα (φυλάκια, στρατόπεδα, δύσκολα δρομολόγια, παραμεθόριος κ.λπ.), ἀλλὰ εἶναι καὶ ταυτόχρονα μεγαλειώδες, γιατί ἐκεῖ στὶς δυσκολίες τοῦ στρατοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ μεγαλύτερη διψα ἀπὸ τοὺς νέους μας γιὰ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναπτέρωση τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδας τους στὸ Θεό.

Ἐπίσης θέλω νὰ ἐκφράσω τὶς εὐχαριστίες μου, γιὰ τὴν ἔμπρακτη ὑποστήριξη τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται ἀπὸ τὴ Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία στὶς Ἐνοπλές Δυνάμεις γενικά, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτερα ἐν προκειμένῳ, στὴ Ζώνη Εὐθύνης τῆς ΑΣΔΕΝ.

Ἡ πολύτιμη, γιὰ μᾶς, προσφορὰ τοῦ ἐντύπου ὕλικου, τὸ ὁποῖο ἤδη προωθήθηκε στοὺς Στρατιωτικούς ἱερεῖς τῶν νησιῶν, ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴ στήριξη τῆς προσπάθειάς μας.

Εὐχαριστώντας καὶ πάλι γιὰ τὴν ἀγάπη σας, εὐχομαι καλὴ ἐπιτυχία στὰ ὑψηλὰ καθήκοντά σας, καὶ πλούσια πνευματικὴ καρποφορία κατὰ τὴν ἐν ὀψει

πνευματικὴ περίοδο τοῦ κατανυκτικοῦ Τριωδίου.

Ἀρχιμ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Δ. ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ

Δ/ντῆς Γρ. Θρησκευτικοῦ ΑΣΔΕΝ

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΛ.ΑΣ.

Ἡ Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας σὰς εὐχαριστεῖ θερμῶς διὰ τὴν προσφορὰ τοῦ τόμου «Μνήμες καὶ Μαρτυρίες» ἀπὸ τὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸν πόλεμο τοῦ 1940 καὶ τὴν ἀκολουθήσασα ἐθνικὴ ἀντίσταση, γιὰ τὴν Δανειστικὴ Βιβλιοθήκη μας.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἀποτελεῖ μιὰ λαμπρὴ μαρτυρία καὶ σελίδα δόξης διὰ τὴ σύγχρονη ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία.

Παραλλήλως εὐχαριστοῦμε τὴν «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» διὰ τὴν δωρεὰν ἀποστολὴ ἡμερολογίων καὶ ἄλλων ἐντύπων γιὰ διανομὴ στὸν χώρο τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐνίσχυση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ὑπηρεσίας μας στὰ Σώματα Ἀσφαλείας.

Με θερμὲς εὐχαριστίες
Ἀρχιμ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΚΙΟΥΛΟΣ

Η ΚΑΪΡΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σὰς εὐχαριστοῦμε ὅλως ἰδιαιτέρως ποὺ μᾶς στείλατε τὶς διάφορες ἐκδόσεις σας ποὺ ζητήσαμε καὶ γιὰ μᾶς εἶναι πολύτιμες. Ἰδιαιτέρως χαρήκαμε ποὺ ἔχομε τὸ ὡραῖο βιβλίο γιὰ τὶς ταυτότητες.

Σὰς στέλομε καὶ ἐμεῖς μιὰ ἐκδοση τῆς Βιβλιοθήκης.

Με πολλὴ τιμὴ,
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ
Διευθυντῆς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-34 καὶ 36-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

- 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου - Ἡλιουπόλεως, 2) Ζωοδόχου Πηγῆς - Δάφνης, 3) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου - Χαλανδρίου, 4) Μεταμορφώσεως Σωτῆρος - Βριλησίων, 5) Ἀγίας Εἰρήνης - ὁδ. Αἰόλου, 5) Ἀναλήψεως Κυρίου - Ν. Κόσμου καὶ 6) Ἀγίου Εὐθυμίου - Κυψέλης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα κατ' ἄρθρον 34/1α τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-34 καὶ 36-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Υψώσεως Τιμίου Σταυροῦ - Κυψέλης
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα κατ' ἄρθρον 34/1α τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ

Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Βασιλείου Τριπόλεως

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τριπόλει τῇ 22ῃ Νοεμβρίου 2001

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορίνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν μίαν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Λουτρακίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κορίνθῳ, τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 2002

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. πρωτ.

194799/12 Δεκ. 2001 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, μὲ τὸ ὁποῖον μᾶς διαβιβάζει ὅλα τὰ σχετικά ἔγγραφα, λόγῳ ἀρμοδιότητος, προκειμένου νὰ προσληφθῇ καὶ διορισθῇ ἓνας Ἱερεὺς Πανεπιστημιακῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ Καταστήματα Κρατήσεως καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν Δικαστικὴν Φυλακὴν Κορυδαλλοῦ, 2) Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ 3) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει Δικαστικῆς Φυλακῆς Κορυδαλλοῦ τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ (ΠΕ Κατηγορία) καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν ἔφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἵτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νικαίᾳ, τῇ 28ῃ Ἰανουαρίου 2002

† Ὁ Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Τυρνάβου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἔφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Ἀγίου Κων/νου Λαρίσης, 2. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Λαρίσης, 3. Ἀγίου Ἀθανασίου Μπακραίνης, 4. Ἀγίου Ἀθανασίου Ραψάνης, 5. Ἀγίου Γεωργίου Ναμάτων, 6. Ἀγίου Βασιλείου Πουρναρίου, 7. Ἀγίου Ἀντωνίου Ὁσσης, 8. Ἀγίου Γεωργίου Χειμαδίου, 9. Ἀγίου Δημητρίου Νέσσω-νος, 10. Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημόσιευσέως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν

τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαρίσῃ, τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 2002

† Ὁ Λαρίσης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Νέας Κορώνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτᾳ, τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Παναγίας Φανερωμένης Νέας Μηχανιώνας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμαρίᾳ, τῇ 12ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τοῦ ἀρθροῦ

38, παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», β) τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34, τοῦ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ταξιαρχῶν τοῦ Δημοτικοῦ Διαμερίσματος

Ὁρθωνίων τοῦ Δήμου Ἐλατίων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ζακύνθῳ, τῇ 15ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38, παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ β) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» (ΦΕΚ Α' 193/1970) καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ὁργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

α. Ἀγίας Τριάδος Κερκίνης, β. Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου Θερμοπηγῆς,

γ. Ἀγίου Δημητρίου Ν. Πετριτσίου, καὶ

δ. Ἀγίου Γεωργίου Νεοχωρίου

τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ, τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3/2002 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) «Τιμίου

Σταυροῦ» Βαρυπέτρου Κυδωνίας, 2) «Γενεσίου τῆς Θεοτόκου» Γέρο Λάκκου Κυδωνίας, 3) «Ἀγίου Γεωργίου» Παιδοχωρίου, 4) «Ἀγίου Γεωργίου» Ἀλικάμπου, 5) «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» Κεφαλά, 6) «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου» Φρέ Ἀποκορώνου καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐνεργήσουν τὰ δέοντα διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά, 18 Ἰανουαρίου 2002

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/2002 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Διακονικὰς θέσεις: 1) «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου» Σταλοῦ Κυδωνίας καὶ 2) «Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» Κάμπων Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐνεργήσουν τὰ δέοντα διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά, 18 Ἰανουαρίου 2002

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Πατριαρχικὴ Ἐξαρχία Πάτμου

Πρᾶξις 4

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ἀρθρ. 1 παρ. α' καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Υπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος Χώρας Πάτμου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ Ἐξαρχίᾳ Πάτμου τῇ 15ῃ Φεβρουαρίου 2002

Ὁ Καθηγούμενος
καὶ Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος Πάτμου
ΑΝΤΙΠΑΣ

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς –κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων»– πλήρωσιν δέκα (10) κενῶν θέσεων Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων, ἥτοι πέντε (5) θέσεων Κατηγορίας ΠΕ, Κλάδου Διοικητικοῦ-Οἰκονομικοῦ, ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α, τριῶν (3) κενῶν θέσεων Κατηγορίας ΔΕ, Κλάδου Διοικητικοῦ-Λογιστικοῦ, ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α, μιᾶς (1) θέσεως Κατηγορίας ΔΕ, Κλάδου Ὁδηγῶν ἐπὶ βαθμῷ Δ-Α, καὶ μιᾶς (1) θέσεως Κατηγορίας ΥΕ, Κλάδου Κλητῆρων, ἐπὶ βαθμῷ Ε-Β, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν ἐφημερίδα «Ἀλήθεια» ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (ὁδ. Ἀγ. Φιλοθέης 21), κατὰ τὰς ὥρας 10.00' ἕως 13.00' καθ' ἐκάστην, σχετικὴν αἴτησιν.

Οἱ υποψήφιοι διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὡς ἄνω θέσεων δέον, ἵνα ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται

ἐν τοῖς ἄρθροις 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ (ΦΕΚ 48/3-4-1978 τ. Α').

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

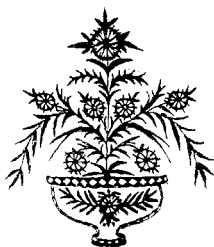
Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παράγραφος 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς πλήρωσιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Παναγίας Γιάτρισσας Ἀρτέμιδος - Ἀττικῆς καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀρ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ὀργανικῆς θέσεως.

Σπάτα, τῇ 20ῇ Φεβρουαρίου 2002

† Ὁ Μεσσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ο Ι Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Μ Α Σ

1. Τόμοι Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Έκαστος τόμος: 14,67 € + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1949)

2. Τόμοι Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Έκαστος τόμος: 14,67 € + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1954)

3. Τόμοι Έπιστημονικού Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Έκαστος τόμος: 17,61 € + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1964)

4. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τόμοι 3 (από το έτος 1923-1988)
Έκαστος τόμος: 14,67 € + έξοδα αποστολής

5. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Τόμος 1 (από το έτος 1952-1991)
14,67 € + έξοδα αποστολής

6. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Έπιστημονικού

Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ
Τόμος 1 (από το έτος 1923-1989)
14,67 € + έξοδα αποστολής

7. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τόμοι 8. Συντάκτης των υπ' αρ. 4-7
ό φιλόλογος Άδαμάντιος Άνεστίδης.
Έκαστος τόμος: 17,61 € + έξοδα αποστολής

8. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Κων. Μπόνη)

Τόμος 1ος ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΝ

Τόμος 2ος ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
Τιμή σειράς: 15 €.

9. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τόμος 1ος (1998)

Τόμος 2ος (1999)

Έκαστος τόμος 15 € + έξοδα αποστολής

10. ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

(Κων. Μπόνη)

6 € + έξοδα αποστολής

11. ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ, Ίστορικο-Τελετουργική θεώρηση, (Ίωάννου Φουντούλη, Όμοτίμου Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), 6 € + έξοδα αποστολής.

12. ΤΑΦΗ ή ΚΑΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ;

(Πρακτικά Έιμερίδας)

Γράφουν: Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνων και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου Έρεόθεος, Άρχιμ. Νικόλαος Χατζηνικολάου, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Βιοηθικής, Πρωτοπρ. Στυλιανός Καρπαθίου, Θεολόγος - Ψυχίατρος, Άναστάσιος Μαρίνος, Άντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Γεώργιος Μαντζαρίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παναγιώτης Χριστινάκης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Άθηνων, 6 € + έξοδα αποστολής.

ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Έάν παραγγείλετε συνολικά τη σειρά των ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ των Περιοδικών ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ, ΘΕΟΛΟΓΙΑ και την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ έχετε έκπτωση επί της συνολικής τιμής 30%.

ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ:

Της έφημερίδας Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Έτήσια συνδρομή έσωτερικού ιδιωτών: 20 €

Έτήσια συνδρομή Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ.: 25 €

Έτήσια συνδρομή έξωτερικού (για όλες τις χώρες): 60 \$

Έτήσια συνδρομή Κύπρου: 30 \$

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ή ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ταχυδρομώντας τó Δελτίο Παραγγελίας στην διεύθυνση:

Για τόν Κλάδο Έκδόσεων ΕΜΥΕΕ, Ίωάννου Γενναδίου 14, 11521 Άθήνα.

Τηλεφωνώντας καθημερινά (08.00-14.00) στο (+3010)72.18.308 ή στο (+3010)72.51.149.

Στέλνοντάς μας: e-mail: iera-synodos@ath.fortnet.gr

Fax: (+3010)72.18.308